ÚJ!

video magazin

1988.
IV. évf. 2. (9.) szám
Ára: 39 Ft

ötlet

IPOLY BÚTORGYÁR

BALASSAGYARMAT
NYUGATI IPARTELEP
2660 Pf. 25.

MINTABOLT:
Telefon: 32-10-614

Telex: 22-9195

ÚJ!

IPOLY BÚTORGYÁR

Értesítjük kedves Vásárlóinkat, hogy az 1986. őszi BNV-n sikeresen bemutatott

COLUMBIA VIDEOBOX

gyártását megkezdte. Vállalatunk mintaboltja korlátozott számban elfogad megrendeléseket. Columbia Lux bútorral rendelkező és budapesti vásárlóinknak ingyenes házhoz szállítást biztosítunk. A termék egységcsomagban kerül forgalmazásra.

Ára: 3603 Ft

Megrendelek .... db Columbia videoboxot, egyidejűleg a vételárat postai csekken befizettem.

NÉV: ....

CÍM: ....

....

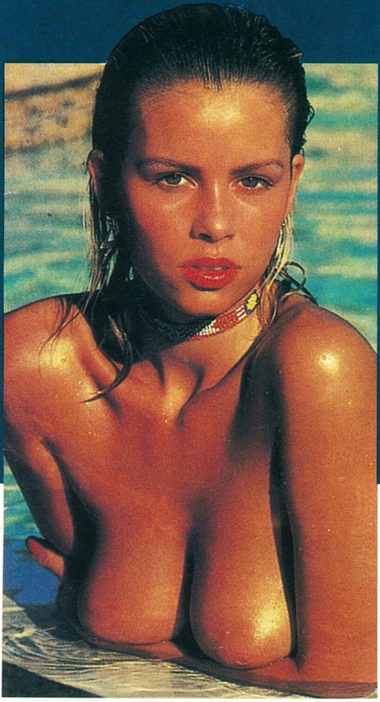
Kedves Olvasó!

Kaptunk egy levelet Sajónémediből, melyben olvasónk azt panaszolja el, hogy Panasonic NV–G7 EE képmagnójának táptrafója elromlott, s a még garanciális készüléket a mai napig nem tudta megjavítani egyetlen szerviz sem. Elképzelhető, hányszor utazott az egy óra alatt elvégezhető szerelés miatt Budapestre, s most azt az „ajánlatot" kapta, hogy adnak egy csereutalványt és azzal keressen magának új videomagnót, ahol tud.

Panaszának természetesen utánajártunk, személyes gondjában megpróbálunk segíteni, de mivel ez már a sokadik hasonló tartalmú levél volt, úgy véltük, itt az ideje egy riportban bemutatni hazai szervizellátottságunkat (helyesebben: ellátatlanságunkat). A Video Magazin egyik rovatvezetője műszaki szakemberünkkel kettesben felkereste a legnagyobb fővárosi szervizeket, hóna alatt egy furfangosan elállított kamerával és videomagnóval. Olyan egyszerű hibát produkáltunk, amit minden szakembernek azonnal fel kellene ismernie: némi túlzással ahhoz hasonlíthatjuk „trükkünket", mintha rádiószervizbe állítanánk be egy középhullámra állított rádióval, s arról panaszkodnánk, hogy készülékünk nem veszi az URH-adást. Nos, a próba a vártnál is lehangolóbb eredményt hozott: egyetlenegy szerviz akadt, ahol a hibát felismerték.

Eredeti elképzelésünk szerint cikkünk után egy összesítő táblázatot tettünk volna, melyben minősítjük a szervizeket, s egyúttal javaslatot teszünk, hová érdemes fordulni problémáikkal. A 30–32. oldalunkon található riportunk elolvasása után ezt a minősítést vélhetően táblázat nélkül is elvégzi az Olvasó.

Bíró Zoltán

video magazin

VIDEOVILÁG

FILMGLÓBUSZ

TESZT ÉS TECHNIKA

HÁZUNK TÁJA

VÁSÁRLÁS

KISLEXIKON

KILÁTÓ

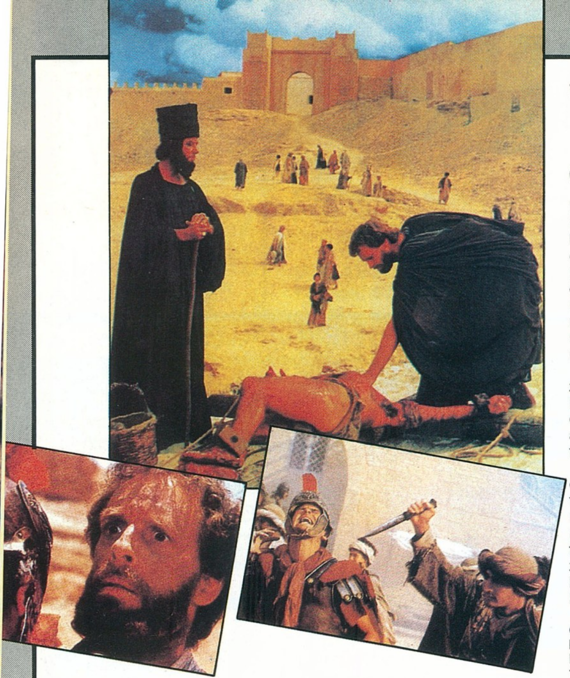

Az Ötlet hetilap magazinja • Felelős szerkesztő: Horváth Béla
Szerkesztő: Bíró Zoltán • Művészeti szerkesztő: Kerék Antal
Képszerkesztő: Kiss Árpád • Szerkesztőség: Budapest XIII., Jász utca 103–105.
Levélcím: Budapest 1986 • Telefon: 203-803, 203-804 • Telex: 22-7363

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Király G. István igazgató • Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16.

Kossuth Nyomda, Budapest 880056 • Felelős vezető Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta

Címlap: Kiss Árpád
HU ISSN 0237-5141

VIZSGÁLAT

(L'INCHIESA)

Nem csak nálunk, világszerte népszerűek a történelmi filmek. Közöttük is a bibliai történetek vezetik a népszerűségi listákat. A hazai mozikban is vetített Lator, a Napfivér, Holdnővér, és a csak videotékákban forgalmazott Jézus élete után nem nehéz megjósolni, hogy az 1986-ban forgatott Vizsgálat című olasz film is kasszasikert arat. Az eredeti helyszínen, Názáretben és környékén forgatott nagyszabású filmet az ismert rendező *Damiano Damiani* rendezte s ez az alkotás a nyugatnémet Video folyóirat szerint a „december filmje" titulust máris kiérdemelte.

A történet persze nem kizárólag vallási-történeti vonatkozású, helyet kap benne egy kis krimi és szerelem is. Az időpont kétezer évvel ezelőtt, Krisztus halála után három esztendővel. A főhős Taurus bíró, akit Tiberius császár azzal a feladattal küld a Szentföldre, hogy végre kiderítse, mi történt a megváltónak nevezett Jézussal.

A Rómából érkezett követet persze nem fogadják kitörő örömmel Palesztinában. Poncius Pilátus még a megfélemlítéstől sem riad vissza, hogy jobb belátásra kényszerítse Taurust, aki viszont tántoríthatatlanul folytatja vizsgálatait. Nyomozómunkájában váratlan segítőtársa akad, Claudia, Pilátus felesége személyében. Tiberius és Pilátus joggal tart az igazság napvilágra kerülésétől, hiszen mindketten tudják, ha bizonyosságot nyer az emberek hite Jézus feltámadásáról, hatalmuk egy fabatkát sem ér.

Olaszország, 1986
Főszereplők: Keith Carradine, Harvey Keitel
Rendezte: Damiano Damiani
110 perc

A csodafegyver

(TOP GUN)

Közel másfél évig zsúfolt nézőterek előtt vetítették *Tony Scott* „álomfilmjét" Amerikában és Európában, mielőtt most videón is megjelent. Az ősz aggastyánokat és fiatal tinédzsereket egyaránt megríkató történet egy kaliforniai légibázison, a haditengerészet Miramar repülőterén játszódik. Főhőse Pete Mitchell, akit társai egyszerűen csak „különcnek" becéznek. Az igazán férfias repülőséletnek két célja van: minél több hölgy szívét elhódítani és mellesleg a legjobb pilótának járó elismerést elnyerni.

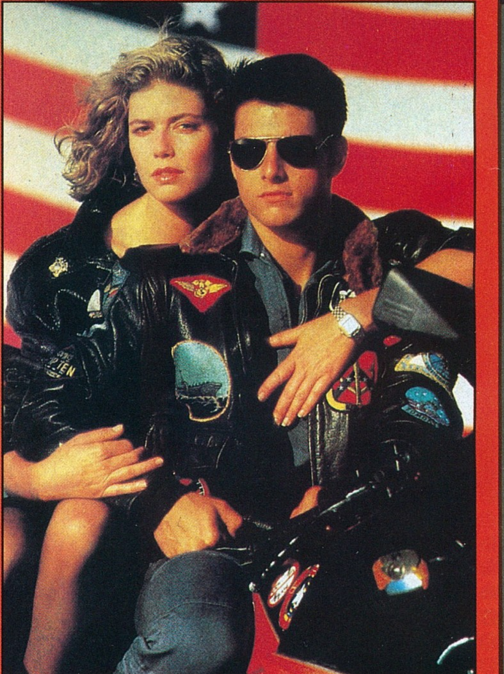
Erre „utazik" hősünk is, akit az új szupersztár, Tom Cruise személyesít meg. Úgy tűnik, a szerelem megy könnyebben, mert a szőke, szép szemű Kelly McGillis személyében csodálatos partnerre akad a délceg pilóta. Veszekedésekkel, tengerparti üldözéses jelenetekkel tarkított kapcsolatuk azonban csak felvezeti az igazi teljesítményt: a Top Gunnak, azaz csodafegyvernek nevezett légipróba, hadgyakorlat lefolyását. Ez dönti el ugyanis hősünk további életét. Ez a film nemcsak a mozikban, hanem a diszkókban is első számú siker volt, hiszen egyik dala, a Berlin együttes által előadott „Take My Breath Away" videoklip formájában is vezette az eladási listákat, s 1986 nyarának legsikeresebb dala volt. A nyár elmúlt, a dal és a film maradt.

USA, 1986

Főszereplők: Tom Cruise, Kelly McGillis

Rendezte: Tony Scott

105 perc

FILMISMERTETŐINK ILLUSZTRÁLÁSÁHOZ TÖBBEK KÖZÖTT FELHASZNÁLTUK A VIDEO, A VIDEO VIS, A VIDEO MAGAZIN

Vadmacska-ember

(MAD DOG MORGAN)

Bizonyára emlékeznek még a Szelíd motorosok (Easy Rider) című nagy sikerű filmben Peter Fonda és Jack Nicholson nagy hajú, szakállas partnerére, a motoron utazó hippire, akit Dennis Hopper alakított.
A világsiker után azonban nyoma veszett az 1926-ban Kansas államban született „fenegyereknek". Az elmúlt időben ugyan felbukkant egy-egy mellékszerepben, de főszerepet ez idáig nem vállalt.
A jobb híján Vadmacskaember-nek fordítható filmben Hopper ismét régi énjét mutatja. A társadalmon kívül élő s azt teljesen elvető ember portréját rajzolja elénk. A történet több mint kétszáz évvel ezelőtt, a nagy aranyláz idején játszódik. Daniel Morgan társaihoz hasonlóan mindenét pénzzé teszi és elindul, hogy megtalálja a gazdagság felé vezető ösvényt. Victoria és Új-Dél-Wales vidékére vetődik, de a szerencse nem fogadja kegyeibe. Szinte eredmény nélkül túrja a földet, míg kalandvágyó társai, ha nem is mérhetetlen vagyonhoz, de tekintélyes summához jutnak. Elkeseredésében rajtaüt egy hazafelé tartó aranyszállítmányon, de még ezen is rajtaveszt. Elítélik és tizenkét év börtönbüntetést kap.
Szabadulása előtt egy évvel sikerül megszöknie a földi pokolból, s utána nyoma vész. De vajon valóban eltűnt-e a vadmacska az erdő mélyén?

USA, 1987
Főszereplők: Dennis Hopper, Peter Cummings, Frank Thring
Rendezte: Phillippe Mora
90 perc

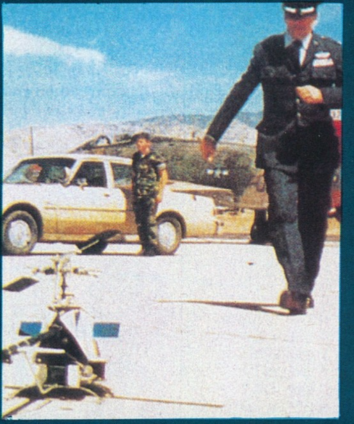
I.F.O.

A zseni kamaszok főszereplésével készült filmek áradata – úgy látszik – tovább hömpölyög. A nálunk is játszott Vissza a jövőbe (Back to the Future) vagy a közeljövőben bemutatandó War Games (Hadijátékok) és a Real Genius (Igazi zseni) című filmek sikerein felbuzdulva most egymást követik az azonos sablonra épülő alkotások. A történet általában a következő. Egy pimasz, tipikus kamaszfiú a felnőttek által kitalált és hadicélokra kifejlesztett lézert fondorlatos úton megszerzi és a béke céljaira fordítja vagy egyszerűen használhatatlanná teszi.

Ezt az alapötletet variálja az I.F.O. Air Racing című amerikai film is. Itt a kisdiák egy katonai terv, egy újítás nyomaira bukkant az iskolai szünet unalmas napjaiban. Hogy elüsse az időt, nekilát, hogy kikémlelje, miről is van tulajdonképpen szó. A „REM project"-nek nevezett szupertitkos fegyver végül is csalafinta módon a kis Max kezei közé kerül. Kiderül, hogy a REM csoda dolgokra képes. Nem elég, hogy folyékonyan beszél, de olyan sugárzást bocsát ki magából, amely gyökeresen megváltoztatja a hatókörébe kerülő embereket. A beállítástól függően vagy magabiztossá vagy gyávává alakítja át a szenvedő alany személyiségét.

A REM-et őrző légi bázis teljes legénysége az eltűnt szuperdrága fegyver után veti magát, s Max már-már feladná magát mikor a gép bekapcsol és a kisfiú egyszerre kemény és könyörtelen lesz. Megindul tehát a hajtóvadászat, de az ellenfél már nem egy ártatlan kisfiú, hanem egy minden hájjal megkent, kíméletlen férfi.

USA, 1986
Főszereplők: Carey Shearer, Kim Kincaid, Paul Rugg
Rendezte: Ulli Lommel
90 perc

A bűn szépsége

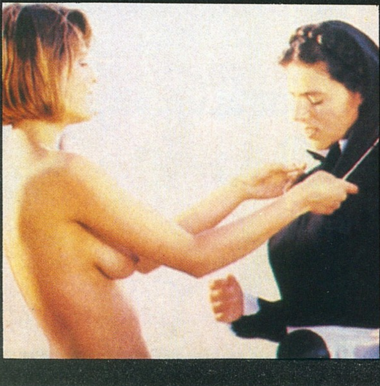
(LEPOTA POROKA)

A férj házasságtörésen kapja feleségét. Az elborult agyú férfi fejszét ragad, és bestiálisan meggyilkolja alig húszéves házastársát, majd öngyilkosságot követ el. A szörnyű eset nem a középkorban, vagy korunk civilizációtól távol eső Afrikájában történt, hanem Európa közepén, alig ötven kilométerre egy nagyvárostól, a montenegrói hegyek között. A kontraszt már azért is éles, mert a hegyek alatt a tengerparton vidám, nagyvilági élet zajlik. A nudistastrand tömve barnára sült nyugati turistákkal, a kaszinóban folyik a pezsgő és a pénz, az apartmanokban pedig egymást érik a tivornyák és a fekete misék.

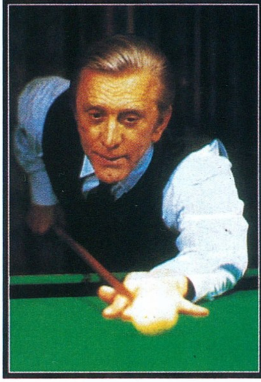
Jugoszláviában még ma is léteznek olyan kis falvak, ahol több száz éves szokásjogok kötik gúzsba az életet és az embereket. Az asszonyok feketében járnak, s helyettük apjuk választja ki a leendő párt. A fiatalasszony még a nászéjszakán is fekete kendővel takarja el arcát hitvese elől, s nem ritka a történet elején leírt brutális bosszú sem. Ezt a két végletet mutatja be egy család tragédiájában Zivko Nikolic új jugoszláv filmje, amely a közelmúltban került a videotékák kirakatába. A tradíciók és a modern világ kettőssége már csak azért is érdekes a nyugat-európai és a hazai nézők számára, mert nyaranta sok ezren töltik szabadságukat a dalmát tengerparton. Miközben gyanútlanul sütkéreznek meztelenül a homokban, nem is gondolják, hogy ez az idegeninvázió milyen feszültségeket okoz az alig pár kilométerre levő elmaradott kis faluban.

Jugoszlávia, 1986
Főszereplők: Mira Furlan, Milutin Karadzic, Peter Bozoviv
Rendezte: Zivko Nikolic
105 perc

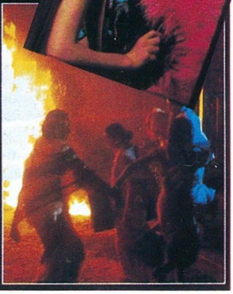

Királylányka

(Queenie)

A félvér kislány megvetés és gyűlölködés közepette nő fel. Sem az indiaiak, sem az európaiak nem tekintik közéjük valónak. Az egyre csinosabb lánnyá serdülő Kelly családja mindent megtesz, hogy kellő anyagiak befektetésével igazi angol ladyt neveljen belőle. Jó iskolákba járatják, szép és divatos ruhákba öltöztetik, méregdrága turistautakra küldik, de mindhiába: Indiában mindig csak félvér marad.

Legyen bár csodaszép és vonzó, egyetlen megoldás marad számára: eltűnni Indiából. Egy nap bátyjával együtt Európába érkezik; a különös, furcsa és hideg Európába. Először bátyjának keresnek állást, gondolván, hogy egy férfit könnyebben alkalmaznak. A sorozatos kudarcok után végül mégiscsak Kelly lép munkába. Egy éjszakai bárban lép fel az egzotikus szépség szerepében. Ami élete eddig eltelt éveiben takargatni, szégyellni való volt, most a megélhetéshez segíti a testvérpárt.

Kelly, vagy ahogy itt becézik, Queenie (Királylányka), élete egy csapásra megváltozik, hiszen a tulaj felismeri a szépségében rejlő lehetőségeket. Elsőként Lucien, a fotós készít róla hatásos divatfotókat, majd a híres filmproducer, David Konig veti ki rá hálóját. Felkapott, sikeres és jól fizetett fotómodellként kapja meg első ajánlatát a producertől, egy Indiában forgatandó film nő főszerepére.

Gyermekkorának színhelyeire visszatérve emlékek özöne rohanja meg Queenie-t. Lepveregnek lelki szemei előtt életének keserű és édes percei, előbukkannak lánykori barátnői és szerelmei. A forgatás közben Konig beleszeret és megkéri a kezét. A lány habozik, hogy elfogadja-e az öregedő férfi (Kirk Douglas) ajánlatát. Végül igent mond, és egy forgatási szünetben egybekel a híres producer és az új filmcsillag. Az öröm azonban nem tart sokáig. A helyszíni felvételek befejezése után rohammunkában készítik el az utómunkákat, hogy minél előbb a mozikba kerüljön a film. De Konig ezt már nem éri meg. A premier napján meghal. Queenie ismét egyedül marad!

Anglia–India, 1987
Főszereplők: Mia Sarah, Kirk Douglas, Sarah Miles
Rendezte: Larry Peerce
190 perc

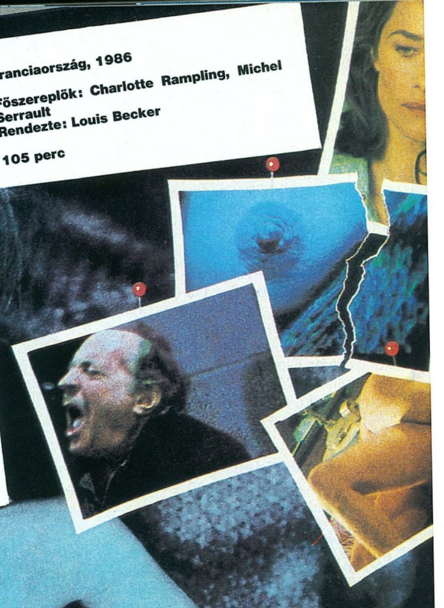
Gyilkos angyal

(MÖRDERISCHER ENGEL)

Franciaország, 1986

Főszereplők: Charlotte Rampling, Michel Serrault
Rendezte: Louis Becker

105 perc

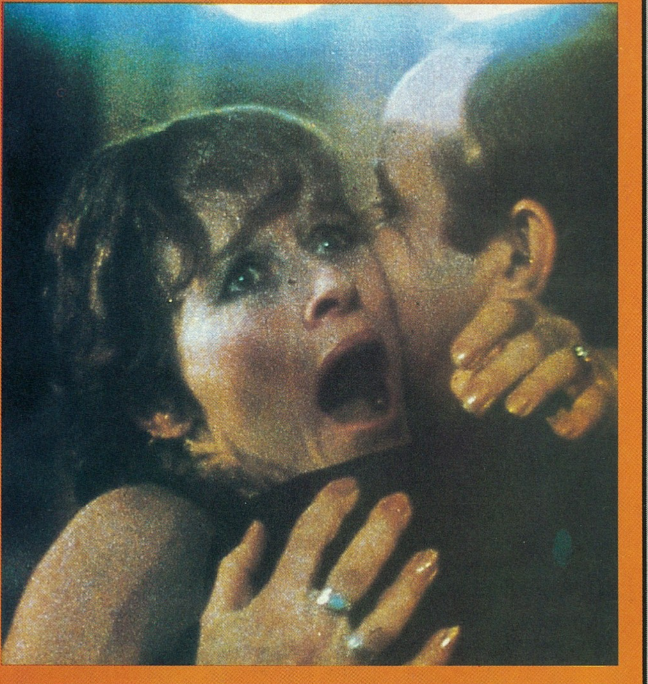
Szerelem és hivatás? Szerelem vagy hivatás? Örök konfliktus forrása ez, s nem csupán a filmekben. A főszereplő minden esetben egy, a hivatását szerető férfi, aki az esetek többségében éppen előléptetés, biztos karrier előtt áll, s a nő, a „femme fatale", azaz a végzet asszonyának egyetlen mosolya elég ahhoz, hogy minden összeomoljék. Elhomályosul a karrier, messzeségbe távolodik a család, s a komoly, tekintélyes férfi csetlő-botló kiskutyaként követi végzetét.

Louis Becker új filmje is ezt a százszor körbejárt történetet dolgozza fel egy kis erotikával fűszerezve. Főhőse Staniland, a sikeres nyomozótiszt, aki éppen egy brutális gyilkosság tettese után nyomoz. Egy magnetofonfelvétel vezeti őt el Barbarához, akinek – a hangfelvétel tanúsága szerint – köze van Charly Berliner meggyilkolásához.

A nyomozó azonban egy pillanat alatt beleszeret Barbarába és miközben egyre biztosabb abban, hogy a lány a tettes, mind jobban beleszeret. Igazi kutyaszorítóba kerül. Nem tudja, mit válasszon, a szerelmet vagy az igazságot. Bármelyik mellett dönt, valami elvész az életéből. A kiegyensúlyozott, tekintélyes nyomozó tehát döntő lépés előtt áll, amit csak egy újabb gyilkosság akadályoz meg...

Vérkapcsolat

(BLOOD LINK)

A jólmenő praxissal rendelkező, közmegbecsülésnek örvendő orvos verejtékezve ébred álmából. Arról álmodott ugyanis, hogy brutális kegyetlenséggel megölt egy asszonyt – puszta kézzel. A dologban nem a tett volt igazán ijesztő, hanem az, hogy mindezt egy külső szemlélő szemszögéből vélte látni, s ráadásul ez az ember saját fivére volt. Az az ikertestvér, akivel gyermekkorában sülve-főve együtt volt, s aki már évek óta elhunyt – legalábbis tudomása szerint...

A különös álom nem hagyja nyugodni Dr. Craig Manningsot. Újra és újra fivérével álmodik és nem hagyja nyugton a gondolat, hogy a különös módon meghalt testvér valahol ma is él. Nyugtalan éjszakáin egyre több és több gyilkosságot „lát", s mindnek tettese a fivére. Megtépázott idegrendszere felmondja a szolgálatot, s úgy érzi, meg kell találnia s le kell számolnia a gyilkossal. Hamburgba utazik, s ott valóban rálel a fivérre, vagy tán önmagára?

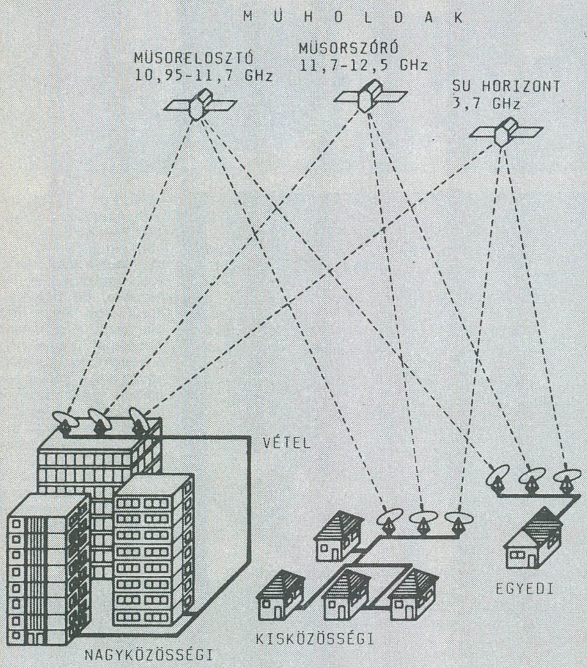
A különös horror-krimi Michael Moriarty bravúros alakítására épít s arat sikert. Azt már mondani sem kell, hogy gyengébb idegzetűeknek nem ajánlott!

USA, 1984/85

Főszereplők: Michael Moriarty, Geraldine Fitzgerald, Cameron Mitchell

Rendezte: Albert de Martiono

90 perc

PARSAT

A Parabola Szövetkezet minden olyan műhold adásaihoz gyárt berendezéseket, melyeknek a vétele nem engedélyhez kötött, illetve megrendelője vételi engedéllyel rendelkezik. A DBS sávban (11,7–12,5 GHz) működő műholdak vételét a hatóságok nem kötik engedélyhez.

A műsorelosztó sávban (10,95–11,7 GHz) működő ECS–F1 műhold három programját a Magyar Posta bármely kérelmezőnek engedélyezi. Ezek a programok az angol nyelvű Sky-Super Channel, valamint az angol–francia nyelvű TV5.

Alapszolgáltatásait tekintve jelenleg három különböző rendszert gyárt a Szövetkezet PARSAT védjeggyel.

Nagyközösségi televíziós műsorvevő rendszer lakótelepek és nagyobb lakóközösségek – 200–5000 vételi hely –, valamint kábeltelevíziós társaságok részére.

A műholdról, a földi adóhálózatról és esetleg a helyi stúdióból érkező televíziós műsorjeleket, a nagyközösségi antennarendszer szélessávú elosztóhálózatába juttatja a megfelelő jelkezelési norma átalakítás után, a VHF sávban.

A főállomás modulrendszerű, tehát folyamatosan bővíthető.

Kisközösségi műholdvevő rendszer kisebb lakótelepek és lakóházak – 50–100 vételi hely – központi antennarendszeréhez. Az átviendő programok az UHF sávban kerülnek a központi antennarendszer hálózatába.

Egyedi vevőkészülék műholdas televízióműsorok vételére családi házak és egyedi megrendelők részére.

Megrendelőink külön vevőkészüléket kapnak a televíziókészülékeik mellé, mellyel maguk választhatnak a beállított műhold programjaiból.

Gyártó: PARABOLA KSZ
Budapest XIII., Kassák L. u. 78.
Tel: 490-791, 409-964
Telex: 22-3425

Megtekinthető: a MIGÉRT Bemutatótermében:
Bp. VIII., Rákóczi út 57/a.
Tel.: 131-440
Telex: 22-4736

A NOVOTRADE Film- és Videostúdió

„C" jogosítvánnyal – külkereskedelmi joggal, magas szintű szaktudással, gyors határidővel, olcsó árakon – vállalja

- reklámfilmek
- referenciafilmek
- oktatófilmek
- videofilmek
- hangosítások
- szinkronizálások elkészítését
- low band, high band,
- U-matic
- 1 collos technika.

Külföldi partnereink:
NSZK:
ZDF
Satellit Film
Olaszország:
BRW + Partners
Milano

Cím: 1136 Budapest, Fürst Sándor u. 28. Tel.: 119-919

NOVOTRADE

Itt az S-VHS!

Egy k bohé

Amikor valaki hosszas fontolgatás (és bizonyos anyagi eszközök mozgósítása) után elhatározza, hogy képmagnót vásárol és ezt az elhatározását tett is követi, az első napok, hetek általában a zavartalan öröm és szórakozás bűvöletében telnek el. Egy-két hónap után azonban biztosan történik valami: leginkább az, hogy a boldog tulajdonos hírt kap egy újabban megjelent készülékről, amely csaknem minden tekintetben jobb, mint az övé és esetleg olcsóbb is.

Lehetséges, hogy hamarosan ez az élmény minden VHS képmagnó-tulajdonost utolér. Megjelent ugyanis a „Super VHS" (S-VHS), igaz egyelőre csak a tengeren túl, NTSC változatban. Mindenekelőtt a kompatibilitásról néhány szót: a normál (mostani) VHS felvételek a tervezett szuper VHS készülékeken változatlan minőségben lejátszhatók, azonban a szuper VHS felvételeket a normál képmagnókkal nem lehet lejátszani.

A szuper VHS egyébként különleges minőségű videokazettát használ, amely feltehetőleg jóval drágább lesz, mint a normál kazetta. Megint a régi trükk: kihoznak egy új gépet, amely sokkal többet tud, mint a régiek, viszonylag nem drágán, viszont utána a hozzá való „üzemanyagot" keményen megfizettetik. Így lesz vagy nem, ez legyen a készülék- és kazettagyártók közti vita tárgya. Számunkra a legfontosabb az, hogy a PAL verzió piaci megjelenését ez év közepére ígérik.

A szuper VHS képminősége vetekszik a U-matic rendszerével, sőt egyesek szerint meg is haladja azt. Hogy ennek milyen hatása lesz, az megjósolható: ugrásszerűen megnő azok száma, akik technikailag minőségi videoanyagokat képesek előállítani. Ez megnöveli a kínálatot és visszahat a műsorok tartalmára: színvonalasabb lesz a kínálat. Reméljük, nem az ellenkezője történik...

Itt most egy szuper VHS kamkordert és egy asztali készüléket mutatunk be. A kamkorder JVC termék és VHS-C rendszerű, azaz a 30 perces játékidejű kis kazettával dolgozik. Míg a hagyományos VHS legjobb készülékeinek vízszintes felbontóképessége „csak" 230–240 sor, a szuper VHS-é négyszáz sor felett van! A felezett sebesség az amerikai piacon levő készülékeknél természetes, így ezen is megvan. Autofókusz, automatikus fehéregyensúly-állítás mellett az „expozíciós időt" is lehet változtatni: egészen 1/2000 másodpercig csökkenthető. Persze ne feledjük, hogy az így készülő éles mozgásfelvételekhez jóval több világítás kell, mint a normál felvételekhez. A többi szolgáltatás a megszokott, csak arra érdemes még felfigyelni, hogy egy LCD panelon lehet a beállításokat nyomon követni, amely a készülék oldalán található.

Az igényesebb olvasó nyilván felteszi a kérdést: mi a technikai háttere ennek az újabb csodának? Nos, röviden: a megnövelt átviteli frekvenciatartomány, amely itt kb. 5 MHz-ig terjed, s nagyjából a kétszerese a normál VHS képmagnók által rögzített frekvenciatartománynak. Ez elvileg stúdióminőségű videoképet jelent! Az e géppel készített felvételeinket nyugodtan másolhatjuk, szerkeszthetjük, mert a képminőség még ezután is kiváló marad. Valamivel kedvezőtlenebb a helyzet a felezett sebességű üzemben: a kép itt kissé zajosabb és a felbontás is csökken.

Az asztali készülék gyártója az RCA, a gép típusjele VPT695HF. Ez a képmagnó attól különleges, hogy normál VHS felvételeket is készít, illetve lejátszik, mivel egy kapcsolóval választani lehet a normál és a szuper VHS üzemmód között.

Nyilván azért praktikus ez, mert az USA-ban rengeteg normál VHS műsoros kazetta van forgalomban. Hifi hang, sztereó dekóder szolgálja ezenkívül a tisztelt felhasználó kényelmét. Mivel az NTSC jel színsávszélessége kicsi, a monitor részére egy többpólusú csatlakozó szolgál, amelyen a világosságjel és a színjelek teljes sávszélességben átjuthatnak.

A monitorokról el kell mondani, hogy bár a hagyományos készülékeken is sokkal jobb a szuper VHS képminőség, teljes szépségében csak az új, nagy sávszélességű végerősítővel ellátott, közvetlen bemenetű monitorokon bontakozik ki. A készülék ára az USA-ban 1300 dollár.

Helyes kis tévé, igaz? – mondaná az ember első ránézésre, de érdemes az ábrát egy kicsit jobban megnézni, mielőtt ékes bizonyságát adnánk videós analfabétizmusunknak. Ez ugyanis egy tévével egybeépített, teljes képességei birtokában levő nyolc milliméteres képmagnó. Sajnos NTSC példányról van szó, a szolid európai ízlés nem engedi meg az efféle bohémságokat, ilyen csak Amerikában lehetséges. Tulajdonképpen kár...

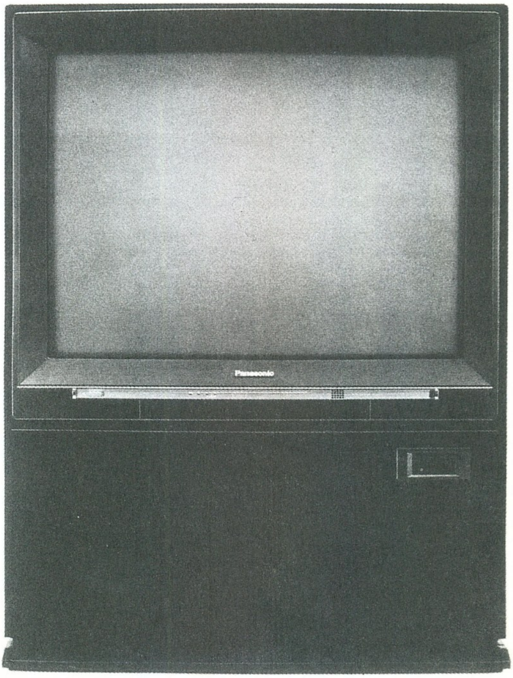

kis
mság

Neve EV-DT1 és szülője a Sony. A képernyő átlója 12 cm; egy Trinitron képcsővel van dolgunk. (Miért nem lapos képernyő? Talán mert akkor élére kellene állítani a készüléket és az nem lenne stabil?) A képmagnóban a szalagot meg lehet állítani, lehet lassítani és akár kockázva is lejátszani, lehet gyorsan is csévélni ahogy az szokás. Van közvetlen audio- és videobemenete. Ha többen kívánják nézni, a kép és hang kiadható egy külső monitorra vagy videoprojektorra is. A készülék hálózatról és akkuról egyaránt működtethető. Ára 1500 dollár...

84 cm képátló

Mióta a televíziót feltalálták, a szakemberek egyfolytában törik a fejüket, hogy a súlyos és néha veszélyes képcsövek helyett mit lehetne használni a vevőkészülékekben és monitorokban. Időnként felröppennek hírek újfajta képvisszaadó eszközökről, de egyre késik megjelenésük az elektronikai eszközök piacán. Igaz, legújabban kaphatók már színesben is azok a pici, telepes tévék, amelyek lapos képernyővel rendelkeznek, de ezek inkább játékszerek. Kicsi ugyanis a felbontásuk, ezért csak kisméretű képet lehet segítségükkel élvezhető minőségben elővarázsolni. Ennek oka a gyártási technológiában van: igen nehéz előállítani nagyméretű LCD paneleket, mivel az integrált áramkörökhöz hasonló eljárással készülnek és ezeket a technológiai lépéseket eddig csak kis geometriai méretekben alkalmazták.

A nagyméretű videoképeket videoprojektorokkal állítják elő, de a közepes méretek tartományában még ma is a képcső a legjobban bevált képvisszaadó eszköz. A képcső technológiája – bár jócskán bonyolult ez is – szinte teljesen automatikus. Talán ez az oka annak, hogy a képcsőgyártók – így pl. a Mitsubishi – egy új, extra méretű képcsősorozatot hoztak forgalomba, amelynek képátlói 85, 95 és 105 cm.

A másik ok az lehet, hogy az utóbbi időben jelentősen megjavult a videokép minősége: a nyolc milliméteres video és a High Quality (HQ) video rögzítési rendszer sokkal jobb képek visszaadására képes, mint az első VHS készülékek – nem is szólva a szuper VHS-ről, amely a U-matic formátummal vetekszik.

Nos, egy ilyen mamuttévét mutatunk be a mellékelt ábrákon, a Panasonic TX-3370 DRS típusú készülékét. 74 kilogramm súlyú, ami nem is túl sok, mert vannak kétszer ilyen súlyú hasonló szerkezetek is ebben a kategóriában. Első ránézésre is megragadja a tekintetet a sar- ▶

Panasoni

kos képcső. A készülék fel van szerelve mindennel, amivel egy tévét el lehet látni: ötvenrekeszes programtároló, videotext a hozzá tartozó memóriával, amelyben összesen negyven videotext képet lehet tárolni, kábeltévék zavartalan vételére szolgáló hangolóegység, Euro-AV csatlakozó – és itt álljunk meg egy percre. Tudjuk, hogy az Euro-AV csatlakozón található RGB bemeneteknek akkor van jelentőségük, ha „többet tudnak," mint a közönséges antennabemenet vagy alapsávi videobemenet – már amelyik tévén van ilyen egyáltalán. Szóval, az az igazi, ha az R, G és a B bemenetek után egy-egy nagy sávszélességű erősítőfokozat következik, amelyek egy különlegesen finom, nagy felbontású képernyőt hajtanak meg – egyébként az eredmény ugyanaz, mint máskor és az egész csak növeli az amúgy sem kevés kábel és csatlakozó számát.

Készülékünk 500 soros vízszintes felbontású képet produkál. Ez az adat arról is árulkodik, hogy a szokványos tévévétel képe, illetve a képmagnóról visszajátszott kép ennél rosszabb minőségű. Egyre több olyan eszköz van azonban, amely a tévét, illetve a monitort különféle jelek láthatóvá tételére használja, pl. a tévéjátékok, személyi számítógépek és ilyen a videotext is. Ezeknél nem célszerű a színes jeleket PAL vagy SECAM jellé kódolni, majd egy rövid kábelen való továbbítás után egyből dekódolni: sokkal egyszerűbb az RGB színjeleket közvetlenül átvinni. Ez azzal a nagy előnnyel is jár, hogy nem kell ezeket a színjeleket a szabványos, igen szűk PAL vagy SECAM átviteli csatornába „gyömöszölni" – mert ott bizony sok „gyűrődést" szenvednek.

A Panasonic TX-3370 DRS a jó minőségű forrásból (pl. U-matic képmagnó, tévéadás stb.) származó képét kifogástalanul reprodukálva akár húsz ember is egyszerre nézheti.

A hangfokozat sztereó jeleket is fel tud dolgozni (az NSZK-ban már van sztereóhangos tévéadás) negyven watt kimenőteljesítménnyel. Grafikus kiegyenlítő (ekvalizátor) van beépítve abból a célból, hogy a készülék hangsugárzóira jutó teljesítmény a teremben a legkellemesebb hanghatást keltse: az adott frekvencián a teljesítmény megfelelő arányban jelenjen meg.

Természetesen infra-távvezérlő gondosodik a különféle funkciók szabályozásáról. A hatvanöt funkció között szerepel a képmagnó, a videotext és a grafikus kiegyenlítő funkciói is.

A PAL és a SECAM (NDK norma szerinti) vételére egyaránt alkalmas a készülék.

Vonalkódos időprogramozás

A vonalkóddal már bizonyára mindenki találkozott, hiszen egyre több árun megjelenik nálunk is. (Bár a pénztáros legfeljebb az ujját húzhatja végig rajta.) Arra szolgál, hogy egyértelműen azonosítani lehessen az árut és annak különféle adatait: nevét, árát, minőségét, származását, a raktárkészletet stb. A kód különféle vastagságú függőleges vonalkákból áll, amelyek meghatározott távolságra vannak egymástól – ezek hordozzák az információt.

Olvasása úgy történik, hogy egy ceruzaszerű eszközzel balról jobbra mintegy áthúzzuk a vonalcsoportot. A vonalritmus egy elektronikus impulzuscsomaggá alakul az optikai olvasó kimenetén, amelyet a megfelelő helyre – pl. a pénztárgépbe – továbbítanak, az pedig azonnal kinyomtatja a számlát és jelzi a raktári készletet nyilvántartó számítógépnek a fogyást. Egyszóval egy csomó adminisztrációtól, manuális munkától mentesít.

A képmagnó programozásánál a következőképpen használják. A műsorfüzetben a videósok érdeklődésére számot tartó programok – általában filmek – kezdetét és időtartamát, valamint a csatorna számát vonalkód formájában közlik, ahogy az ábránkon látható. Aki fel kívánja venni a kérdéses műsort, csak annyit tesz, hogy bekapcsolja a képmagnóját, programozás üzemmódra állítja, a műsorfüzettel leül eléje és a kiválasztott műsor vonalkódját áthúzza a fényceruzával. Majd annak tompa végét a képmagnó felé fordítja és megnyomja a ceruzán levő gombot, mire a vonalkódban rögzített adatok a ceruzába épített infraadó segítségével átkerülnek a képmagnó programegységébe. Nem szükséges tehát a képmagnó előtt görnyedve vagy akár a távvezérlőn gombokat nyomogatni – a programozás egy pillanat műve és téves programozás nem fordulhat elő.

Néhány apróság természetesen szükséges ehhez a kényelemhez. Először is egy olyan képmagnó, amelyhez van fényceruza és tud vele kommunikálni. Azután az, hogy a műsorfüzetben pontosan megadják a vonalkódokat. Nem lényegtelen a pontos műsorkezdés sem, bár ezt a VPS dekóder kivédi, ha van ilyen a képmagnóban és az adó sugározza a VPS kódjeleket a műsorkezdéskor. Arról se feledkezzünk meg, hogy kazettát tegyünk a képmagnóba – mert ezt a vonalkód nem végzi el helyettünk.

Nem boszorkányság... technika! – mondhatná lelkesen valaki. Így igaz, bár már itt tartana a hazai tévés és videós kultúra! Apropó, átnézve egy nyugati magazin negyven filmből álló vonalkódolt ajánlatát, egyetlenegyet sem találtam, amelyet felvennék. Igaz, mondják, hogy az ízlésem egy kicsit puritán.

Házi trükkök

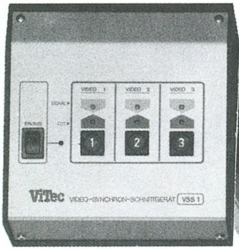
Az otthoni videózás terjedésével nőnek a technikai igények és az érdeklődés jelentős részben a műsorgyártás lehetőségei felé fordul. A vágás, keverés, trükközés és szerkesztés alkalmas arra, hogy képileg egységbe szerkessze (esetleg helyrerázza vagy felöltöztesse) a mondanivalót. A dolog világos: ha a műsor tartalmas, minden beavatkozás nélkül is „eladható". Egy direkt helyszíni közvetítés is milliókat szegez a képernyő elé, ha mondjuk a Holdról történik...

A helyzet a legtöbb esetben azonban az, hogy a mi kis történeteinket akarjuk mások számára is nézhetővé tenni. Kivágjuk, ami felesleges – ez tiszta ügy. Egymás után illesztjük a részeket megfelelő sorrendben. És most jön az, amikor a legtöbb videósnak viszketni kezd valahol és azt mondja: de jó lenne legalább néhány trükk...

Az elszántabbak beszereznek valamilyen keverő- és trükkegységet, amiről otthon kiderül, hogy szinte semmire sem lehet használni. Miért?

Az esetek 99 százalékában az összeszerkesztendő nyersanyag több videokazettán van. A szerkesztés rendes módja az, hogy megfelelő sorrendben átmásoljuk az egyes részeket egy új kazettára. A be- és kiállásoknak pontosan kell történniük, amit csak távvezérelhető képmagnókkal lehet megvalósítani. A vágási pontnál is meg kell maradnia a track-jelek folyamatosságának, mert különben visszajátszáskor itt „zöttyen" egyet a kép. Ezért a bejátszó és felvevő képmagnóknak a lehető legteljesebb szinkronban kell lenniük egymással, amire a kommersz képmagnók nem mindig hajlandók. És végül azt se feledjük, hogy a másoláskor jócskán rontanak a képminőségen.

Ezeken a gondokon semmilyen trükkpult nem segít. Előbb az egymás után illeszteni kívánt jelek tökéletes szinkronját kell biztosítanunk. Erre csak az igen drága szerkesztő képmagnók képesek a hozzájuk tartozó bejátszógéppel együtt. A szerkesztő távvezérlő egység pedig gondoskodik a vágás pontosságáról és a kényelmes beállításról. Ha a bejátszandó anyag időalaphibája nagy, esetleg még annak korrigálásáról is gondoskodnunk kell (TBC). Az elmondottak végiggondolása után jobb, ha belenyugszunk abba,

hogy a technika mai állása szerint a videoanyagokat korrekt módon összevágni csak az e célra készült szerkesztőgépeken lehet. Az úszás és bármiféle videotrükk pedig csak ezen a szinten jöhet szóba. Azokat a kis stúdiókat azonban, ahol az ilyen gépek találhatók, általában felszerelték valamilyen trükkegységgel is, amely általában jobb, mint a szóban forgó kis videopultok.

Az alábbiakban bemutatunk két egységet, amely az otthoni műsorgyártásban lenne használható.

A bal oldali felső képen egy egyszerű vágópult látható. Három bemeneti csatornája van, amelyeknél egy-egy fénydióda jelzi, ha van jel és egy másik, hogy melyik bemenet van épp a kimenetre kapcsolva. Egy-egy monitort is csatlakoztathatunk a bemenetekre és a kimenetre. A *ViTec* cég által gyártott és VSS 1 névre hallgató vágópultról azt mondják, hogy képre pontosan, szinkronban tud vágni. Csak azt felejtik el hozzátenni, hogy akkor, ha a vágási pontokat előzőleg képre pontosan beállítottuk, megjelöltük és valamilyen módon gondoskodunk a video jelforrások szinkronba hozásáról.

Jobbra fent egy külsőre látványos, valóban sokat ígérő szerkezetet láthatunk. A *GSE* (General Service Electronic) vállalat VTC–1000 szerkesztő távvezérlőjéről van szó. Mindent tud, amit egy ilyen egységnek tudnia kell, sőt még annál is többet: időkódolást és programozott vágást akár 100 vágásig. De van egy apró hibája: azokat a készülékeket, amelyeket hozzá kívánunk kapcsolni, egy picit át kell alakítani. A képmagnók szalagvezetésének, a mechanikának pontosnak és megbízhatónak kell lennie és ez vonatkozik a szervóáramkörökre is.

A szinte rendkívüli strapabírás ugyancsak nem hátrány, hiszen a gépeknek igen sokszor kell előre-vissza csévélniük. Ez erősen igénybeveszi a mozgó alkatrészeket, ami azok idő előtti elhasználódását okozza. Számoljunk csak egy kicsit! A GSE pult ára 3000 DM körül van, két átlagos képmagnó ára összesen kb. 4000 DM, átalakításuk 1000 DM. Ez eddig 8000 DM. A JVC által gyártott profi VHS editáló szet (bejátszó képmagnó, editáló képmagnó és editáló távvezérlő) ára 14 000 DM. Ha meggondoljuk, hogy mennyivel megbízhatóbb egy ilyen és mennyivel hosszabb az élettartama, egyértelműen adódik a következtetés: nem érdemes a szóban forgó félmegoldásokkal kísérletezni. Akinek összeszerkeszteni való felvételei vannak, béreljen vágási kapacitást egy olyan helyen, ahol van VHS vágószet. Ezzel arra is rákényszeríti magát, hogy előtte jól végiggondolja műsorának szerkezetét és mondanivalóját. Számos kis stúdió rendelkezik VHS editálás lehetőséggel, az óránkénti vágás díja az igényektől függően 300–1000 Ft körül van.

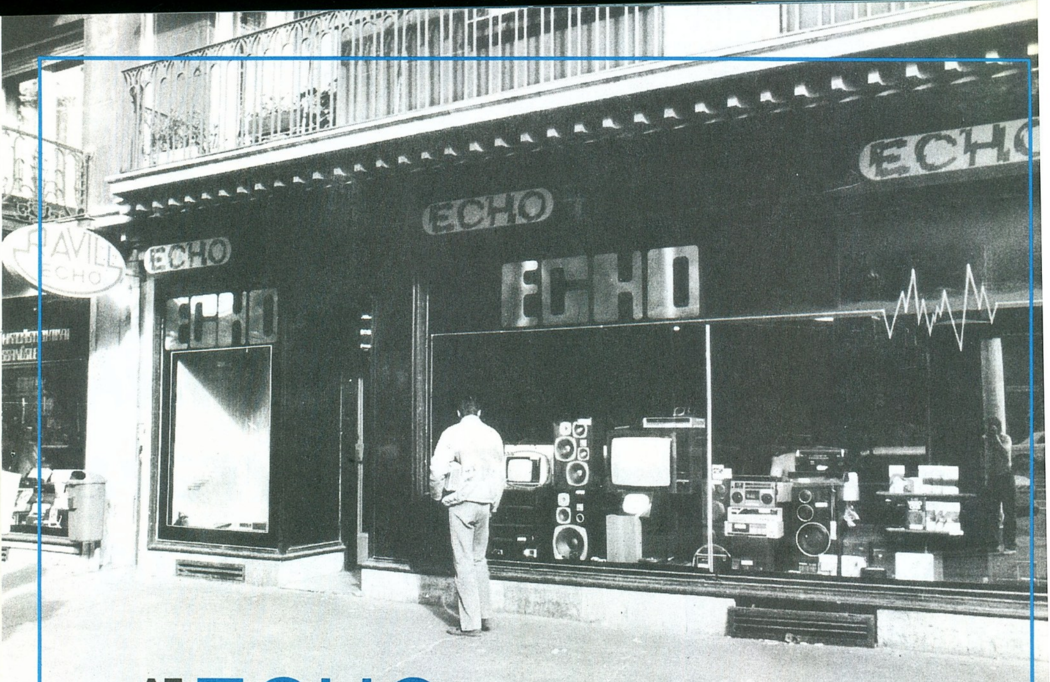
Azért még egyszer tekintsük át, melyek azok az esetek, amikor az ábrákon látható készülékek mégis használhatók.

Amennyiben van egy olyan színes kameránk, amelyik kívülről szinkronozható (genlock), ezt hozzá lehet szinkronozni egy másik színes kamerához. Vigyázat: képmagnóhoz nem, mert a képmagnóból jövő jel időalapingadozása olyan nagy, hogy azt a színes kamera nem tudja követni. Ily módon két szinkron kamerajelünk van, amit vághatunk, úsztathatunk, trükközhetünk.

Kívülről szinkronozható fekete-fehér kamera képes arra, hogy egy képmagnóról jövő jel ingadozását azzal tökéletes szinkronban kövesse. Ezáltal feliratokat, inzerteket, fekete-fehér fotókat illeszthetünk a már kazettára felvett színes videoanyagba. Néha arra is van lehetőség, hogy ezt a fekete-fehér képet adott színűre változtassuk.

Feliratozó egységek, személyi számítógépek között egyre több van olyan, amely kívülről szinkronozható és a fentiekhez hasonlóan együtt lehet futtatni képmagnóról visszajátszott jellel, és egy vagy több videokamera jelével. Ezekben az esetekben a bemutatott kis pultok minden tudásukat elővezethetik.

Végezetül szeretnénk egy jó tanácsot adni. Ne attól várjuk videoanyagaink sikerét, hogy megannyi trükk hemzseg benne (amelyek néha, valljuk meg őszintén, elég izzadságszagúak), hanem törekedjünk minél jobb nyersfelvételeket készíteni. Egy jó világítású, jó beállítású, szép kameramozgással komponált kép mindig többet mond, mint egy rosszul alkalmazott trükk.

AZ ECHO ELEKTRON SZAKÜZLETBEN

SZOMBATON IS VÁSÁROLHAT!

Híradástechnikai készülékek:
televíziók, rádiók, lemezjátszók, magnetofonok

Elektroakusztikai kiegészítő cikkek:
tv-állvány, hangfalak, video- és audio átjátszókábelek magnetofon- és videokazetták

Tér- és teremhangosításra alkalmas:
erősítők, hangfalak, hangoszlopok, mikrofonok, valamint

Háztartási készülékek:
mosógépek, hűtőszekrények, forróvíz-tárolók, villanytűzhelyek, porszívók, grillsütők, hajszárítók, hajsütővasak, egylapos villanyfőzők

gazdag választékát kínáljuk!

ECHO

ELEKTRON SZAKÜZLET
1065 Budapest VI.,
Bajcsy-Zsilinszky út 19/a.

Nyitvatartás:

Hétfő, kedd, szerda, péntek: 9–17 óráig
csütörtök: 9–19 óráig
szombat: 9–13 óráig

Telefon: 117-698, 325-567

TESZT

Legújabb leleteink: Dyram, Akai–Videoton és Siemens

Már komoly aggályaink kezdtek támadni a jelenlegi valutaínséges időszakban, hogy Teszt rovatunkat nem lesz mivel megtölteni, mert nem találunk új témát a kereskedelemben. Szerencsére a RAMOVILL a DYRAS-szal, a VIDEOTON az AKAI-val és a SKÁLA-METRO a SICONTACT-tal együttműködve három új készüléket hozott forgalomba. Ezúttal ezt a triót mutatjuk be.

Kezdjük az elsővel, a RAMOVILL–DYRAS szülöttjével, a **DYRAM FS–63**-mal. A DYRAS-ról magáról röviden csak annyit, hogy egy NSZK-beli export-import cég, tehát a készülékek gyártásához aztán semmi köze, csak vásárol és elad, amit megvesznek tőle. A DYRAM FS–63 megvásárlásakor komoly „régészeti" kutatásokat kellett végezniük, hogy erre a készülékre rátalálhassanak, a RAMOVILL pedig, úgy látszik, szereti a muzeális érté-

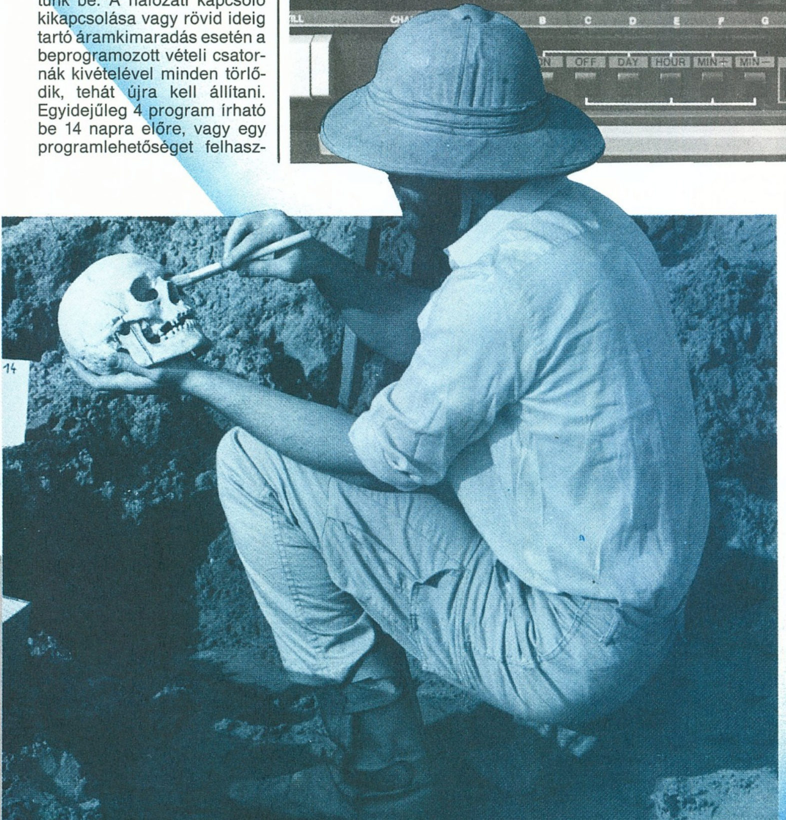
kű típusokat. Az FS–63 létrejötte ugyanis a tetőtöltéses korszakból a fronttöltéses kivitelek átmeneti időszakára tehető. Teljesen alapszolgáltatású készülék, ez az árából természetesen nem derül ki, ami megközelítőleg 39 000 Ft (PANASONIC NV–G 7 EE 37 800 Ft, TOSHIBA V 83 CZ 38 900 Ft, tehát azt nem lehet mondani, hogy az ár tükrözi a műszaki értéket.

Tv-adók vételére 12 állomás programozható be, mechanikus hagyományos hangoló potenciométeres megoldással. A programozás után a választás már elektronikusan történhet az infra távszabályzó segítségével vagy az időzítő programmal (automatikus felvétel).

A működtető gombok úgynevezett „rövid löketű" kivitelűek. A készüléket áramtalanítani a hátoldalán elhelyezett hálózati kapcsolóval lehet, de ezt csak akkor érdemes kikapcsolni, ha hosszabb ideig nem akarjuk használni és automatikus felvételt sem programoztunk be. A hálózati kapcsoló kikapcsolása vagy rövid ideig tartó áramkimaradás esetén a beprogramozott vételi csatornák kivételével minden törlődik, tehát újra kell állítani. Egyidejűleg 4 program írható be 14 napra előre, vagy egy programlehetőséget felhasználhatunk mindennap azonos időben történő felvételre. Lehetőség van az azonnali felvétel elvégeztetésére is 30 perces lépésekben 240 perc időtartamig. Külön kell szólnunk egy szolgáltatásról, amivel sajnos kevés készülék rendelkezik, a kamera stop csatlakozóról. Ez a csatlakozó egy 2,5 mm-es jack aljzat, ami lehetővé teszi, hogy kamera-tápegységen keresztül csatlakoztatott kamerával a felvételt a kameráról is lehessen indítani, vagy megállítani.

A készülék állókép-visszaadása gyenge. Pozitívuma, hogy a mechanika a gyakoribb lemez helyett öntött kivitelű. Hogy a megbízhatósága, szervizelési igénye, illetve a szükséges szervizanyagok biztosítása milyen lesz, az még a jövő kérdése, ezekről egyelőre nem lehet véleményt alkotni.

Ismerkedésünk második alanya az **AKAI–VIDEOTON VS 37 EDG** típusú készülék. Ismertünk már az AKAI–VIDEOTON együttműködés termékeiként VS 3 SEG és VS 115 EDG típusokat. A mostani 37-es típusjel ne tévesszen meg senkit, mert a szám ugyan kisebb, ám amit szolgáltatásban nyújtani tud, az az eddig Magyarországon (hivatalos kereskedelmi) forgalomba került készülékek között a legtöbb. Ennyit előzetesként, és most nézzük részletesen, hogy mit tud.

Tv-adók vételére 62 állomást lehet beprogramozni – bár lenne ennyi vételi lehetőség! – automatikus adókereséssel, vagy a csatorna számának ismeretében a csatornaszám beírásával. Az AKAI-nál megszokott tv-párbeszédes vezérlési mód ennél a készüléknél is adott, de kijelző rendszerrel is rendelkezik, amin mutatja az órát, azonnali felvétel esetén az indulási és megállási időt, a lejátszott szalagidőt, valamint az egyes üzemmódokat. Tulajdonképpen csak programozás esetén kell a szükséges adatokat megjeleníteni a tv-képernyőn. Természetesen egyéb információk is kiírathatók.

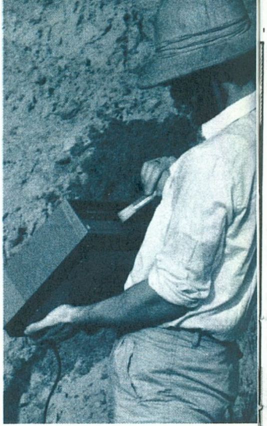
Tehát amit kifogásoltunk a korábbi AKAI készülékeknél, hogy a tv-készüléket minden információ megszerzéséhez be kell kapcsolni, itt már szükségtelen. Sajnos most sem szakították azzal a szokásukkal, hogy a nagyfrekvenciás úton történő átadást a VHF II. sáv III–IV. csatornáján végzik, ellentétben szinte az összes típussal, amelyek az UHF sáv 31–39. csatornáján teszik ugyanezt. Ez egyáltalán nem előnyös, mert az ezeken a frekvenciákon fellépő zavarok lehetősége lényegesen nagyobb, mint az UHF sávon. Felvételi rendszerében a HQ áramkört alkalmazták, ami a felvett kép minőségét van hivatva javítani.

A készülék állókép-visszaadása igen jó – ez a 4 fejes rendszerből egyértelműen következik –, egyes képléptetése nincs, azonban változtatható lassítása van és a leglassúbb állapotban (1/20-os) olyan, mintha egyenként váltanánk képet. Másik szolgáltatása a kétszeres gyorsítási lehetőség, ami azonban csak a távszabályzóról vezérelhető, ugyanúgy, mint a változtatható sebességű lassítás is.

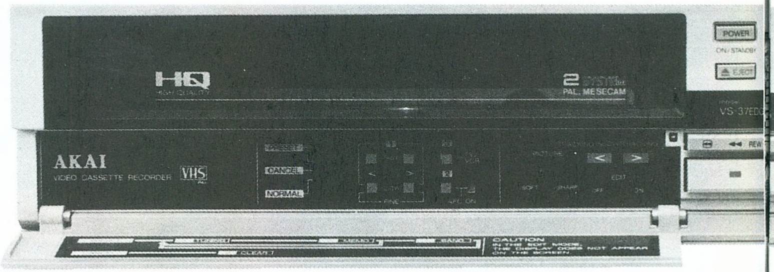
Ez a magnó alkalmas az úgynevezett LP üzemmódra is, ami felezett sebességű felvételi és lejátszási lehetőséget jelent, tehát egy E–180-as kazettára 6 órányi műsort lehet rögzíteni. Természetesen a kép és a hang minősége lényegesen gyengébb lesz, mint a normál sebességnél (SP). Képvágásra is van mód (editálás), csak az az egyetlen hiányosság, hogy utóhangosítási lehetőséget nem biztosítottak, mert ezzel lett volna teljesen komfortos a szolgáltatása.

Széles skálájú a programozhatósága is azáltal, hogy egyidejűleg 8 program írható be 30 napos intervallummal. A programozásnál minden információ a tv-képernyőjén jelenik meg. Nem csekély kényelmi szempont, hogy a programok beírásakor nem kell a magnó előtt görnyedve nyomogatni a gombokat, hanem fotelban ülve a távirányítóval elvégezhető a programozás is. Programvédelemről is gondoskodtak, mert rövid idejű áramkimaradás esetén nem törlődik (max. 30 perc). Vigyázni kell, hogy hazai adásról történő felvétel esetén a készülék hátoldalán lévő PAL–B/W–MESECAM kapcsoló MESECAM állásban legyen, mert ellenkező esetben a készített felvétel nem lesz színes.

Érdekes megoldású az „azonnali felvétel" lehetősége (QUICK TIMER), mert a kezdési időpont megadása után a stopidő 30 percenként állítható 8 óra időtartamig. Természetesen folyamatban lévő felvétel is megállítható ugyanezen megoldással időzítve. Képélesség (picture) állítási lehetőséget is biztosítottak. A lassított üzemben a futáshibát (tarcking) külön

lehet állítani, a kellemetlen képremegés kiküszöbölésének érdekében. A szalaghossz-számlálás időben történik, úgy, hogy a lejátszott szalag mennyiségének idejét jelzik ki óra-perc-másodpercekben.

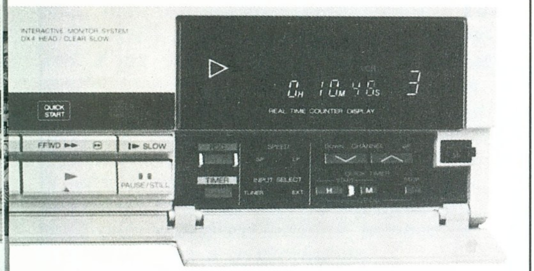

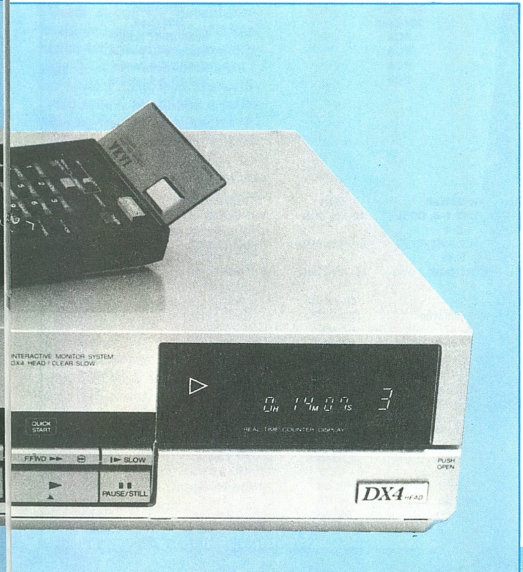

be 14 napra előre. Ezen belül lehetőség van naponta ugyanazon időben, vagy hetente ugyanazon a napon és időben rögzített felvételre. A készülék állókép-visszaadása közepes, egyes kép léptetéssel rendelkezik. A gyorsfelvételi gomb (QSR) megnyomása a felvételt azonnal indítja, kezelési idő beállítására nincs lehetőség, csak a befejezési idő állítható 30 perces intervallumokban és azon belül a +/– gombokkal pontosítható egészen 24 óra időtartamig. További szolgáltatásai a REW/PLAY üzemmód: a kazetta végénél a szalagot visszatekercseli és a lejátszást újrakezdi, valamint az ismételtetési lehetőség. A REPEAT-gomb lejátszás alatti kétszeri megnyomása esetén a kívánt jelenetsorozatot ötször újra lefuttatja, majd tovább folytatja a programot.

Teljes ismertetésre nem törekedhettünk, mert arra való a kezelési útmutató, csak szerettük volna kissé igazolni azt az állításunkat, hogy ilyen magas fokú szolgáltatási adottságú készülék még nem volt a kereskedelemben. 49 900 Ft-os ára a tudásához mérten indokoltnak tekinthető.

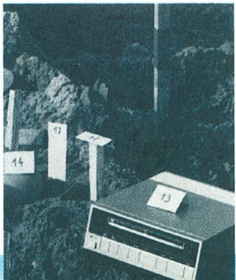

Harmadik bemutatkozónk a **SIEMENS FM 560.9** típusú videomagnó. A készülék esztétikai érdekessége az úgynevezett „pultos" megoldás, ahol a kezelőszervek a magnótest alján vízszintes síkban helyezkednek el, ezzel rálátást biztosítva könnyítik meg a kezelést.

Tv-adók vételére 32 program állítható be, frekvenciaszintézeres, automatikus hangolással. Érdekessége, hogy amennyiben a programokat nem sorban töltjük be, úgy az üres programhelyeket a visszahíváskor a gép átugorja.

A készüléket áramtalanítani csak a hálózati csatlakozó dugó kihúzásával lehet, de ezt csak akkor érdemes, ha huzamosabb ideig nem akarjuk használni és automatikus felvételeket sem programoztunk be, mert rövid idejű áramkimaradás ellen védett készülék (max. 1 óra), egyébként a programozás törlődik. Egyidejűleg 4 program írható

Ez a készülék is rendelkezik HQ áramkörrel, tehát jobb felvételi szolgáltatást nyújt. Video vagy egyéb jelforrás csatlakoztatására egy 21 pólusú EURO-SCART csatlakozó szolgál, tehát ezen keresztül történik a kép és a hang be- és kiadása. A csatlakoztatás egyszerűbb megoldásának érdekében a táblázatban közöljük a megfelelő pontokat a bekötés és a funkciójuk szerint.

Általánosságban érdemes tudni, hogy a videomagnók nagy többsége a kimeneti nagyfrekvenciás egységükben a hangmodulációt 5,5 MHz-en (CCIR norma) végzik – kivéve például az AKAI–VIDEOTON-t, amelyik 6,5 MHz-es –, tehát vételükhöz kétnormás készülékre van szükség. A hazai gyártású, valamint a tőkés importból származó tévék mind megfelelnek ennek a követelménynek. Természetesen a video használatához a PAL színnorma ismerete – a tv részéről – is kritérium. Az említett tv-készülékek ezeket mind tudják, probléma szinte kizárólag a szovjet készülékek esetében lehet (a hivatalos kereskedelmi forgalmon belül). ▶

	DYRAM FS–63	AKAI–VIDEOTON VS–37 EDG	SIEMENS FM 560.9
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK			
Hálózati feszültség:	220 V, 50 Hz	220 V, 50 Hz	220 V, 50 Hz
Teljesítményfelvétel:	30/20 W	21/11 W	30/15 W
Méretek:	430 × 99 × 356 mm	425 × 85 × 340 mm	420 × 89 × 357 mm
Tömeg:	7,9 kg	5,5 kg	6,3 kg
SZOLGÁLTATÁSOK			
Játékidő:	240 perc E–240-es kazettával	240 perc E–240-es kazettával	240 perc E–240-es kazettával
Áttekercselési idő:	4,3 perc (E–180-as kazettával)	4,5 perc (E–180-as kazettával)	4,3 perc (E–180-as kazettával)
Gyorskeresés előre:	5-szörös	7-szeres	9-szeres
hátra:	5-szörös	7-szeres	9-szeres
Lassítás:		1/4, 1/6, 1/10, 1/14, 1/20-szoros	
Gyorsítás:		2-szeres	
Állókép:	x	x	x
Képről képre léptetés:			x
Képbevágás:		x	
Utóhangosítás:			
Azonnali felvétel:	x (30 perces lépésekben)	x	x
PROGRAMOZHATÓSÁG			
Óra kvarcvezérlés:	x	x	x
Napi programok száma:	4	8	4
Programozható napok száma:	14	30	14
Naponta ismételhető program:	x	x	x
Hetente ismételhető program:		x	x
Programban csatornakiválasztás:	x	x	x
AUTOMATIKÁK			
Adókeresés:		x	x
Memóriastop:	x	x	x
Szalagállásstop:			
Film vége stop:			
Visszatekercselés:	x	x	x
Ismétlés:		x	x
Színnormaváltás:		x	x
Hangnormaváltás:	x	x	x
Szalagidő percekben:		x	
intervallumokban:			
KÜLÖNLEGESSÉGEK			
Sztereó hang:			
Zajcsökkentő:			
Hi-fi sztereó hang:			
Biztosítás hálózatkimaradás esetére:		max. 1 óra időtartamig	
Hozzáférés letiltás:			
Távszabályzó, kábeles:			
infra:	x	x	x
Távirányíthatók a magnófunkciók:	x	x	x
+ csatornaváltás:	x	x	x
= hangolás:		x	
CSATLAKOZÓK			
Antenna be:	DIN aljzat	DIN aljzat	DIN aljzat
Antenna ki:	DIN dugó	DIN dugó	DIN dugó
Video be:	RCA	RCA	Scart/20–17 pontjai
ki:	RCA	RCA	Scart/19–17 pontjai
Hang be:	RCA	RCA	Scart/2,6–4 pontjai
ki:	RCA	RCA	Scart/1,3–4 pontjai
Mikrofon:			
Euro-Scart (21 pólusú):			x
Kamera:			
Kamerastop:	2,5 mm-es jack		

MŰSZAKI ADATOK ÉS MÉRÉSI EREDMÉNYEK

	DYRAM FS–63 Specifikált	DYRAM FS–63 Mért	AKAI–VIDEOTON VS–37 EDG Specifikált	AKAI–VIDEOTON VS–37 EDG Mért	SIEMENS FM 560.9 Specifikált	SIEMENS FM 560.9 Mért
RF bemenet:	VHF OIRT 1–2, CCIR 2–4	43–72 MHz	VHF OIRT 1–5, CCIR 2–4	40–106 MHz	VHF OIRT 1–5, CCIR 2–4	47,5– MHz
	VHF OIRT 6–12, CCIR 5–12	128–236 MHz	VHF OIRT 6–12, CCIR 5–12	107–236 MHz	VHF OIRT 6–12, CCIR 5–12	–305 MHz
	UHF OIRT/CCIR 21–69	440–904 MHz	UHF OIRT/CCIR 21–69	441–884 MHz	UHF OIRT/CCIR 21–69	468,5–860 MHz
RF érzékenység 20 dB jel/zaj viszonyra vonatkoztatva:	–	110–140 μV	–	45–55 μV	–	105–110 μV
RF kimenet:	32–40 csatorna	552–645 MHz	3–4 csatorna	77–85 MHz	30–39 csatorna	543–620 MHz
RF kimeneti szint:	–	1,1 mV	–	2 mV	–	1,1 mV
RF kimeneti impedancia:	75 ohm	138 ohm	75 ohm	120 ohm	75 ohm	92 ohm
RF bemeneti impedancia:	75 ohm	46–131 ohm	75 ohm	45–150 ohm	75 ohm	81–125 ohm
Video bemeneti impedancia:	75 ohm	74 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm
szint:	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}
Video kimeneti impedancia:	75 ohm	71 ohm	75 ohm	76 ohm	75 ohm	75 ohm
szint:	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}	1 V_{cs-cs}
Hang bemeneti impedancia:	50 kohm	47 kohm	50 kohm	112 kohm	50 kohm	36 kohm
szint:	100 mV	30–3160 mV	400 mV	100–3160 mV	600	30–5000 mV
Hang kimeneti impedancia:	5 kohm	0,55 kohm	1 kohm	0,7 kohm	1 kohm	0,42 kohm
szint:	0,5 V	0,48 V	0,5 V	0,8 V	0,6 V	0,6 V
Video jel/zaj viszony:	43 dB	38 dB	45 dB	46 dB	43 dB	44 dB
Hang jel/zaj viszony:	38 dB	46 dB	40 dB	46 dB	41 dB	43 dB
Sorbontás:	230 sor	210 sor	250 sor	240 sor	240 sor	240 sor
Hangfrekvenciás átviteli sáv:	100–8000 Hz	100–8500 Hz	70–10 000 Hz	35–10 000 Hz	50–10 000 Hz	45–12 500 Hz

DIGITALIZÁLÁS: egy álom valósága

A videomagnókról eddig is úgy beszélgettünk, mint számítógép-intelligenciájú készülékekről, mert a vezérlési rendszerükben s az időzíthetőségükben egyaránt megfelelnek egy mikroszámítógépnek. Az már a fejlődés újabb fokozata, hogy mostanra nemcsak a „végrehajtásban" digitalizáltak, hanem a digitális memóriái is helyet kapnak a működésükben. A digitalizálásról sok képmagnós sóhajtva beszélt, cikkünkben azt kutatjuk, mit hozott ez a nagy álom a gyakorlatban.

1

2

3

4

Először is egy kis visszatekintéssel kell kezdeni. Ezelőtt két-három évtizeddel egy igen–nem, vagy 0–1 információ tárolására 1 cm² felületű mágneses memóriagyűrű kellett. Ma ennek a felén lehet egymillió 0–1 állapotot tárolni és ezt másodpercenként tízmilliószor változtatni. Egy tv-kép durván félmillió képpontból áll össze. Természetesen egy képpont által hordozott jellemzők rögzítésére nem elegendő egyetlen igen–nem állapot (bit), hanem annak többszöröse jellemzi, de ez sem jelenthet problémát, mert 10 bit esetén is csak a tárolókapacitás felét kell kihasználni.

Nyomatékosan fel kell hívnunk olvasóink figyelmét arra, hogy nem szabad összetéveszteni az ilyen készülékeken alkalmazott „digitális" feliratot a ténylegesen digitális felvételi technikával dolgozó készülékekkel, mert ezek a megoldások csak tárolással segítik elő a jel feldolgozását, míg a valóban digitális megoldású készülékek a ▶

szalagon tárolják digitálisan a jeleket. Igaz, hogy ezzel a megoldással is el lehet érni kismértékű zajcsökkentést a képben, de elsősorban a jó állókép – és egyéb szolgáltatások – a fő cél. Ezt az állításunkat igazolja a bemutatott táblázat is, amelyben 22 videomagnó adatait szedtük csokorba kizárólag szolgáltatások szempontjából.

Itt is látható, hogy mindössze 4 készülék rendelkezik zajcsökkentő kapcsolással. A zajcsökkentő lényege, hogy a valós és egy behatárolt kép összeadásával érik el azt a hatást, ami a jel/zaj viszony mintegy 3 dB-es, azaz 30 százalékos javulását eredményezi. Az állókép, illetve nagyítás (lassítás) az összes típusnál tárolt képpel történik, amely teljesen zavarmentes képet eredményez. A hagyományos képmagnók esetében állóképnél a szalagtovábbítás megáll, a videofej pedig tovább forog: így egyáltalán nem biztos, hogy a szalag megállásának pillanatában éppen optimális helyzetben állt le a videofejhez képest, tehát a képen képváltó csík, remegés stb. jelenik meg. Ezt a hatást tudják kiküszöbölni a két videofej helyett három-négy alkalmazásával, ez azonban jelentősen növeli a forgófej költségeit és természetesen a készülékek árát.

A digitalizált kép által további trükklehetőségekhez is juthatunk. Ilyen például a „kép a képben" megjelenítési forma. Ezzel az előző képet (képeket) betárolva egyidejűleg jeleníthető meg a képernyőn a készüléktől függően – 2, 5, 9 vagy 16 kép, természetesen álló **(1–2. kép)**.

Második trükkünk a „szolarizáció" lehet. Alkalmazásakor a kép színei villódznak, illetve a világosságjel pozitív-negatív formában jelenik meg – igen gyakran felhasználják videoklipek készítésében **(3. kép)**.

Graphic Art, vagy mozaik elnevezésű a következő trükk. Az elnevezés tökéletesen jellemzi a látott képet, mert a képtartamot nagy négyzetekre bontva jeleníti meg szinte sziluett formájában. Főleg képváltásoknál szokták alkalmazni **(4. kép)**.

Még egy lehetőség, az úgynevezett „zoom-kép", ami nem egyéb, mint képnagyítás. A kifejezés a fotótechnikában már ismert, mint gumioptika. Digitális készülékünk azonban a képfelbontás minősége miatt sajnos a nagyítás folytán jelentősen rontja videoképünket, tehát csak igen kis mértékben hasznosítható.

A táblázatunkban szereplő további három kifejezés nem függ össze a digitalizálással, de főként ezeknél a készülékeknél jelentek meg (már előfordult hazai forgalomban lévő készülékeknél is, az AKAI–VIDEOTON VS–37-nél), a szalag gyorskeresés rovatban az „idő", „jel/szünet" kifejezések. Az idő jelzés csak egy készüléknél, a GRUNDIG VS–460-nál fordul elő; azt jelenti, beprogramozható, hogy a szalag gyorstekercselésben milyen lejátszási időnél álljon meg. A jel/szünet már több gépnél megtalálható: a szalagra felvételnél egy emlékeztető jelet – marker – tehetünk, s ott a készülék gyorstekercselés üzemben mindig megáll, valamint ugyanez történik szünet üzemmódnál is, mert a képinformáció kimaradására a készülék megáll.

A táblázatban felsorolt típusok közül csökkenő ár szerint sorolva, megpróbálunk négyet kicsit részletesebben bemutatni.

LOEWE OC–570 G. A gyártója nem a LOEWE, hanem a HITACHI, tehát azonos a Hitachi VT–585 E-vel. Ára közelítőleg 2900 DM, ami természetesen nem pontos érték, mert a vásárlás helyétől függően változhat. Nagyon elegáns, lapos, fekete készülék, hifi sztereo hang rögzítésére is alkalmas, úgy, hogy erre a célra LP üzemmóddal is rendelkezik (csak hangra), így 480 percnyi műsor is felvehető közel CD minőségben. A trükklehetőségek közül majdnem mindegyikkel rendelkezik így: 2-től 16-ig változtatható a „kép a képben", szolarizáció és mozaikelőállítás is végezhető. Hiányolható, hogy a digitális állókép mellett nem tud lassítást végezni. Van egy olyan szolgáltatása, amire elég kevés készülék képes: az utóhangosítás lehetősége.

Érdekessége még, hogy az AKAI készülékekhez hasonlóan tv-dialóg üzemben is tud dolgozni a programozási feladatoknál. A távirányítója is kijelzővel rendelkezik, tehát látható, hogy milyen utasítást kapott a készülék A hátralévő szalagidőt kijelzi, valamint marker jelre és felvételi szünetre műsort tud keresni. A műsorkeresés jelentősége a rövidebb anyagoknál van, nem feltétlen ott, ahol egy kazettán két film van. SECAM színrendszer vételére is alkalmas, azonban az OIRT hangot nem tudja, tehát Magyarországon átalakítás nélkül a műsor rögzítése csak hang nélkül lehetséges.

Szolgáltatásait és tudását öszszegezve megállapítható, hogy egy igen magasan kvalifikált készülék.

ITT VR 3938. A gyártó itt sem az ITT, hanem a SANYO, de ennek nem csak egy testvére van, hanem négy: FISHER, SANYO, GRAETZ és SIEMENS gyártói jelzésekkel. Valamivel szerényebb tudású készülék, mint az előző, főleg hang szempontjából, mert sztereo hanggal egyáltalán nem rendelkezik. Kép a képben szolgáltatása is 2 és 9-re korlátozódik, viszont tud képet nagyítani (zoomkép). A szolarizáció és mozaik trükköket ismeri, lassítani viszont nem képes. Maradékszalag-kijelzéssel és műsorkezdési lehetőséggel is ellátták. A SECAM színjelek vételére alkalmas (SECAM–OST), de az OIRT hangot nem tudja. Szerényebb szolgáltatásai az árában is meglátszanak, mivel „csak" közelítőleg 2000 DM.

NEC DX–1000 G. Ennél a készüléknél a digitalizálást felhasználták a kép zajcsökkentésének

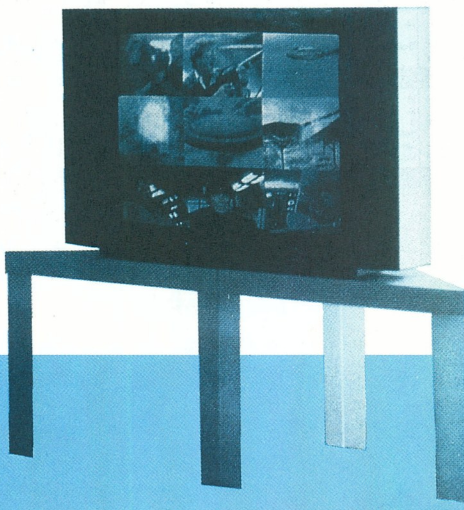
DIGITÁLIS KÉPMAGNÓK

Gyártó	Grundig	Hitachi	Hitachi	Hitachi	Hitachi	JVC	NEC	NEC	Panasonic	Sanyo	Sanyo	Sharp	Toshiba	Toshiba
Típus	Grundig VS–460	Grundig VT–435	Loewe OC–550 S	Hitachi VT–255 E	Hitachi VT–585 E Loewe OC–570 H	JVC HR–D 530 EG Nordmende V 4405 Saba 8 B 20 Telefunken VR–A 990 P	NEC DX–1000 G	NEC DX–3000 G	Panasonic NV–D 80 EG	Sanyo VHR–D 500 G Fisher FVH–D 40 Graetz VR–4938 ITT VR 3938 Siemens FM–574	Fisher FVH–D 55	Sharp VCD 802 D	Toshiba DV–90 D	Toshiba DV–80 D
Ár (DM)	1900	1700	2000	2200	2900	2600	1500	2300	2000	2400	1700	1700	1400	1100
DIGITÁLIS FUNKCIÓK														
Zajcsökkentő	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	van	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Kép a képben	nincs	2	2	2	2, 4, 9, 16	nincs	nincs	nincs	nincs	2,9	2,9	2,9	nincs	nincs
Állókép/lassítás	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van
Trükk	nincs	nincs	nincs	nincs	szolarizá-ció/mozaik	szolarizáció	nincs	nincs	szolarizáció	szolarizá-ció/mozaik	szolarizá-ció/mozaik	nincs	nincs	nincs
SZOLGÁLTATÁSOK														
Sztereó hang	nincs	nincs	van	nincs	van	van	nincs	van	van	nincs	van	nincs	nincs	nincs
Hi-Fi hang	nincs	nincs	van	nincs	van	van	nincs	van	van	nincs	van	nincs	nincs	nincs
Programok száma	4	4	8	4	8	8	4	4	8	6	6	6	4	4
Programozható napok	365	14	365	14	365	365	365	365	31	365	365	365	21	14
Maradék szalag jelzés	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	van	van	van	nincs	nincs	nincs
Műsor gyorskeresés	idő	jel/szünet	jel/szünet	nincs	jel/szünet	jel/szünet	nincs	nincs	jel/szünet	jel/szünet	jel/szünet	jel/szünet	nincs	nincs

lehetőségére is. A felvételnél alkalmazzák és ezáltal 3–4 dB körüli jel/zaj viszony javulást érnek el. A memóriát a továbbiakban csak az állóképnél hasznosítják, illetve a lassításnál, mert trükköt a készülék egyáltalán nem tud. Érdekessége, hogy szintén tv-dialóg rendszerben dolgozik. Műsorkeresésre nem alkalmas. A SECAM adások sajnos elnémulnak rajta. Nagy előnye, hogy hálózatkimaradás ellen igen hatásosan védett, minden információt négy hétig képes megőrizni hálózati táplálás nélkül. Ára mindössze 1500 DM.

A **TOSHIBA DV–90 D** típus a digitális társaság majdnem legkisebb tagja. Ennél a digitalizálás és a memória kizárólag az állókép és lassítás céljait szolgálja, semmilyen trükköt vagy zajcsökkentést nem tud. Tud viszont gyorsítani kétszeres sebességre, de itt a hangot nem kapcsolja ki, tehát az hallható „Mickey-Mouse" effektusban. Ára mindössze 1400 DM, de ebből 300 márkával a 7 napos programozási időt kell megfizetni, mert kisebbik testvére, a DV–80 D csak ebben tér el tőle 1100 DM-ért. Az OIRT hang nélküli SECAM vételre szintén alkalmas. Ami tehát az árat illeti, a négy készülék tapasztalatait is összegezve megállapíthatjuk, hogy a digitalizálás önmagában jelentős árnövekedést szerencsére nem okozott, mert egyéb más szolgáltatások határozták meg az értéket, hasonlóan a hagyományos készülékeknél tapasztalhatókhoz.

SZ. L.

GÖRDÜL A Cannon HENGER

A hollywoodi székhelyű CANNON cég nevét ma már a legtöbb hazai film- és videobarát is ismeri. Videósberkekben, a csereberéüzleteknél számos Cannon-produkció áll a képzeletbeli sikerlisták élén, s néhányuk már megjelent a Videotéka kölcsönzőiben is. Az egy évtizede még a csőd szélén álló vállalkozás mára óriássá nőtte ki magát.

1979-ben két izraeli filmes vállalkozó, MENAHEM GOLAN és unokaöccse, YORAM GLOBUS 350 ezer dolláros kölcsönből vették meg a pénzügyi gondokkal küszködő amerikai céget, a Cannont, melynek részvényei akkoriban egyenként mindössze negyed dollárba kerültek. Ma ugyanazok csaknem negyven dollárt érnek. Az új tulajdonosok rájöttek arra, hogy egy játékfilmet 30–40 millió dolláros költségvetés helyett akár 5 millió dollárból is el lehet úgy készíteni, hogy az számottevően ne veszítsen színvonalából, s tisztes hasznot is hozzon.

A tulajdonosok kezdetben többnyire olyan forgatókönyveket pártoltak, amelyeket más producerek visszautasítottak, félve a bukástól, az anyagi kudarctól. Évente több tucat akciófilmet, kommandótörténetet, magányos hősökről szóló, verekedésekben, fegyverropogásokban bővelkedő produkciót készítettek, s ezek meg is hozták a remélt üzleti sikert. Idővel pedig mind több hírességet sikerült megnyerniük: színészt, rendezőt, írót. Így például Sylvester Stallone-t (az Over the Top című filmhez), Charles Bronsont (Murphy's Law, Death Wish sorozat, Assassination), Chuck Norrist (Missing In Action sorozat, Invasion USA, Firewalker). A rendezők közül Franco Zefirellit (Otello), vagy Jean-Luc Godard-t (King Lear), Andrej Koncsalovszkijt (Shy People, Runaway Train).

A Cannon 1986-ban több mint negyven játékfilmet forgatott. Az 1987-es cannes-i filmfesztiválT joggal nevezték tréfásan Cannon-fesztiválnak, hiszen a Golan és Globus vezette társaság nyolcvan filmmel nevezett, melyek közül negyvenkettőt az azt megelőző másfél évben forgattak! Közöttük volt a Superman IV., Sidney J. Furie rendezésében, Gene Hackman és Christopher Reeve főszereplésével, a Jerry Belson rendezte Surrender, Michale Cainenel és Sally Fielddel a főszerepben. A kaland- és akciófilmek s a néhány művészfilm mellett a Cannon gyermekeknek is készít produkciókat. A két tulajdonos rendezte azt a tizennégy zenés mesefilmet, melynek sorozatcíme: Movie Tales.

A tulajdonos-producer-rendező Menahem Golan élettörténete, gondolkodásmódja szorosan összefügg a Cannon-sztorival, a vállalkozás sikerével. A ma ötvenyolc esztendős stúdióvezető családjának még Haifában volt mozija, ahol hetente háromszor amerikai filmeket vetítettek. Az ötvenes években Londonban, az Old Vic színházban színházi rendezőnek tanult, majd végzősként

Izraelben klasszikus darabokat vitt színre. 1960-ban azonban váratlanul átpártolt a filmszakmához és beiratkozott a New York-i Film Akadémiára. Már a tanulóévek alatt, mint asszisztens elkezdett forgatni a már neves Roger Cormannel és a szintén pályája kezdetén álló Francis Ford Coppolá-

Video? Mozi? Videomozi?

BESZÉLGETÉS MENAHEM GOLANNEL

Menahem Golannél, magyarországi forgatásának befejeztével, a hazautazása előtti napon sikerült beszélgetnie *Hudák Józsefnek,* a Magyar Videósok Országos Egyesülete titkárának, aki itteni tapasztalatairól, s a videózás helyzetéről, megítéléséről kérdezte a tulajdonos-rendezőt.

– Nagyon elégedett vagyok a stábbal és az emberekkel, úgy érzem szakmailag felkészültek – összegezte véleményét Menahem Golan. *– Magyar munkatársaim szerették a munkájukat, annak ellenére, hogy szerintem igazságtalanul fizették meg őket. Nem éreztem igazságosnak a béreket ahhoz a hatalmas összeghez képest, amit fizettem. Azt hiszem, a filmgyártás rendszerében van a hiba, ami pedig nem válik a film előnyére. 1988-ban ismét Magyarországon szeretnék forgatni, de a stáb tagjait majd magam akarom kiválasztani és alkalmazni, a Mafilmtől csak a stúdiót és a technikai berendezéseket bérelném. Közvetlenül fizetném az embereket, így mindenki elégedett lenne. Magyarország gyönyörű, nagyon alkalmas forgatásra. Szerintem ezt sokan fel fogják ismerni és mind többen érkeznek majd ide. A Cannon mindenesetre igyekezni fog.*

– S melyik lesz a következő, itt forgatandó Cannon-film?

– Ezt most még nem tudom. Haza kell utaznom, s át kell néznem a terveket, de mindenképpen szeretnék itt forgatni.

– Sokan úgy vélekednek, hogy a video megöli a filmet. Ön igazat ad azoknak, akik ezt állítják?

– Nem, a video sohasem fogja megölni a filmet, sőt segít majd még több film elkészítésében. Több és több lehetőséget fog teremteni új filmkészítőknek, rendezőknek, színészeknek, íróknak, s a video egyben arra is ösztönzi az embereket, hogy moziban, nagy vásznon is megnézzék a filmet. Ha a videózást helyes mederbe terelik, akkor nagy segítség lehet a szórakozásban, az oktatásban, ráadásul új közönséget teremt a moziknak. A video és a mozi szerintem nem verseng egymással.

– Ma Magyarországon sokan azt hangoztatják, hogy a video egy rossz szellem. Azt mondják, hogy a háromszázezer készüléktulajdonos többségét csak a pornó, a horror és az erőszak érdekli!

– Ennek az is az oka, hogy nincs elég választék a mozikban. Ha majd a jobbnál jobb filmek a világ minden tájáról ideérkeznek, akkor az emberek is le fognak szokni a pornóról. Akkor majd többet akarnak moziba járni és az otthonukban is a nagy mozifilmeket szeretnék majd megnézni. Úgy vélem, a gondot nem az itt lévő háromszázezer képmagnó okozza, melyből holnap már valószínűleg hárommillió lesz. Magyarországon a mozik nagyon válogatott filmeket játszanak.

val. 1963-ban, túl első önálló játékfilmjének rendezésén, Noah néven megalapította filmtársaságát, melyhez később csatlakozott rokona, Yoram Globus. Másfél évtized alatt a cég az izraeli filmipar vezető vállalkozása lett, s négy kalandfilmjüket terjesztették fel a legjobb külföldi alkotás Oscar-díjára. Eközben Golan egyre tudatosabban törekedett arra, hogy filmjeit ne csupán egy adott nemzet polgárai értsék és élvezzék, hanem bárki, aki a világon azt megtekinti. A gyerekkora óta nézett megannyi amerikai film láttán pedig arra ébredt rá, hogy az emberek azért rajonganak ezekért a filmekért, mert az álmot, az álom világát tükrözik vissza, s hitetik el valóságként, ha csak rövid időre is. De ahhoz, hogy betörjön a nemzetközi piacra, szükség volt egy nagyobb vállalkozásra. Így jött kapóra a korábbi Cannon gyengélkedése, mely a hetvenes évek végén gazdát cserélt.

A hollywoodi Cannon-központban ma mindössze kétszázötvenen dolgoznak: intézik az adminisztrációt, a pénzügyeket és szervezik a produkciók előkészítését. Közülük tizenkét embernek csak az a feladata, hogy olvassa a hetente beérkező száz forgatókönyvet, s tegyen javaslatot a megfilmesítésre. Összesen ötezer Cannon-alkalmazott dolgozik szerte a világban. A vállalkozás ezer mozit tart fenn: tulajdonosa többek között az amerikai Commonwealth Theatres és a neves brit Screen Entertainment mozihálózatnak, de Olaszországban, Hollandiában és Izraelben is jelentős a cég érdekeltsége a filmszínházak működtetésében. A Cannon válaszolt a video kihívására és alapított egy videovállalatot is. Ma már a társaság évenkénti forgalmának egynegyede videoértékesítésből származik!

Jelenleg Menahem Golan az egyetlen hollywoodi stúdióvezető, aki még ma is rendez, s aki az Operation Thunderbolt alkotójaként az Oscar-díj birtokosa. Ő forgatta az Over the Top című filmet, a Delta Force-t, a The Magican of Lublint, az Enter the Ninja-t, vagy az Over the Brooklyn Bridge játékfilmet. 1987-ben három hónapon át Magyarországon forgatta legújabb produkcióját Hannah's War (Hanna háborúja) címmel, mely a magyar Szenes Anna második világháborúbeli tragikus sorsát meséli el. A Cannon előzőleg kért árajánlatot a jugoszláv Jadran filmvállalattól és a Hungarofilm–Mafilmtől is, de végül a magyar partnerrel kötött szerződést: 1,7 millió dollárt fizettek a bérmunkáért cserébe.

A Hannah's Warral egy időben forgatta a cég eddigi legsikeresebbnek remélt filmjét, az Evil Angelst, mely napjaink Ausztráliájában játszódó, igaz történeten alapuló dráma Fred Schepisi rendezésében, Meryl Streeppel a főszerepben. A filmgyártás tehát folytatódik.

Úgy tűnik, a Cannon megállíthatatlan, s várhatóan még hosszú éveken át egyik meghatározója lesz a világ film- és videoiparának.

F. T.

A nagy szórakoztató filmek nem jutnak ide, a magyarok nem veszik meg, csak a művészfilmeket. A probléma gyökere nem a videóban van, hanem a mozikban látható filmek összetételében és az elosztóhálózatban. Ha a magyarok hirtelen, például amerikai filmeket kezdenének vásárolni és megteremtenék a szabad piacot a film számára, akkor megszűnnének az ön által említett gondok. Amerikában is léteznek pornó- és erőszakfilmek, de az az összesnek csupán kis hányada. Az igazán nagy, sikeres filmek szabályozzák a piacot, s az embereknek egy idő után elegük lesz a pornóból. Helyette a nagy, jól reklámozott szórakoztató filmeket szeretik – és valóban szeretik, ezért meg is veszik és gyűjtik, úgy, ahogy a könyveket szokták. Félő is, hogy a videokazetták a könyveket fogják leszorítani a polcokról.

– Ez lehetséges, de Magyarország – elsősorban gazdasági okok miatt – soká fog a filmek szempontjából ebbe a helyzetbe kerülni!

– Tudom. De azt is tudom, hogy az utóbbi három évben, mióta utoljára jártam Magyarországon, milyen jelentős változások történtek. Szerintem az országban fellendülés várható a nyitott gazdaság, a fejlődő turizmus miatt, s ez többek között a video, a mozi helyzetét is meg fogja változtatni. Számomra például fantasztikus, hogy ez az ország egy év alatt több turistát fogad, mint amekkora a lakossága. De hogy ez folytatódjon, ahhoz modern és sokat nyújtó országgá kell válnia, az iparnak, az üzleteknek rengeteget kell fejlődnie, ami enyhítheti a gazdasági nehézségeket.

– Úgy látom, Magyarországon a videomozira nagy igény lenne, a baj csak az, hogy a műsoros kazettákért nekünk dollárt kell fizetnünk, de a bevétel forint lenne. Ugye, ez Önnek nem hangzik túl csábítóan?

– Ami engem illet, jelenleg nem nagyon hiszek a videomoziban. Szerintem jobb üzlet a kölcsönzés.

– A kölcsönzéssel, de a műsoros kazetták árusításával is az legfőbb gond, hogy nem lehet útját állni az illegális másolásnak. Mennyi kárt okoz ez a Cannonnak?

– A kalózkodás a videoüzlet legnagyobb rákfenéje az egész világon. Remélem, hamarosan feltalálnak olyan berendezéseket, amelyek megszüntethetik ezt a problémát. Elsősorban a kormányoknak kellene megfelelő törvényeket hozni. Angliában például hároméví börtönre ítélhetik a videokalózokat. De ha sok jó és olcsó film kerül az üzletekbe, akkor ennek a jelentősége csökken. Már nem emlékszem pontosan, csak azt tudom, hogy tavaly is hatalmas összegre becsülték azt a veszteséget, amely a filmkészítőket és a filmforgalmazókat érte az illegális másolások miatt.

– S milyen egyéb technikai újdonság várható, amely megváltoztathatja a film, a video helyzetét?

– A mozi számára a video még viszonylag újdonság, de máris elérte a hagyományos mozit. Ma már olyan rendszerek megvalósításán dolgoznak, amelyek nem igényelnek filmet, hanem közvetlenül a videóról kerül vászonra a film. A japánok olyan videorendszert fejlesztettek ki, melynek élessége, tisztasága vetekszik a filmével. A film nagyon drága a videóhoz képest. Szerintem még néhány év és a filmeket műholdközvetítéssel fogják közvetlenül a mozikba sugározni. A filmszínházak kicsik és otthonosak lesznek, a vászon helyett pedig egy nagy videofal lesz. Nem lesz szükség negatívra, pozitívra, muszterre. Ettől függetlenül mozi marad, és mozifilmeket fognak forgatni, mert valójában nem az a fontos, hogy celluloidra, vagy videóra készül az anyag, hanem a vizuális élmény, ami létrehozta a mozit ebben a században.

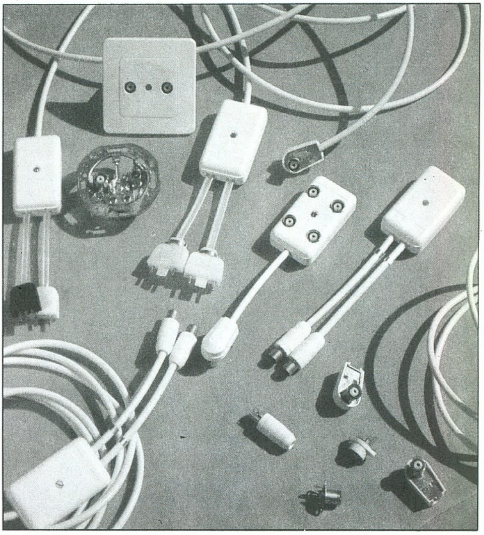

ÚJ

BUDAÖRSI VEGYESIPARI SZÖVETKEZET

2040 Budaörs, Csata u. 17.
Telefon: 668-451, 668-479/26.

Problémája van a televíziós vétellel? Szeretné a környező országok televíziós adásait venni?

SEGÍTÜNK ÖNNEK!

Szövetkezetünk kifejlesztette a kábeltelevízió- és a központi vevőantenna-rendszerekhez felhasználható elemeket.

- Antennafejerősítők, tip. AFE
- Közösségi antennaerősítő doboz tápegységgel, tip. KAE 1001
- Csatornaerősítők, tip. CSE
- Csatornakonverterek, tip. CSK
- Sáverősítők, tip. SE
- Szelektív szűrők, tip. SZSZÜ
- Házerősítő, tip. HE 1001
- Koaxiális csillapítók
- Koaxiális csatlakozó aljzatok, tip. KOCSA
- Koaxiális OIRT váltószűrős csatlakozó aljzatok
- Különféle lakáscsatlakozó szerelvények.

Ezeken kívül fejlesztés alatt:

- Árnyékolt koaxiális leágazók (1–2 leágazással)
- Árnyékolt koaxiális elágazók (teljesítmény hibridek, 2–4 ágra)
- Árnyékolt iránycsatolós leágazók több ágra.

Gyártmányaink alkalmasak a családi háztól a lakótelepi nagyközösségi rendszer tv-vételének biztosítására. Csatlakozó szerelvényeink árnyékolt kivitelben készülnek.
Kifejlesztett gyártmányaink előnye, hogy a műholdas műsorszórás beindulásakor nem kell a szerelvényeket cserélni.
Szövetkezetünk különféle rádió-konverter típusokat is gyárt.

Bővebb felvilágosítás:

BUDAÖRSI VEGYESIPARI SZÖVETKEZET
2040 Budaörs, Csata u. 17.
Telefon: 668-451, 668-479/26.

Elektronikus felhők nem létező kristálygömbben

Tavaly úgy alakultak a dolgaim, hogy az év legnagyobb részében a magyar tömegkommunikáció jövőjével, a következő húsz évben várható, feltehető fejlődésével kellett foglalkoznom. Ez volt a feladat, nem magam találtam ki, és nem is egyedül csináltam, hanem csapatmunkában készült a *racionális vízió*. Hivatalos megjelölés szerint fejlesztési koncepció. Nem volt könnyű!

Menet közben az egyik kollégám ismételten elmondta, hogy szerinte „a felhők állása most nem olyan, amiből meg lehetne mondani, milyen is lesz az időjárás". Ezen azt értette, hogy a tömegkommunikáció fejlődésében olyan sok a bizonytalansági tényező és olyan kevés a biztos támpont, hogy nagyon kockázatos bármiféle előjelzés. Igaza is volt. Másrészt viszont az jutott eszembe, amit Neumann János, a számítógép atyja mondott ki elsőként: bizonytalan működőképességű elemekből is lehet megbízhatóan funkcionáló szerkezetet létrehozni. Másképp fogalmazva: lehetséges olyan jövőképeket, távlati elgondolásokat konstruálni, amelyeknek van megfelelő esélyük a megvalósulásra. (Azt persze nem tudhatom, hogy nekünk sikerült-e!?)

Az említett felhők azonban mégiscsak takarják a tömegkommunikációs horizontot. Máshol, részben másfélék miatt, nehéz az előrelátás, nálunk *szerintem* a következők biztosan a szemünk elé húzódnak.

A legfejlettebb ipari országokban már javában zajlik *a kommunikációs eszközrendszer mélyreható átalakulása,* amit sokan (köztük én is) hajlamosak akár forradalmi jellegűnek is tekinteni. Sok-sok új eszköz, szolgáltatás jelenik meg igen rövid időn belül, s új kommunikációs rendszerré állhatnak össze, mert megváltoznak egymáshoz való kapcsolataik. Megszűnik a távközlés és a tömegkommunikáció hagyományos elkülönültsége. Megszűnik az az alapvető helyzet, hogy a konkrét tömegkommunikációs kínálat viszonylag korlátozott, s a fogyasztónak nem sok befolyása van arra, mit is kínálnak neki az adott pillanatban. Egy és ugyanaz az eszköz (pl. televízió vevőkészülék vagy telefon) mind többféle célra, mind többféleképp szolgál. A kommunikációs infrastruktúra és szolgáltatások eme átalakulásában egyelőre *alig vannak kitapintható nemzetközi szabályszerűségek* (lásd keretes anyagunkat).

Ha csak a saját, szűkebb szemhatárunkat keressük, akkor sem téveszthetjük szem elől, hogy mindez miránk is hatni fog. Szitával könnyebb lenne vizet merni, mint e külső kihívásokat a határainknál feltartóztatni. Ugyanakkor: *lesz-e rá pénz?* A gazdaságban általában, a tömegkommunikációs szervezetekben, a háztartásokban? S ez nem csupán a gazdaság 10–15 éves fellendülésétől függ, hanem attól is, változik-e *a tömegkommunikáció fontosságának megítélése?* Országos döntések meghozásakor, meg a családi költségvetés beosztásakor. Áldozat lesz-e a fejlesztés, amit jobb mérsékelni, vagy szükségességnek minősül, netán sok másnál olcsóbb megoldásként kívánatosnak? S itt már nem csupán pénzről van szó, hanem *életmódról és értékekről* is. Valóban az lenne, lesz a takarékosabb, szűkösebb körülményekre a tipikus válasz, hogy a maradék szabadidőt is képernyők, terminálok, hangszórók stb. előtt, otthon ülve töltjük, mert viszonylag könnyen, olcsón elérhető, vagy akad más irány is? És miről fog lemondani az a nemzedék szívesebben, amely személyi számítógép, videojáték, walkman, sztereó magnó közelében vagy varázsában nőtt fel: ugyanezek újabb változatairól, például a műholdantennáról, vagy épp az amúgy is távoli lakásvásárlás néhány hónappal közelebbre hozásáról? Mindemellett ott a nagy kérdés, hogy a sokféle eszközből miket leginkább, milyen szervezeti formában, mivégre?

A jövőről akkor sincs sok értelme *célok* kijelölése nélkül beszélni, ha az unokák *visszamenőleg* biztosan „sokkal okosabbak" lesznek.

„Felhő" tehát van elég, s ezek csak a legnagyobbak. Ám mégis *muszáj* megpróbálkozni az „időjóslással", mert jelenlegi tömegkommunikációs „ruházatunk" bizony igencsak szegényes, s ha nem „öltözünk fel" idejében és megfelelően, biztosan „ráfázunk".

Ezért kristálygömb nélkül is megpróbáltuk meglátni a magyar tömegkommunikációs jövő körvonalait. A csapatmunka nem ugyanolyan alakzatokat rajzolt fel, mint amilyenek egyik-másik közreműködő szeme meglátott. Nekem nem optimista, hanem józan – mások szerint túlságosan földhözragadt – vízióim vannak, s most ezeket írom le. Talán így is érdekesek.

Jakab Zoltán

Egy (talán túlságosan) józan vízió

Úgy húsz esztendő múlva a magyar lakások *többségében ötféle kommunikációs eszközt* fognak használni: televíziót, rádiót, sajtótermékeket, videokészüléket és telefont. (A többség 51 százaléknál kezdődik.) *Jelentős kisebbségnek* – úgy 20–30 százalék körül – lesz személyi számítógépe, kompakt lemezjátszója. Az igazán információéhesek tíz százalék alatti csoportja előfizet a videotexre, otthon is használ távmásolót. Elegáns, *divatos dolog lesz* beszerezni a nagy képfelbontású (HDTV) rendszerű műholdas adásokhoz a méregdrága vevőkészülékeket és antennákat, az *ínyencek* pedig időnként moziba is elmennek majd. (Budapesten majdnem annyi operaház lesz, mint mozi.)

A televíziós vevőkészülékek igen sokfélék lesznek. Még mindig akadnak majd, akik fekete-fehér készüléket használnak, de a többségnek lehetősége lesz 20 vagy több programból választani, elsősorban a vezetékes rendszerek révén, természetesen színesben. A műsorszóró műholdak közvetlen vétele saját antennával inkább a kisebb településeken lesz jellemző. Ekkor már lesz 3. magyar televízióprogram is, műholdról, a külföldi eredetű műholdas kínálat a legegyszerűbb antennákkal is legalább 30 programot tesz elérhetővé és sok esetben választani lehet, milyen nyelvű kísérőhangot ért meg az ember legjobban. A sok program között sok lesz a hasonló, s mindegyiken zavaróan sok reklámot fognak sugározni – beékelve a műsorba –, ezért megváltoznak a nézői szokások is. Sokan lesznek, akik a néhány perces időközökben átváltanak az egyik adásról a másikra, majd a harmadikra. Széttöredezik a közönség. A magyar nyelvű programokat összességében többen nézik, mint a külföldieket, de azért nehéz lesz beszélgetni az előző esti műsor- ▶

Hogyan is állunk?

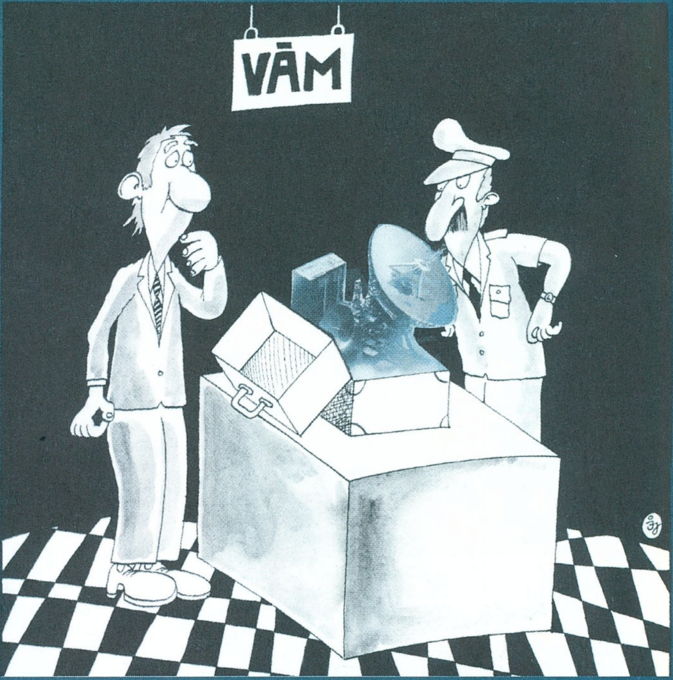
A magyar tömegkommunikáció eszközrendszerét mostanában leginkább azzal lehet jellemezni, hogy *nagyon egyenetlen fejlettségű.* Néhány egészen új közléstechnika is jelen van csíra formájában, kialakult a nemzetközi mérce szerint is korszerű eszközrendszerek, szolgáltatások néhány szigete, nagyobb részben viszont igencsak tetemes a lemaradás.

Európában a *Magyar Televízió* műsorideje a legrövidebbek közé tartozik, s nem is csupán a hatnapos műsorhét miatt. A kínálat növelésére az MTV-nek nincsen pénze – az idén ugyanilyen okból még csökken is a műsoridő –, s a műsorgyártás eszközei egészében véve legalább 10 évvel maradnak el a korszerűségtől. Magyarán, az agyonhasznált közvetítőkocsikkal, kamerákkal stb. sokkal több műsort amúgy sem lehetne előállítani. Az adásokat gyakorlatilag 100 százalékban színesben sugározzák ugyan, de a vevőkészülékek jó háromnegyede még fekete-fehér, s a 2. program adóhálózata még távol van attól, hogy az egész országot be tudná sugározni.

A *Magyar Rádió* ma még tud tartani egy tisztesen közepes technikai szintet, de a hazai iparban készült berendezésekkel ez nem sokáig lehet így. Az országos programok adóhálózata beszórja az egész országot, de a vevőkészülékek miatt valójában mégsem valami rózsás a helyzet. Az URH-sávos rádiók aránya csak kétharmadot, a sztereó adások vételére alkalmasaké pedig egyharmadot tesz ki a teljes állományból. Az új (ún. CCIR) URH-sávot, ahol a Radio Danubius, illetve a sztereó Kossuth program vehető, olyan kevés készülék tudja venni, hogy arányukat még találgatni sem igen lehet, nemhogy számba venni.

A *Magyar Távirati Iroda* a legfejlettebb nyugat-európai nemzeti hírügynökségek műszaki színvonalán áll, bár e sorok írásakor még mindig nincsenek eszközei arra, hogy a vidéki lapoknak elektronikus úton tudna fotókat küldeni. A *sajtóban* a nyomtatás korszerű eszközökkel, általában ofszettechnikával történik, de a szövegszedésben még az ólombetűk uralkodnak. (A fejlett országokban az ólomszedés már csak múzeumi látványosság.) A szerkesztőségek szervezete – tisztelet a kivételnek – alig különbözik attól, amit az első világháború előtti újságírók is ismertek.

Van nálunk is rendszeres *teletext* (igazi „képújság") adás, csaknem tíz éve, de a megfelelő dekóderrel 100 televízióból jó, ha egy fel van szerelve. *Videózunk* is, de azért jobb észben tartani, hogy a lakosságnak csak 3–4 százaléka élvezheti otthon a képmagnó örömeit. Megjelent a *kompakt hanglemez,* lejátszók is kaphatók, de manapság még nagyon kevés embernek van olyan ismerőse, aki otthon hallgatni tudja az „éterien tiszta" hangokat. 1988 első felében megkezdődik a *videotex* szolgáltatás – s az év végén lesz is vagy 250–300 terminál az országban, különféle vállalatoknál és intézményeknél. Akad továbbá néhány tucat *telefax* (fakszimile távmásoló) berendezés, lehet már *külföldi adatbankokat* is a számítógépek termináljára hívni. Mindezeknél az újdonságoknál azonban jobban elterjedtek a különféle *házi és személyi számítógépek.* Az új kommunikációs technika csírái közül ez bontakozott ki legjobban, s ez azért már valami.

ról, mert látszólag mindenki mást néz. Ekkoriban már nem lesz újdonság a sztereóhangos televízióadás, a teletextről nem is beszélve, de a méteres átlójú, falra akasztható lapos képernyő nem arat tömegsikert.

A rádiókészülékeken nem lesz már keresőgomb, mert az olcsóbb készülékeket is digitálisan lehet majd programozni. Ezáltal megoldódik az a hosszú ideig tartó probléma, hogy a négy országos rádióprogram és a körzeti műsorok, no meg a sok tucat kis helyi adó (városi, községi rádiók) egy része az OIRT, más része a CCIR URH sávban sugározza adásait. A programozható rádiókkal sokszor éri majd meglepetés az embert, mert a kedvenc *műfajokra* előre beállított készülékek maguktól is megszólalnak. Az adás kezdete előtt a magyar műsorokban is műfaj- és témaazonosító kódokat sugároznak majd, amelyek automatikusan bekapcsolják a készülékeket. A műholdról sugárzott rádióműsorok nem lesznek népszerűek, mert külön antenna kell hozzájuk, és a külföldi adásokért nem sokan vállalják majd a költségeket.

Az autósoknak könnyű lesz megkapniuk a legfrissebb közlekedési információkat, mert az erre létesített külön adóhálózat is tudja aktiválni a kikapcsolt készülékeket is. (De vajon lesz-e annyi országút, autópálya, hogy ennek a szolgáltatásnak igazi haszna legyen?)

Több lesz az újság, mint húsz évvel korábban, főleg a hetilap. A különféle helyi, közösségi lapok példányszáma egyenként ugyan kicsi lesz, de olyan sokat adnak ki belőlük, hogy szinte mindenkihez eljutnak.

A személyi számítógépeket gyakorta használják otthoni munkavégzésre, miután a telefon már nem ritkaság – bár még mindig kevesebb, mint az igénylő –, és sok alkalmazottól már nem kívánják meg, hogy naponta bejárjon a munkahelyére. Otthon is elvégezheti a feladatait, s az eredményt telefonvonalon betáplálja a munkahelyi számítógépbe. Akinek telefonja és PC-je is van, az a hasonlóképp ellátott barátaival önmaga kiépíti az elektronikus postai kapcsolatokat (üzenetet hagy, levelet küld).

Lesznek, akik a video távvásárlási lehetőségeket is kihasználják, főleg a kisebb településeken, a jobb módúak körében pedig az elektronikus

Még nincsenek igazi szabályszerűségek

Az új kommunikációs technológiáknak, eszközöknek már a mezőnye is igen széles, s ráadásul az is jócskán megnehezíti a nemzetközi mozgásirányok értelmezését, hogy ma még alig mutatkoznak az elterjedésben igazi szabályszerűségek. Még a legfejlettebb ipari országokban sem.

A *video* változatlanul Angliában terjedt el leginkább, minden második háztartásban van bérelt vagy vásárolt lejátszó, Erőteljesen nő az ellátottsági szint az Egyesült Államokban (40 százalék felett), míg a nyugat-európai országok túlnyomó részében a 25 százalékot sem éri még el. Távlatilag azonban bizonyosnak látszik a kiegyenlítődés.

Nem így a *műsorszóró műholdaknál!* Az Egyesült Államokban tulajdonképpen elég értetlenül nézik az európai érdeklődést a közvetlen műsorszóró szatellitek iránt, s egyelőre semmi híre annak, hogy odaát bárki is ilyesmibe akarna pénzt fektetni. Nyugat-Európában viszont legalább öt komoly, közeli jövőben megvalósítandó tervezettel foglalkoznak, a nyugatnémet TV-SAT-tól függetlenül. Ennek az eltérésnek tartós hatása lehet a két térség televíziózásának fejlődésére, például a nagyvárosokban és a kis településeken elérhető kínálat különbsége formájában. S Nyugat-Európa sem mutat egységes képet. Olaszországban és Spanyolországban messze lassabb ütemű fejlődést prognosztizálnak a műholdtévé esetében, mint a Közös Piac legtöbb országában.

A *kábeltelevízió* az amerikai városi háztartások túlnyomó része számára elérhető, legalábbis úgy, hogy a ház előtt már ott húzódik a műsorvezeték. Belgiumban, Hollandiában és Svájcban a háztartások zöme már kábelen át kapja a mindennapi betevő televíziót, míg Franciaországban, az NSZK-ban, Ausztriában vagy Svédországban az ilyesmi még csak parányi kisebbséget képez.

A *teletext* („képújság") Nyugat-Európában többnyire mindenütt jelen van, de igazi tömegkommunikációs hírcsatornává még Angliában sem vált, pedig ott találták ki, vezették be – tíz évnél régebben. Az Egyesült Államokban még se híre, se hamva.

A *videotex* a világon egyedül Franciaországban lett napjainkra valóban tömeges jelenség, 3 milliónál több háztartásban van terminál. Mindenütt másutt jelentéktelen, néhányszor tíz vagy százezer előfizetővel lehet számolni, még a legnépesebb országokban is. (Vö. Video Magazin, 1987. június.)

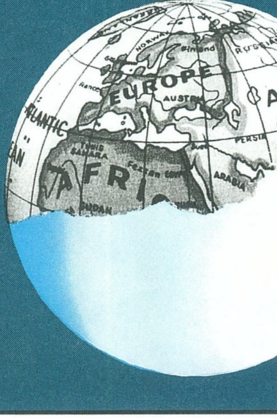
A *videolemezt* a Japánban mutatkozó milliós elterjedés ellenére is halottnak lehet nyilvánítani, legalábbis mint közhasználatú szórakoztató eszközt. Az adathordozóként használható lézeres letapogatású *CD–ROM* viszont ígéretesnek mutatkozik, főleg az Egyesült Államokban, természetesen professzionális célokra.

A *kompakt hanglemezre* annyira szüksége volt már az évtizedek óta igazi újdonság nélküli hangrögzítő iparnak, hogy lassacskán ugyan, de mindenütt megjelenik, terjed. A nagy hírveréssel bejelentett digitális hangkazetta, a *DAT* viszont még Japánban sem vett repülőrajtot, igaz, hogy alig egy éve jelent meg a piacon. A CD és a DAT versenyéből többféle eredmény születhet, a kompakt lemez mintha esélyesebbnek látszana, de ki tudja?!

A *száloptikai kábelkapcsolatokra* épülő „elektronikus autópályák", azaz az *ISDN rendszerek* kifejlesztésén az Egyesült Államokban, Japánban és több nyugat-európai országban is keményen dolgoznak. (Az NSZK-ban a jövő évtized második felében már alighanem jelentős mértékben kiépül e sokféle távközlési és tömegkommunikációs szolgáltatást integrálni képes rendszer.)

Japán nagyon előretört a *nagy képfelbontású televízió (HDTV)* kifejlesztésében, az Egyesült Államokban és Franciaországban tempósan terjednek az *elektronizált bankszolgáltatások,* növekszik az érdeklődés a *telefax* (távmásolás) iránt is.

Mindezekből s a nem is említett egyéb eszközökből, szolgáltatásokból az elkövetkező egy-két évtizedben igen összetett kommunikációs rendszerek alakulhatnak ki a fejlett ipari országokban. A jelenleg látható eltérések az ipari háttér, a kommunikációs politika, a korábban kialakult távközlési és tömegkommunikációs rendszer különbségeivel függnek elsősorban össze. Az eszközök, szolgáltatások sokasága és a gazdasági, politikai, kommunikációs tényezők eltérései miatt *gyors egységesülés bizonyosan nem várható.* A nálunk jóval fejlettebb ipari országok között is várhatólag *kialakulnak igen számottevő egyenlőtlenségek* a kommunikáció technikai eszköztárában. Egységes jellemzőnek csupán azt tételezhetjük fel, hogy ez az eszköztár összességében mindenütt *dinamikusan fog bővülni* a szóban forgó országokban.

bankszolgáltatásokat is kezdik természetesnek tekinteni. (A bankszámlákról otthon is el lehet majd intézni az átutalásokat.)

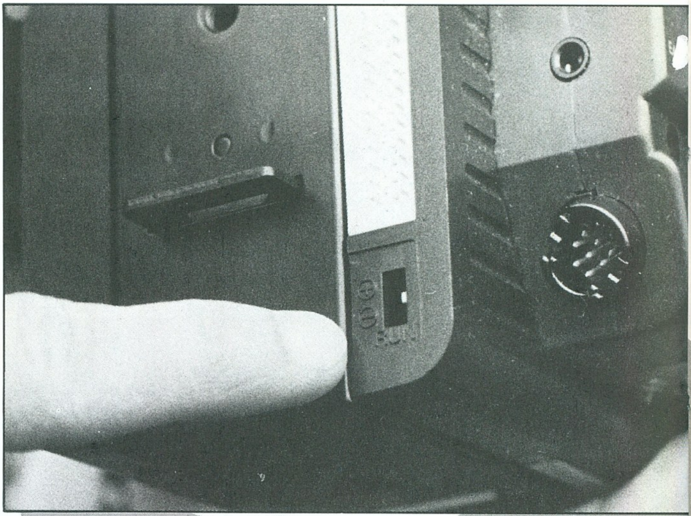
Húsz év múlva a tömegkommunikációról már senki sem fog úgy beszélni, mint *egységes,* uniform információtáplálékról. Jócskán nagyobb lesz az ellátottsági rétegződés, nagyobbak lesznek a különbségek abban, hogy kinek milyen készüléke van otthon, mint az 1980-as években. S különösen megnőnek a különbségek a használatban. Amit megvett az ember, azt nem föltétlenül tudja vagy akarja használni. Az iskolákban már rendszeresen oktatják a különféle kommunikációs eszközökkel való bánásmódot, az elérhető információk kezelési és értelmezési módját. Felhívják majd a figyelmet arra, hogy vannak másféle programok is, mint csupán gondűző, szórakoztató rágógumi kínálatok, de ennek nem lesz túlságosan nagy hatása.

Az olvasást megszeretni, az igényes művészi produkciókat méltányolni, érteni változatlanul otthon és a társak körében tanul meg az ember – ha megtanul. A sokféle és mégis olyan hasonló kínálatban nehéz lesz eligazodni. A sokféle technikai eszközbe akár egy életre bele lehet szédülni, le lehet szokni a személyes kapcsolatokról, de ez húsz év múlva is pszichológiai problémának számít majd.

A sokféle kommunikációs eszköz hozzászoktat majd a technikai eszközök ügyesebb, önállóbb, találékonyabb kezeléséhez. És észrevételi, hogy beszélni igazán szemtől szembe jó. Az elektronikus világ nem zárja be az ajtót a valóságos természet elől, a társaság elől. A sokféle gépi kommunikáció használatának lesz egy felső határa. Azt persze nehéz megmondani, hogy húsz év múlva társaságban mennyire fog az ember olyan nyelven beszélni a másikkal, amit a géptől tanult el. S vajon mi lesz a gyakoribb: az-e, hogy a valóságos naplementét hasonlítjuk majd ahhoz, amit a képernyőn láttunk, vagy az, hogy a képernyő valóságát mérjük le azon, amit közvetlenül tapasztalunk? Alighanem az előbbi.

A technikai kommunikáció akkor is jelen lesz a közvetlen kapcsolatainkban, mindenkori harmadikként, amikor csak kettesben leszünk.

Milyenek napjainkban a hazai videoszervizek? Mit várhatunk a szakemberektől, miként bánnak a képmagnó-tulajdonossal? A kérdésre – saját tapasztalatai alapján – mindenki maga tud választ adni. A hozzánk érkező panaszos levelek azt sejtetik, bőven akad még tennivaló.

Hol NE javíttassunk?

1987. december 15-én gondoltunk egy merészet: *Széll Péterrel*, a profi technikával rendelkező Mozgó Video Stúdió vezetőjével hónunk alá csaptunk egy szándékosan elállított Saba CVC 73-as kamerát, s egy Panasonic NV 100-as képmagnót, és felkerestünk néhány fővárosi szervizt. Indulás előtt azonban egy mozdulattal átkapcsoltuk a kamera alján elhelyezett egyetlen süllyesztett kapcsolót, a kamera polaritásváltót. (A különféle hordozható magnótípusoknak eltérő a polaritása, vagyis az egyenáramú áramellátása. A Panasonicnak pozitív a „sasszéja", más néven a „testelése", de például a Hitachi VT 7-esnek negatív. A Saba kamerán éppen az a váltó szerepe, hogy a kamera mindkétfajta berendezéshez könnyedén illeszkedhessen. Azzal, hogy a kamerán felcseréltük a polaritást, a kamera, összekötve a képmagnóval, azt pont fordítva üzemeltette. Amikor a kamerának felvételt kellett volna készítenie, megállította a Panasonic képmagnót, amikor szüneteltetni kívántuk a felvételt, a képmagnóban megindult a szalag.) Egy ilyen „hibát" a szakembernek egy-két percnyi gondolkodás után könnyen meg kell fejtenie. Természetesen elsősorban arra voltunk kíváncsiak, hogyan fogadnak bennünket a szervizekben; hajlandók-e azonnal segíteni rajtunk, vagy csak határidőre vállalják a javítást (esetleg úgy sem); mennyi időre kell otthagyni a készüléket, s mekkora irányárat becsülnek meg szolgáltatásukért.

*

10 óra 45 perc, Budai Tempó Vegyesipari Kisszövetkezet – Quelle szerviz, V. kerület, Bajcsy-Zsilinszky út 56.

A felvevőhelyen egy kefírt evő idősebb hölgy fogad bennünket:

– Video? A fiúk mind hátul, az udvarban dolgoznak, a műhelyben, oda menjenek! Ilyenkor nagyon sok a munka.

A lerobbant, málló, sárga vakolatú bérház udvara leginkább József Attila Gát utcai szülőházára emlékeztet. A néhány négyzetméternyi területű szerviz is inkább egy sufnira hasonlít. A négy műszerész alig fér el egymás mellett. Amikor meghallgatják, mi a baj, egyikük így válaszol:

– Sajnos, most az ünnepek előtt felgyülemlett a munka, nincs időnk megnézni.

S miközben ezt mondja, épp kocsonyát tízóraizik egy ételhordósedényből.

– Leltározni is fogunk, úgyhogy nem vállaljuk, csak január ötödike táján, akkor jöjjön vissza – teszi hozzá társa.

– *És mennyi ideig tart majd a javítás? Lehet, hogy öt percig, de az is lehet, hogy egy hétig?* – kérdezem aggodalmasan.

– Lehet – hangzik a tömör felelet és már ballaghatunk is tovább.

*

11 óra 10 perc, Belvárosi Szerviz, V. kerület, Bajcsy-Zsilinszky út 5.

– *Az a gondunk, hogy amikor felvennie kell, akkor áll a gép, amikor állnia kellene, akkor felvesz* – magyarázzuk az összeállított berendezés mellett a középkorú szemüveges hölgynek, aki azonban leállít bennünket:

– Ehhez én nem értek, hívok mindjárt valakit – mondja, s máris eltűnik a pult mögött. Míg vá-

rakozunk, az egész üzlet egyetlen férfira szegezi figyelmét, aki öblös hangján kiabál a másik felvevő nővel. Azért fogyott el a türelme, mert garanciális lemezjátszójához az egész városban nem kap tűt. Ebben a szervizben sincs belőle, mégis azt tanácsolják, hozza be a lejátszóját (!), hagyja ott, s ha majd lesz tű, akkor kicserélik. Mindezt van időnk végighallgatni a csaknem tízperces várakozás során.

Meglepetésünkre a szemüveges hölgy egyedül tér vissza a műhelyből és tolmácsolja a szakember véleményét, aki a sok munka miatt nem ér rá kijönni a pulthoz: a szervizben kell hagyni a kamerát is, a magnót is és egy hét múlva jöhetünk érdeklődni.

– *Mennyibe kerül majd a javítás?*

– Azt mondta a kolléga, hogy irányárként háromezer forintot írjak fel.

– *Annyira sok a rossz video, hogy egy percre sem ér rá idejönni megnézni?*

– Igen, sok a video, ráadásul csak ketten javítanak és a Ra-hívja műszerészüket. Az ősz hajú úriember valóban úriember. Figyelmesen meghallgatja siránkozásunkat, gondosan megszemléli az összeállított masinát. A délelőtt során ő az első, aki hajlandó foglalkozni velünk. (Igaz, nem szervizben vagyunk.) Érzárlatra gyanakszik – úgy véli, a kábelt kell kicserélni –, de ennél többet nem tud tenni értünk.

*

12 óra 10 perc, Belvárosi Szerviz, VIII. kerület, József körút 77–79.

Ötven év körüli, őszes úr fogad a pult mögött. Elkeseregjük panaszunkat, s már állítanánk is össze a berendezést, amikor tanácsot kapunk:

– Ezzel a hibával, menjenek el a másik szervizünkbe, a Bajcsy-Zsilinszky útra, Cs. Lacihoz!

– *Köszönjük a tippet, de onnan jövünk. Egyébként kölcsönben van nálunk a kamera és a magnó, ma vissza kell adnunk, ezért lenne fontos, hogy kijavíttassuk a hibát!*

– Akkor várjanak. Hívjátok vét: Román Miklóssal hozott bennünket össze a sors.

*

A József körúttól nincs messze a Ferenc körút. Nem sokkal 13 óra előtt pillantjuk meg a video feliratot a 26-os számú háznál. **Kerekes Gábor** maszek hifi-, video-, elektronikaszervize áll itt. Előbb egy idős „szaki" fogad minket, akire ráillik a jelző, öreg róka.

– *Az a gondunk, hogy fordítva üzemel a berendezés* – kezdjük immáron sokadszor mondókánkat. Az öreg róka kiveszi szájából a cigarettát, kezébe veszi a kamerát, nézegeti, aztán ránk pillant:

– Hogyhogy fordítva? Az objektívnél kell belenézni?

Nevetünk, majd részletesen is elmagyarázzuk a bajt, a gépek működése közben. Ő is rájön a polaritáshibára, de elhárításához hívja a főnököt, aki egy másik képmagnóval van elfoglalva. Szintén gondosan szemrevételezi a kamera és a magnó ellentétes működését, megforgatja a kamerát, aztán elővesz egy kis

– *Mivel tartozunk?* – kérdezzük.

– Száz forinttal – hangzik a felelet, s mi örülünk. Hol van ez a száz forint a háromezer forintos irányártól? S végre valaki pontosan kijavította az aprócska hibát!

*

Miután a Saba kamerán a polaritásváltót ismét elállítottuk, újra bátran kereshetjük fel a szervizeket.

13 óra 15 perc, Electrocoop Kisszövetkezet, Video szerviz, IX. kerület, Üllői út 81.

– *Jó napot kívánok! Az a gondom, hogy ellentétesen üzemel a magnó a kamerával...*

– Ez kérem alkatrészigényes – állítja a műhelyből előhívott szakember, s mondanivalóját megtoldja azzal, hogy az ünnepek előtt már nem vállalnak munkát. Hangja egyébként udvarias, s ajánlja, menjünk el a X. kerületbe, a Jászberényi útra, az Orion gyár szervizébe, ott biztosan tudnak segíteni rajtunk.

*

movillnak is dolgozunk bérmunkában.

– *S most hová forduljunk?*

– Hívják fel a Gelkát, a 333-333-at.

*

11 óra 40 perc, Orion szerviz, VI. kerület, Lenin körút 82.

Egy fiatal és egy idős férfi fogad minket a pultnál (végre férfiak!). Amikor elpanaszoljuk gondunkat, őszintén bevallják: a kamerákhoz nem értenek, csak a képmagnóhoz, így nem tudnak segíteni rajtunk. De javasolják, próbálkozzunk néhány lépéssel arrébb, a kölcsönzőben.

*

Megfogadva a tanácsot, egy perc múlva már az Iparcikk Kölcsönző Vállalat üzletében vagyunk a Lenin körút 80-ban. A kirakatban háromszázezerért kínálja magát egy Panasonic VHS kamkorder, a boltban a felirat, hogy naponta ötszáz, egy hétre kétezer-négyszáz forintért adnak bérbe képmagnót. A pult mögött álló kisasszony készséges, s panaszunkat hallva máris fel Mikit! – fordul kolléganőjéhez, s Miki egy perc múlva ott is terem.

– Csak akkor foglalkozz vele, ha fél órán belül végzel – súgja oda Mikinek a bizonyára nagy tapasztalatokkal rendelkező őszes hajú, majd eltűnik.

A szimpatikus fiatal szakember bólint, majd alaposan szemügyre veszi a kamerát. Fél perc múlva már mondja is szakértelemmel:

– Nincs itt semmi gond. A magnó akkor kapja a tizenkét voltot, amikor nem vár feszültséget, s amikor várja, akkor nem kapja. Ezt meg kell szokni, de különben nincs más teendőjük, mert eltérő a két készülék polaritása.

Ugyan a kamerán nem kereste a polaritásváltót, de a hibára rájött, türelmesen meghallgatott bennünket és időt nem sajnálva foglalkozott velünk. Arra a kérdésre, mivel tartozunk, egyetlen szóval felelt: semmivel. Majd köszönt és távozott a hátsó ajtón. Búcsúzóul az üzletben maradt egyetlen alkalmazottól még megkérdeztük a szakember ne-

csavarhúzót és átállítja a polaritásváltót. Ezt követően ismét kipróbálja a két készüléket – minden stimmel: Akkor vesz fel, amikor fel kell vennie, akkor áll meg, amikor meg kell állnia. Kerekes Gábor tíz éve foglalkozik videóval, korábban a Híradástechnika Szövetkezetnél dolgozott, másfél éve dolgozik maszekként. Mint tapasztalatai alapján mondja, sok a hiba a videokészülékekben, de elsősorban a kamerákkal akad bőven gond.

333-333

– *Halló, Gelka?*

– Igen kérem.

– *Érdeklődöm, hová vihetném javíttatni a képmagnómat.*

– Menjen a Ráday utca 16-ba, vagy a Szamuely utca 47-be, mert az a legjobb!

13 óra 40 perc, Gelka szerviz, IX. kerület, Szamuely utca 47.

A helyiséget tatarozzák, így a szerviz ajtaján a felirat: bejárat a másik ajtón. A másik ajtón szinte alig lehet belépni, pedig csak ketten várakoznak a műhelybe helyezett ideiglenes felvevőpult előtt. A műszerészek a pult mögött és mellett szoronganak. Amikor sorra kerülünk, egyikük javasolja:

– Látja, milyen rumli van itt a tatarozás miatt, ilyen értékes gépet ne hagyjon itt és hadd ne itt próbáljuk ki és szedjük szét! Tanácsolom, menjen inkább a Ramovill Váci utcai szervizébe, ott két kitűnő szakember dolgozik.

*

Ezt a tanácsot már nem fogadtuk meg, csak azon tűnődtünk el egy ▶

pillanatig, hogy a Gelka szakembere miért nem valamelyik saját szervizüket javasolta egy másik cégé helyett. A délelőtt során hasznos tapasztalatokat szereztünk. Ezekből ugyan tanulságként nem lenne szerencsés általánosítani és következtetéseket levonni sem az ország, sem Budapest videoszervizeinek állapotáról, egyfajta helyzetkép azonban mégis elénk tárult.

Az 1987-es esztendő utolsó napjaiban, amikor a legmértéktartóbb becslések szerint is legalább negyedmilliónyi videokészülék üzemelt az országban.

Falus Tamás

Klublista II.

Folytatjuk az amatőrfilm- és videoklubok címének publikálását, ahová a forgatni vágyó videobarátok fordulhatnak, s bekapcsolódhatnak a munkába.

Főiskolai Amatőrfilm és Video Klub (Tanárképző Főiskola). 3300 Eger, Pf. 43. Vezető: Hauser Zoltán

Egri Amatőrfilm Klub (Megyei Művelődési Központ). 3300 Eger, Knézich utca 8. Vezető: Kuczera Ervin

Nehézipari Műszaki Egyetem Amatőrfilm Klub (Nehézipari Műszaki Egyetem). 3315 Miskolc-Egyetemváros. Vezető: Kovacsics Miklós

Balássy Amatőrfilm Stúdió (Városi KISZ Bizottság). 3700 Kazincbarcika, Lenin út 34. Vezető: Kincs László

Nyíri Amatőrfilm Klub (Megyei–Városi Művelődési Központ). 4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 9. Vezető: L. Nagy László

Solaris Amatőrfilm Klub (Ifjúsági és Úttörőház). 5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2. Vezető: Major Gyula

Körkép Filmstúdió (Vajda Péter Gimnázium). 5540 Szarvas, Vajda Péter utca 18. Vezető: dr. Kutas Ferenc

Profil Amatőrfilm Klub (Fővárosi Távfűtő Művek). 1116 Budapest, Kalotaszeg utca 31. Vezető: Hajdú Ferenc

Szolnok Megyei Amatőr- és Dokumentumfilm Stúdió (Moziüzemi Vállalat). 5000 Szolnok, Május 1 út 19. Vezető: B. Nagy Sándor

HEMOPTA (Helyőrségi Művelődési Otthon). 5000 Szolnok, Táncsics utca 5–9. Vezető: Kovács János

Horváth Mihály Gimnázium Amatőrfilm és Video Kör, 6600 Szentes, Beloiannisz utca 2. Vezető: Kátai József

Ifjúsági Ház Filmstúdió (Ifjúsági Ház, Szeged). 6720 Szeged, Komócsin tér 2. Vezető: Major Balázs

Dombóvári Amatőrfilm Klub (Városi Művelődési Központ). 7200 Dombóvár, Hunyadi tér 7. Vezető: Csáky László

Somogy Amatőrfilm és Video Stúdió (Megyei Művelődési Központ). 7400 Kaposvár, Füredi út 11. Vezető: Bernáth Gyula

Ixilon Filmstúdió (Ifjúsági Ház). 7621 Pécs, Szalai A. u. 13. Vezető: Pásztor Ágnes

Vizuális Műhely (Nevelési Központ Művelődési Háza). 7630 Pécs, Apáczai Csere János körtér. Vezető: Pörös Béla

Mobil Amatőrfilm Stúdió (Megyei Művelődési Központ). 8200 Veszprém, Dózsa György utca 2. Vezető: Bárdossy Pál

Siótour Amatőrfilm Klub (Siótour Utazási Iroda). 3600 Siófok, Batthyány u. Vezető: Papp Ambrus

MOFILM (Városi Művelődési Központ). 9200 Mosonmagyaróvár, Engels tér. Vezető: Végh Béla

Soproni Amatőrfilm Stúdió (Liszt Ferenc Művelődési Központ). 9400 Sopron, Liszt Ferenc utca 1. Vezető: dr. Kárpáti György

Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Video Stúdiója. 9700 Szombathely, Szabadság tér. Vezető: dr. Pehi László

Szikora Róbert a legolcsóbb magyar zenés, műsoros kazettáról

Magyarországon a videopiac a szoftverekéhez hasonló: a hivatalos kínálat meglehetősen borsos árai inkább taszítanak, ahelyett, hogy csábítanának. Ráadásul a másolás – az azzal járó kényelmetlen magnócipeléssel együtt is – inkább talpraesettségnek számít, mintsem kínos kunyerálásnak. Így a nyolcvanas évek vége felé a legnépszerűbb hazai „tömegsport" minden bizonnyal a másolás.

Ezért is kelt feltűnést minden olyan törekvés, amely az árcsökkentést, s ezáltal tényleges piac létrehozását tűzi ki célul.

A legutóbbi „rekordot" az R-Go–Coopinvest kettős jegyzi: 1350 forintos áron, a hasonló mezőnyben a legolcsóbban látható a kirakatokban az élvonalbeli zenekar 99 perces műsora a kisszövetkezet gondozásában. Sok más kiadvánnyal ellentétben itt nem az állami költségvetés pénzéből készített, korábbi tévéműsor további felhasználásáról van szó: a kazettán található felvételek az elsőtől az utolsó félképig erre az alkalomra készültek, az R-Go 1987. augusztusi koncertjein.

Első kérdésünk éppen ezért az volt Szikora Róberthez, hogy ezek szerint a videók hagyományosabb – s persze olcsóbb – változatáról, vagyis koncertvideóról van szó?

– Nem egészen... A koncert csupán az alap, mert természetesen ma már nem hiányozhat a sztori sem a videókból.

A mi esetünkben olyan színpad mögötti, s öltözőbeli kerettörténet épül a jól ismert számok köré, amelyre ugyan kíváncsiak a rajongók, de a valóságban ritkán vagy sohasem lehetnek szemtanúi. S természetesen a látványos elektronikus trükkök sem hiányoznak.

– Miért tartottátok fontosnak, hogy egy műsoros videokazettával is megjelenjetek a hazai piacon, amelyre egyáltalán nem az a jellemző, hogy olyan műsoros kazetták is kelendők amelyek programjai egyébként a televízióból is rögzíthetők.

– Kétségtelen, hogy a tévében is látható az R-Go, de ezek nem a jól ismert tévés klipek. Ezenkívül a mai világban a video olyan, mint amilyen kizárólag a könyv volt a régebbi korokban: maradandóvá tesz dolgokat. Ki kell törni a kazetta nyelveit, s máris „az örökkévalóságban" létezik az, ami rajta van. Ugyanezt nem lehet elmondani a televízió műsorairól. Ők ugyanis hiába vettek fel minket öt évvel ezelőtt, minden valószínűség szerint már régen letörölték a produkciónkat, tekintettel arra, hogy ők nem archiválással, hanem műsorgyártással foglalkoznak, s ráadásul állandó nyersanyaghiánnyal is küszködnek. Emiatt, ha nem egy különlegesen nagy művészről van szó, akit „nem mernek" letörölni, egyszerűen megszűnik az ember, nem marad utána semmi. Így mi úgy tekintjük, hogy ezzel a kazettával egy kissé „örökéletűek" is lettünk.

– Milyen gazdasági konstrukcióban jött létre a „halhatatlanság"?

– Először is, találkoztak a szándékaink, s egyetértettünk abban, hogy feltehetőleg el lehet adni 3–5 ezer darab kazettát R-Go muzsikával.

– Mégis, ki keresett meg kit?

– Ezt ma már nehéz kibogozni, tekintettel arra, hogy koncertjeink szervezője, Bakacsi Béla a Coopinvestnek is dolgozik.

– Hogyan fest az együttműködés pénzügyi konstrukciója?

– Zenészkollégáim nagy része rögtön azzal kezdené a választ, hogy szörnyülködne a befektetések nagyságán.

– És te?

– Én azt mondom, hogy az üzlet révén mindenki szeretne a pénzénél lenni, s egy keveset nyerni is rajta. A zenekari tagoknál ez annyit jelent, mintha egy kisebbfajta turnét csináltak volna. Számunkra sokkal fontosabb, hogy a Coopinvesttől jelentős mennyiségű kész kazettát kapunk, ami a propagandánkhoz szükséges.

– Mi a Coopinvest érdekeltsége, s hogyan lett ilyen, viszonylag alacsony az eladási ár?

– Megállapodtunk egy alsó árhatárban, amely biztosítja, hogy elkeljen a termék, a kiadó számára pedig nevet jelent az, hogy az R-Go-val is dolgoznak. Ennek a reklámértéke növelheti egyéb filmjeik forgalmát. Valójában tehát mindkét fél számára egyfajta befektetés is ez a kazetta, amelynek nem „kaszálás" a célja.

– Hogyan alakulnak a szerzői jogok, hiszen olyan dalokat rögzítettetek, s árultok (hang)hordozón, amelyek eredetileg a Magyar Hanglemezgyártó Vállalatnál jelentek meg? Velük hogyan egyeztetek meg?

– Egyelőre sehogy. A mi álláspontunk az, hogy ezen egészen minimális lesz a közvetlen hasznunk, s ez nem fenyegeti az ő üzleti érdekeiket, vagyis a lemezeladást. Sőt, ők is csak nyerhetnek a videón, legalábbis, a statisztikák szerte a világon azt mutatják, hogy a videók serkentik a lemezforgalmat. Hiszen nem biztos, hogy a mai rajongóinknak megvannak az első lemezeink, ám ha látják a videót, az felkeltheti az érdeklődésüket. A lemezgyár ezzel elvileg egyetértett, de azért „vissza akarnak térni" a dologra, mint mondták akkor, ha már pontosan látják az 1988-as szabályzókat.

– Monó vagy sztereó hang kíséri a látványt?

– Természetesen monó, mivel a hazai készülékek döntő többsége ilyen. De már ezért sem lehet konkurense a lemezeknek a video.

A kazetták sokszorosítását a Coopinvest házon belül oldotta meg. Szikora Róbert szerint az R-Go mellett a kazetta „titkos" főszereplője Gulyás Buda, aki nem csupán az operatőrök főnökeként állt maga is az egyik kamera mögött, de ő editálta is a műsort. Egy különös közjáték azonban megnehezítette a dolgát, ellopták ugyanis az egyik U-matic kazettát, amelyen az eredeti felvételek egy részét rögzítették. Mire kialakul az igazi videopiac, ki tudja talán az is előkerül – s már mint értékes dokumentumként.

Mola György

„Nincsen pornófilmem"

Gálvölgyi János paródiáinak másfél órás gyűjteménye már a megjelenését követő hetekben az élre ugrott a Televideo sikerlistáján, s azóta ott is ragadt. A népszerű művész olyan képi karikatúráit tartalmazza a kazetta, mint a Zenebutik, a Jogi esetek, a Kapcsoltam vagy a Filmsem *(sic!)* címűeket. A műsor az 1968-as Ki mit tud? döntő színészparódiáinak felidézésével kezdődik, s az egyes számokat a színész erre az alkalomra írt összekötő szövegei vezetik be.

– Vajon meg tudja-e nézni otthon saját műsoros kazettáját Gálvölgyi János?

– Igen, két éve vásároltam egy Fisher márkájú készüléket. A típusát ne kérdezze, mert fogalmam sincs. Nagyon megtisztelőnek tartom, hogy kiadtak velem egy kazettát. Az árát azonban sokallom, bár tudom, hogy a hazai videohelyzet még nem teszi lehetővé, hogy elérhetőbb áron és olyan példányszámban jelentessenek meg egy kazettát, mint mondjuk egy hanglemezt.

– Meg szokta nézni saját szerepeit videón?

– Amióta van képmagnóm, a Böngészde adásaiból sikerült felvennem néhány paródiámat. Néha felteszem a kazettát és van, amikor gutaütést kapok, mert olyan rossznak találom magam. Különösen az egyik paródiában, ami egyébként sikert aratott. De ne kérdezze, úgysem árulom el, hogy melyik az!

– Milyen filmeket néz, gyűjt videón?

– A képmagnót munkaeszköznek tartom. Horror- és pornófilmem nincsen. Egyet-egyet láttam belőlük, de azt hiszem, ezzel mindegyiket láttam, nem érdekelnek. Elsősorban olyan filmeket nézek – ha hozzájutok –, amelyekből tanulni lehet. A televízióból a musical-sorozat minden darabját rögzítem. Felvettem Sándor Pál filmjei közül a Ripacsokat, a Régi idők fociját is. Van néhány Benny Hill show is a kazettáimon. Vágyálmaim közé tartozik, hogy meglegyen Fellinitől a Nyolc és fél és a Kuroszava-sorozat. Csodás találmánynak tartom a videót! Legutóbb például Voith Ágival közösen felvetettük előadásunkat, amelyben főszerepet játszunk és az öltözőben, a darab vége után öt perccel, még folyt rólam a veríték, de már láthattam magam és elemezhettem, mit hogyan kellett volna másképp csinálnom.

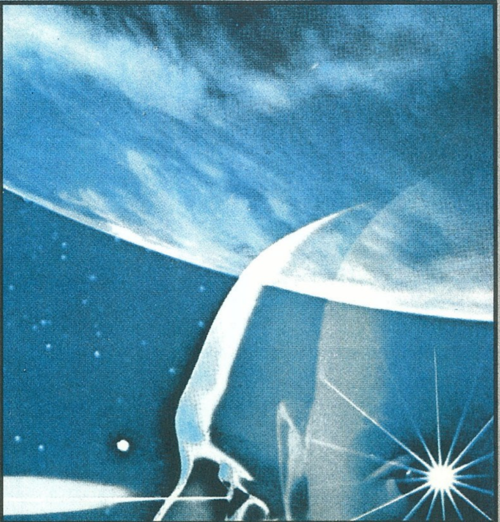

F. T.

SIKERLISTA

A MOKÉP Videotéka sikerlistája az 1987-es esztendőben

1. Macskafogó (magyar rajzfilm)
2. A nagyfőnök (hongkongi karatefilm)
3. Kalandorok (francia kalandfilm)
4. Aranyeső Yuccában (olasz kalandfilm)
5. Bombajó bokszoló (olasz vígjáték)
6. Konvoj (amerikai kalandfilm)
7. Hyppolit, a lakáj (magyar vígjáték)
8. A Sárkány visszatér (hongkongi karatefilm)
9. Az istenek a fejükre estek (botswanai vígjáték)
10. Egy maréknyi dollárért (olasz westernfilm)
11. Szaffi (magyar rajzfilm)
12. Murphy háborúja (amerikai háborús kalandfilm)
13. No megállj csak! (szovjet rajzfilm)
14. Egy zsaru bőréért (francia bűnügyi film)
15. A bajhozó (francia bűnügyi film)
16. Fiúk a „C" csapatból (hongkongi háborús kalandfilm)
17. Sikátor hercegei (hongkongi karate paródia)
18. A betörés nagymestere (francia bűnügyi film)
19. És hamarosan sötétség (angol bűnügyi film)
20. A királynő birodalma (hongkongi kung-fu film)

Számos levél érkezett szerkesztőségünkbe

szokásos teszttáblázatunk áraival kapcsolatban, mondván: a napi forgalomban sokkal olcsóbban hozzá lehet jutni e készülékekhez. Igazuk van olvasóinknak, hiszen amint ezt a magazin indulása után többször is leírtuk, táblázataink a katalógusárakat tartalmazzák, s a kereskedelemben, – nem kis mértékben attól függően, mennyit hajlandó boltról boltra kutyagolni a vásárlókedvű turista – ezeknél akár 15–20 százalékkal olcsóbban is megvásárolhatók e berendezések, illetve tartozékok.

Bizonyára feltűnik az is kedves Olvasóinknak, hogy a most közzétett táblázatból kimaradtak a hazai használtcikk-kereskedelem árai. A vámtarifák növekedése, illetve az állami kereskedelemben forgalomba hozott videofelszerelések árcsökkenése miatt ugyanis a BÁV, az OFOTÉRT, vagy a Használtcikk Ktsz üzleteiben szinte már-már csak elvétve kínálnak eladásra videofelszerelést. A magazin fennállása óta viszont immár harmadszor közölhetünk új vámértékeket. S nem kell különösebb jövőbelátó képesség ahhoz, hogy megjósoljuk: a jövőben – hazai fizetőeszközünk gyengülésének egyelőre csak lassítható, de meg nem állítható folyamata révén – mind gyakrabban kerül majd a vámértékek rubrikájába az „új” jelző.

V. B.

A minősítés jelzőszámainak magyarázata:

0 = kiváló

1 = nagyon jó

2 = jó

3 = megfelelő

4 = még megfelelő

KÉPMAGNÓK

Luxus kategória
2450 márkától 3000 márkáig

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
1	JVC HR–D755EG	VHS	2900		1	0	1	1	nagyon jó
2	Blaupunkt RTV–900	VHS	2800		1	0	1	1	nagyon jó
3	Panasonic NV–D80EG	VHS	2800		1	0	1	1	nagyon jó
4	ITT VR 3997	VHS	2800		1	0	1	1	nagyon jó
5	Sony SL–HF950ES	Super Beta	3000		0	0	1	1	nagyon jó
6	Loewe OC 570H	VHS	2600		1	0	2	1	nagyon jó
7	Sony EV–S 850PS	Video–8	3000		1	0	2	2	nagyon jó
8	Panasonic NV–890EG	VHS	2650		1	0	2	1	nagyon jó
9	JVC–HR–D566EG	VHS	2500		2	0	2	2	jó
10	JVC HR–D565EG	VHS	2500		2	0	2	2	jó

Komfort kategória
1750 márkától 2400 márkáig

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
1	JVC–HR–D470EG	VHS	2100		1	0	2	1	nagyon jó
2	Panasonic NV–H70	VHS	2400		1	0	2	1	nagyon jó
3	Blaupunkt RTV 454	VHS	2100		1	0	2	1	nagyon jó
4	ITT VR 3977 HiFi	VHS	2100		1	0	2	1	nagyon jó
5	Blaupunkt RTV 454	VHS	2100		1	0	2	1	nagyon jó
6	Grundig VS 380 HiFi	VHS	2400		2	0	1	1	nagyon jó
7	ITT 3938 VPS	VHS	1800		1	3	1	1	nagyon jó
8	Akai VS–516EQ	VHS	1800		1	1	2	1	nagyon jó
9	Fisher FVH–P990KV	VHS	2150		2	0	2	1	nagyon jó
10	ITT Digicontrol VR 3984	VHS	1800		2	2	1	1	nagyon jó
11	Mitsubishi HS–421 VPS	2300		1	0	3	1	nagyon jó	
12	ITT Digicontrol VR 3946	VHS	1800		2	2	1	1	nagyon jó
13	Mitsubishi HS–410	VHS	2200		1	0	2	1	nagyon jó
14	Loewe Opta OC 75H	VHS	2150		2	0	3	1	nagyon jó
15	Grundig VR–340 HiFi	VHS	1900		2	1	2	0	jó
16	Philips VR 680 HiFi	VHS	2250		2	0	2	1	jó
17	Hitachi VT–175E HiFi	VHS	2100		2	1	2	1	jó
18	Grundig VS 320	VHS	2100		2	2	1	1	jó
19	Loewe HiFi 460H	VHS	2200		2	0	3	1	jó
20	Philips VR 6760	VHS	1900		1	0	3	1	jó

Középkategória
1350 márkától 1700 márkáig

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
1	Panasonic NV–G21	VHS	1700		1	3	1	1	nagyon jó
2	Blaupunkt RTV–330	VHS	1700		1	3	1	1	nagyon jó
3	Sharp VC–793	VHS	1650		2	0	2	1	nagyon jó
4	Panasonic NV–G12	VHS	1500		1	3	1	1	nagyon jó
5	Blaupunkt RTV–320	VHS	1500		1	3	1	1	nagyon jó
6	Orion VH–320HS	VHS	1500		2	1	2	1	jó
7	Grundig VS–410	VHS	1500		2	3	2	1	jó
8	Grundig VS–400	VHS	1450		2	3	2	1	jó
9	Nordmende VR 1205	VHS	1500		1	3	2	1	jó
10	Panasonic NV–G14	VHS	1600		1	3	2	1	jó
11	Hitachi VT–135E VPS	VHS	1600		2	3	2	1	jó
12	NEC DX–100G	VHS	1500		1	3	2	1	jó
13	Blaupunkt RTV–315	VHS	1350		2	3	2	1	jó
14	JVC HR–D170E	VHS	1400		1	3	2	1	jó
15	Akai VS–126EO	VHS	1350		2	3	2	1	jó
16	Orion VH 2204 HS	VHS	1700		2	1	2	1	jó
17	JVC HR–D210	VHS	1400		1	3	3	1	jó

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése

Standard kategória
1300 márkáig

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
1	**Grundig VS-300**	VHS	1300		2	3	1	1	jó
2	**Orion VH-2600RC**	VHS	1200		2	3	2	1	jó
3	**Orion VH-4015RC**	VHS	1200		2	3	2	1	jó
4	**Fisher FVH-P905K**	VHS	1200		2	3	2	1	jó
5	**ITT 3918**	VHS	1000		2	3	2	1	jó
6	**Orion VH630RC**	VHS	1200		2	3	2	1	jó
7	**Hitachi VT-100E**	VHS	1300		2	3	3	1	jó
8	**Mitsubishi HS-318G**	VHS	1300		2	3	3	1	jó
9	**Sharp VC-651 GH**	VHS	1300		2	3	3	1	jó
10	**Akai VS-116EO**	VHS	1100		3	3	2	1	jó
11	**Tensai TVR-1400**	VHS	1150		2	3	3	1	jó
12	**Sanyo VH RR-110G**	VHS	1300		2	3	3	1	jó
13	**Universum VR 2361**	VHS	1200		2	3	3	1	jó

KAMKORDEREK

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
1	**Blaupunkt CR-8000**	Video-8	4000		1	2	1	1	nagyon jó
2	**Sony CCD-V100E**	Video-8	4500		1	2	2	1	jó
3	**Loewe Profi 8**	Video-8	4000		1	2	2	1	jó
4	**Panasonic NV-M5EG**	VHS	3800		1	2	2	1	jó
5	**Canon VM-E1N**	Video-8	3500		2	2	2	1	jó
6	**Panasonic MC-5**	VHS-C	4000		2	2	2	1	jó
7	**Sanyo VM-800P**	Video-8	4200		1	2	2	1	jó
8	**Sharp VC-C50**	VHS-C	4200		2	2	2	1	jó
9	**Sony CCD-V7AF**	Video-8	3400		2	2	2	1	jó
10	**Hitachi VM-500E**	VHS	4000		1	2	2	2	jó
11	**Toshiba SK60**	VHS-C	4000		2	2	2	1	jó
12	**JVC GR-C7E**	VHS-C	4000		2	2	2	1	jó
13	**Nordmende CV 2101**	VHS-C	4400		2	2	2	1	jó
14	**Saba VM 6800CCD**	VHS-C	4400		2	2	2	1	jó
15	**Canon VM-E1**	Video-8	3400		2	2	2	1	jó
16	**Philips VKR 6830S3**	VHS-C	3700		2	2	2	1	jó
17	**ITT VMC 3877**	VHS-C	3800		2	2	2	1	jó
18	**Graetz TMC 4877**	VHS-C	3800		2	2	2	1	jó
19	**Loewe CC 90**	VHS	4000		2	3	1	2	jó
20	**Grundig VS-C50**	VHS-C	3900		2	2	2	1	jó
21	**Sony CCD-VB**	Video-8	3700		2	2	2	1	jó
22	**Sony CCD-V8AF**	Video-8	3900		2	2	2	2	jó
23	**Aiwa CV-80**	Video-8	3900		2	2	2	2	jó
24	**Bosch-Bauer VCC-506AF**	VHS	4100		2	3	1	2	jó

KAMERÁK

Helyezés	Gyártó, típus	Rendszer	Ár, nyugatnémet márkában	Új vámérték (ezer Ft-ban)	Képminőség	Hangminőség	Szolgáltatások	Az árhoz képest a teljesítmény	A magazin minősítése
1	**Panasonic**	F10 CCD	3800		0	2	2	2	nagyon jó
2	**Panasonic**	WVP-G1	3900		1	2	2	2	nagyon jó
3	**Panasonic**	WVP-F2	2900		1	2	2	2	nagyon jó
4	**Canon**	VC-30	3300		2	2	2	2	jó
5	**Panasonic**	WVP-A2	3300		2	3	2	1	jó
6	**Blaupunkt**	TVC-323	2400		2	3	2	1	jó
7	**JVC**	GX-NB	2500		2	2	1	2	jó
8	**Dual**	VCC 95	2500		2	3	1	2	jó
9	**Saba**	CVC 76SL	2400		2	3	2	2	jó
10	**Saba**	CVC 74SL	2000		2	3	2	2	jó
11	**Sharp**	XC-78	2400		2	3	3	2	jó
12	**Orion**	VCC-10	1800		2	2	3	2	jó
13	**Hitachi**	VK-C1600	2900		2	3	2	2	jó
14	**Panasonic**	WVP-A1	1900		2	3	2	2	jó
15	**Grundig**	FAC 12	2000		2	3	3	2	jó

Ritkán adódik arra alkalom, hogy a műszaki cikkek piacán tiszta lelkiismerettel a hazai gyártókat, forgalmazókat ajánlhassunk a nyugatiak helyett. Most ennek is eljött az ideje: egy bécsi műszaki kiskereskedő tanácsai alapján javasolhatjuk: parabolaantennát a napról napra szaporodó számú hazai gyártók kínalatából érdemes vásárolni. Ausztriában ugyanis a legkisebb, egy méter átmérőjű „tányérok" ára is eléri a 40–50 ezer schillinget, a legnagyobbaké pedig a 100 ezret. Ráadásul a szakember véleménye szerint nem biztos, hogy az osztrák vételi viszonyokra gyártott antennák itthon ugyanolyan tökéletes képet adnak, mint a hazai körülmények között gyártott és „belőtt" antennák.

Műholdas égbolt

Már az első televíziós műsorokat is sugárzó műholdak hírére izgalomba jött az ország: mivel, hogyan, és egyáltalán lehet-e fogni majd Magyarországon ezeket az adásokat. Azóta a kedélyek lecsillapodtak, sok minden kiderült, de az érdeklődés szemernyit sem csökkent. Ma elsősorban mindenkinek anyagi lehetőségei szabják meg, bekapcsolódhat-e a műholdas adások vételébe.

Bár lassacskán a műholdak olyan hétköznapi témává válnak, mint az időjárás, mégsem fölösleges tisztázni a mesterséges égitestek közötti lényeges különbséget. Az idősebb testvér a távközlési műhold. Ennek segítségével rádió, telefon és televíziós jeleket sugároznak, illetve továbbítanak. A postai és kábeltelevíziós szervezetek részére sugárzott nemzeti, illetve nemzetközi műsorok vételéhez elengedhetetlen a műhold, és a műsorok tulajdonosainak, továbbá a helyi távközlési hatóság engedélye. Ez nálunk a Magyar Posta. Magyarországon elvileg több mint 20 európai és amerikai, valamint a szovjet tv első műsora vehető.

A Posta a Széchenyi-hegyen telepített egy távközlési műholdvevő berendezést, és a műsorok szétosztására alkalmas mikrohullámú adóberendezést. Ez elsősorban a nagy budapesti szállodák részére surágozza a Sky Channel, Super Channel és a francia TV 5 műsorát. Figyelembe véve az igényeket, tervezik szolgáltatásaik bővítését, kábel- ▶

Nagyítóban a Mariahilfer-strasse

Megindult a bevásárló-turisták áradata Bécsbe. A császárvárosban videokészüléket, televíziót, kazettát venni szándékozóknak érdemes vásárlás előtt alaposan felmérni a különböző boltok árait, mert ugyanazt a cikket egészen más összegért kínálják a magyar honpolgárnak amúgy is túl drága Kärtnerstrasse, a Graben vagy a kedvelt Mariahilferstrasse környékén. Az utóbbi táján is más áron adja el ugyanazt a Mariahilferstrasse egyik mellékutcájában, a Stumpergassén például a Mexico nevű kis boltocska vagy a bevásárlóutca ismert nagyáruháza, a Herzmansky, s megint másként taksál üzleteiben a Herlango bolthálózat. Rendszeresen jelentkező táblázatunkkal a laposabb pénztárcájú videósok tájékozódását kívánjuk segíteni.

	Herzmansky	Mexico	Herlango (schillingben)
VIDEOMAGNÓK			
JVC HRD 2010 E	8998	6600	9990
NEC N 9053 G	–	4600	(megrendelésre szállítja)
Goldstar GHV 1245	6000	5500	–
TELEVÍZIÓ			
Hitachi CPT 2871 PS (sztereo, szupersarkított, 70 cm képátló)	17000	12000	–
VIDEOKAZETTA			
TDK HS 180	99	70	89
Sony E–180	99	60	79

A kisebb boltok többnyire eleve levonják áraikból a magyar turistáknak az értéktöbbletadót, az MWST-t. Jó tudni, ha nagyobb áruházban vásárolunk, az MWST visszaigénylése tavaly óta már legális lehetőség. Jelenleg az Országos Takarékpénztár, a Kopin-Datorg, a Magyar Autóklub és az osztrák Autóklub (ÖAMTC) hegyeshalmi kirendeltsége nyújt segítséget.

Érdemes összefoglalni az általános tudnivalókat. A turistának a kiviteli engedélyt le kell pecsételtetnie az adott ország vámhatóságával a határállomáson. Ehhez csatolja a megvásárolt áru blokkját. Amennyiben valaki még a határ előtt használja a hazahozni kívánt terméket, kizárja magát a visszatérítés lehetőségéből.

Az OTP a hozzáadott értékadó visszatérítést az NSZK-ból, Ausztriából és Nagy-Britanniából vállalja. Az áru értékétől függően tételenként 100–150 forintot fizet az ügyfél. Az OTP csak 1000 schilling vagy 100 DM fölött vállalkozik többletadó visszatérítésére. A külföldi ügyintézők átlagosan 10% jutalékot vonnak le. Ez a levonás azonban minimum 5 DM, illetve 30 schilling és maximum 90 DM vagy 80 schilling. Az átfutási idő átlagosan 3 hónap, és tetszőleges valutanemben utalják át utazási (BC) számlára, vagy aki igazolni tudja, hogy devizaszámlájáról használt fel turistaútjához valutát, annak arra. Kívánságra forintban is kifizetik.

A Kopint-Datorg hozzáadott értékadó visszatérítési szolgáltatása pillanatnyilag Ausztriára, NSZK-ra, Nyugat-Berlinre, Belgiumra és Hollandiára terjed ki. Az összeghatár ugyanaz, mint az OTP-nél, azzal a kiegészítéssel, hogy Belgiumban 3000 belga frank, Hollandiában 890 holland forint az a minimális vásárlási összeg, melynél érdemes a szolgáltatást figyelembe venni. A Kopint-Datorg gondolva a vidéki ügyfelekre is, ajánlott levélben is elfogadja a visszaigénylés okmányait. Az OTP-vel ellentétben a belföldi kezelési és eljárási költségeket utólag kell fizetni, ez tételenként most 130 forint, ha a visszatérített többletértékadó összegének értéke a 3000 forintot meghaladja, 220 forint. A többletértékadó összegét valutában csak a külföldi partnerek által felszámított és levont költség csökkenti.

A magyar és az osztrák autóklub együttműködése révén a klubtagok a Rómer Flóris utcai központ devizapénztárában intézhetik a hozzáadott érték adó visszaigénylését, amennyiben az ÖAMTC Tax Free emblémával ellátott üzleteiben – 3000 található Ausztriában – az adóval együtt, legalább 1001 schilling értékben vásároltak. Az adó elszámolására az U34-es nyomtatványt pontosan töltsék ki a boltban és csatolják a számlát.

Az autóklubnál is lehet forintban kérni a visszatérítés összegét, vagy a devizát BC-számlára utaltatni az IBUSZ-nál, a lakóhelyhez közeli OTP-fiókinál, illetve az Általános Értékforgalmi Bank Rt.-nél. Amennyiben az ügyfél igazolni tudja, hogy az utazáshoz kamatozó devizaszámlájáról vett föl valutát turistaútjához, kérheti, hogy az értéktöbbletadó-visszatérítést, oda utalják számára.

A Magyar Autóklub kezelési díjai megegyeznek a hegyeshalmi határátkelőnél létesített ÖAMTC iroda levonásaival.

A visszatérítés 40 schilling, ha a visszajáró adó összege 200 schilling vagy kevesebb
50 schilling, ha a visszajáró adó összege 201–300 schilling, vagy kevesebb
60 schilling, ha a visszajáró adó összege 301–1000 schilling, vagy kevesebb
70 schilling, ha a visszajáró adó összege 1001–1500 schilling, vagy kevesebb
80 schilling, ha a visszajáró adó összege 1501–2000 schilling, vagy kevesebb
4 százalék, ha a visszajáró adó összege meghaladja a 2000 schillinget.

Az osztrák Autóklub hegyeshalmi irodája hétfőn és pénteken reggel 7 órától 22 óráig, szombaton 7–21 óráig, vasárnap 9–22 óráig tart nyitva.

Cikkek	Többletértékadó	
	a számlán szereplő	a végösszeg után visszaigényelhető
	százalék	
Csónakok, motorkerékpár, személyautó, lakókocsi	32	24,24
Élelmiszerek, könyvek, újságok, különböző műtárgyak, szőnyeg stb.	10	9,09
Fotócikkek, autórádiók, sztereóberendezések, videoberendezések, elektromos hangszerek, szőrme, ékszer, nemesfémből készült órák, valamennyi egyéb cikk	20	16,67

A többletértékadó megadott százaléka az áru nettó árára vonatkozik, ugyanakkor a visszaigényelhető összeget a bruttó árból kell kiszámítani, ez olvasható a táblázat jobb oldali számoszlopában.

Folytatás a 35. oldalról

hálózatokat üzemeltető intézmények, szervezetek számára is. Amennyiben ezek egy irányban vannak a már fölszerelt parabolaantennákkal, akkor számukra a Posta egy mikrohullámú vevő felszerelésével a műsorokat szolgáltatja. Szükség szerint azonban a Posta további ilyen parabolaantennákkal a szétosztási irányok számát is bővíti. A közösségi vevőantenna-rendszerek fejállomásaihoz a műsorok hasonlóképpen juttathatók el, de a Posta a lakótelepek részére önálló műholdvevő telepítését is vállalja. A Posta szétosztható pontonként havi 24–30 ezer forintot számláz havonta a kábelhálózat tulajdonosának, vagy üzemeltetőjének, nem a műsorokért, hanem berendezéseinek üzemeltetéséért, karbantartásáért. A postai beruházás megtérüléséért egyösszegű belépési díjat fizetni nem kell. A költség 2000 lakást alapul véve, 27 ezer forintos átlagdíjat számolva lakásonként és csatornánként mindössze 3,50 forint.

Eddig majd kétszáz egyéni és hetven közösségi vevőantenna engedélyt adtak ki, melynek alapján a megrendelők élvezhetik(nék) a három, illetve, ha a tárgyalások sikerrel járnak, a négy távközlési műhold adását. Az elosztókra és antennákra a Posta felügyel, ami azt jelenti, hogy megfelelő műszerekkel, folyamatosan ellenőrzik a berendezések műszaki állapotát.

Az országban pillanatnyilag 2700 közösségi rendszert tartanak nyilván, s ez azt jelenti: 350 ezer lakásban van kábeltelevízió. Ami egyben a gondok forrása is. A távközlési és DBS adások tucatnyi műsorát a most üzemelő kábelrendszerek képtelenek fogadni, mivel maximum 5 televízió-műsor egyidejű szétosztására alkalmasak. Ezért a legfontosabb lépés a rendszerek átalakítása. Az engedélyeket tehát csak ezután érdemes kérni.

A direkt műsorszóró műholdak vételére beszerezhető parabolaantennákhoz nem kell semmilyen engedély. Ilyeneket egyre több hazai vállalat, kisvállalat, szövetkezet gyárt, melyek már eleve postai engedély birtokában kezdhetik az ilyen berendezések előállítását. Az más lapra tartozik, hogy az átlagosan 100–130 ezer forintba kerülő DBS-t is vevő antennarendszerekhez még nyugaton sem gyártják a D2 MAC dekódert, s így a vevő nem sok hasznát veszi drága játékszerének. Erre azonban a gyártók közül vajmi kevesen hívják fel a figyelmet. Igaz, még mindig nem dőlt el véglegesen, hogy a nyugatnémet műsorszóró műhold hagyományos analóg, vagy digitális jeleket fog-e sugározni, ha egyáltalán megindul az adás a tervezett március-áprilisi időpontban. Időközben ugyanis kiderült, hogy műszaki hiba miatt az NSZK műhold az öt csatorna he-

lyett mindössze kettőt sugározhat. Egyes források szerint azonban még az is elképzelhető – amennyiben a hibát nem tudják kijavítani –, hogy a mesterséges holdat meg kell semmisíteni. Ebben az esetben az érdeklődőknek meg kell várniuk a francia DBS-t, amelyet a tervek szerint júniusban vagy júliusban állítanak Föld körüli pályára.

Ennek ellenére az alábbiakban némi körképet igyekszünk nyújtani a hazai parabolaantenna kínálatról. A Parabola Kisszövetkezet tavaly 400 darab nagyközösségi antennarendszer számára szolgáló vevőt gyártott, darabját 350 ezer forintért, de ebben nem szerepel a szerelési és forgalmi adó. Kisközösségi rendszerek részére idén nyolcszáz műholdvevőt szándékoznak eladni. Egyedi rendszerekből tavaly ötszázat, 1988-ban várhatóan ennél többet dobnak piacra. A kézi vezérlésű szerkezet – parabolatükör-fej – 20 ezer, míg a infraszabályozású 32 ezer forint, szintén forgalmi adó nélkül. A teljes egyedi parabolarendszer 92 ezer forint. A Parabola Kisszövetkezet azt ígéri, hogy amint nyugaton forgalomba kerül a D2 dekóder, rövidesen ők is jelentkeznek vele.

A Komputex Kisvállalat 1 méter 10 és 1 méter 80 átmérőjű parabolaantennákat gyárt, egyelőre exportra. Természetesen hazai vásárlók is hozzájuthatnak, a kisebbik berendezés 14 ezer forint, azonban a vevőt felvilágosítják arról, hogy a dekóder nélkül DBS vételére nem alkalmas. Ha sikerre vezetnek tárgyalásaik külföldi partnereikkel, a teljes rendszert egyéni érdeklődőknek 100–120 ezer forintért kínálják fel. Egyelőre azonban az a 30 tőkés cég, amelyik prospektusaiban kínálta a D2 MAC dekódert, szállítani még nem tudott. Ez érthető, hiszen még Nyugat-Európában sem indult be a sorozatgyártása. A távközlési műholdak vételére használható antenna- és komvertrendszerük – RCS vevő, két polarizációs – 150–160 ezer forintért megvásárolható.

A salgótarjáni Videotechnikai Vállalat, bár elkészítette a DBS parabolaantenna prototípusát másfél és két méter átmérővel, a dekóder megjelenéséig elsősorban részegységeket ajánl. Üzleti hírnevük védelmében nem állnak be a felelőtlen gyártók sorába, akik rövid távú anyagi érdekből már most reklámozzák és árusítják DBS parabolaantenna-rendszereiket. Fő üzletáguk amúgy is a tv-átjátszók gyártása, melyből 62 működik az országban és jelentős exportot is folytatnak.

A távközlési és DBS műholdak lehetősége tehát elindított egy pezsgést, azonban a kép meglehetősen ellentmondásos. Az elvi lehetőség sajnos még nem azonos a gyakorlattal. Egy biztos: hamarosan több tízezer háztartásban élvezhetik majd a műholdas adásokat, addig viszont a pénz mellett még némi türelemre is szükség van.

B. T.

Szavaztak a vásárlók

A nyugatnémet Video Magazin tavaly év végén is meghirdette közvéleménykutató akcióját. Az olvasók szavazhattak az év legjobb kamerájára, képmagnójára és televíziójára, a legsikeresebb filmre és a legtökéletesebb kazettára. Érkeztek is a levelek szép számmal a szerkesztőségbe.

Pontosan 5397 videorajongó adta voksát egy-egy videós termékre, illetve produkcióra.

A Grundignak le kellett nyelnie a keserű pirulát, hogy 1987-ben a legjobb video nem a Grundig VS–380, hanem a JVC HR–D 755EG, amely a legutolsó összehasonlítás során is egyértelműen jobbnak bizonyult az ugyancsak nagyszerű konstrukciójú Blaupunkt–Panasonic által gyártott készüléknél. Még akkor is, ha ez utóbbi digitális zajcsökkentővel és vonalkód-olvasóval is el van látva. A Pansonic NV–D 80 és a Blaupunkt RTV-900 végül a harmadik-negyedik helyre futottak be.

Érdekesség található azonban a „nem helyezettek" között is. Például a Victor HS 7000, az első szuper VHS magnó a szavazatok 0,2 százalékát kapta.

Őrségváltásról számol be a magazin a kamerák terén is. 1986 győztese, a Sony CCD–V8 a hatodik helyre csúszott vissza. Egyértelműen győzött azonban a Blaupunkt CR 8000. Csak 0,2 százaléknyi szavazattal szorult mögé a Panasonic M5, míg a harmadik helyen a Sony CCD V100 végzett.

Nem fért kétség ahhoz sem, melyik a legjobb tv-készülék. Itt 45 százalékos szavazati aránnyal győzött a Grundig a 70/390-es típussal. Második helyen ugyancsak Grundig készülék, a 70/360-as végzett. Ugyancsak egyértelmű diadalt aratott a Sony video 8-as kazetta. A VHS kazetták között pedig a TDK győzelmét hozta a szavazás.

Míg a legjobb kazettákat a Távol-Keleten gyártják, a legjobb film egy nyugatnémet alkotás lett. A szavazók 20 százaléka voksolt a Der Name der Roses című filmre, amelyet januári számunkban mutattunk be. S rendszeres olvasóink ugyancsak találkozhattak novemberi filmajánlataink között a szavazás nyomán 4. helyezést elért Blue Velvet című alkotással.

A közvéleménykutatás eredménye. A százalékok a szavazatok arányát mutatják:

Videokészülékek

1.	JVC HR–D775	35,8%
2.	Grundig VS–380	11,3%
3.	Panasonic NV–D80	9,1%
4.	Blaupunkt RTV–900	7,8%
5.	Panasonic NV–H70	4,9%
6.	Sony SLHF 950	4,3%
7.	JVC HRD–470	3,3%
8.	Sony EVS–850	3,2%
9.	Panasonic NV–G21	3,0%
10.	ITT 3997	2,8%

Kamkorderek

1.	Blaupunkt CR–8000	40,8%
2.	Panasonic M5	16,8%
3.	Sony CCD–V100	16,6%
4.	JVC GR–C7	3,0%
	Panasonic MC–10	3,0%
5.	Panasonic MC–5	2,6%
	Sony CCD–V8	2,6%
6.	Sony CCD–V30	1,3%
	Sony CCD–V30	1,3%
7.	Loewe Profi 8	1,3%
	Canon VM-El	1,1%
	Hitachi VM–500	1,1%
	Blaupunkt CR–8010	1,1%

Tv-készülékek

1.	Grundig 70/390	45,0%
2.	Grundig 70/360	16,3%
3.	Telefunken A540S	6,4%
4.	Loewe Art 28	5,3%
5.	Sony KV 720	3,0%
6.	Sony KV27	2,7%
7.	Philips 7596	2,1%
8.	ITT 3888 Digvision	1,6%
9.	Saba T70V83	1,4%
	ITT 3858	1,4%

Video-8 kazetták

1.	Sony P5–30	44,1%
2.	Sony P5–60	27,0%
3.	Sony P5–90	10,7%
4.	BASF P5–60	6,3%
5.	BASF P5–30	3,2%
6.	Fuji P5–60	2,8%
7.	TDK P5–60	1,6%
8.	Fuji P5–30	1,2%
9.	Fuji P5–90	1,0%
10.	TDK P5–90	0,6%

VHS-kazetták

1.	TDK EHG	23,8%
2.	TDK HD-Pro	13,8%
3.	Maxell RX-Pro	13,7%
4.	TDK HDX-Pro	10,2%
5.	TDK HD	5,1%
6.	BASF SHG	4,8%
7.	Agfa High-Color	3,7%
8.	Sony UHG-Hifi	3,4%
9.	Fuji SHG	2,6%
10.	Fuji SHG-Hifi	2,3%
	TDK EHG–240	2,3%

Az év filmjei

1.	Der Name der Rose	31,5%
2.	V-Die Ausserindischen	9,1%
3.	Crocodile Dundee	5,1%
4.	Blue Velvet	4,6%
5.	Nr. 5 lebt	4,5%
6.	Highlander	4,0%
7.	Mona Lisa	2,5%
8.	Ferris macht blau	2,4%
9.	Janseits von Afrika	2,3%
10.	Salvador	2,1%

Keres–kínál

Rovatunkban ingyen közzétesszük magánszemélyek 100 szótagnál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Levélben kérhetik gyári vagy házilag felvett, de megunt műsoros kazettáik, valamint „üres" kazettáik, prospektusaik, televízióik, monitorjaik, képmagnóik, kameráik hirdetéseit.

● SABA PVR 6083 hordozható rekorder és tuner kifogástalan állapotban, tartozékaival, reális áron eladó. Műsoros videokazettákat cserélek. Józsa András, 8500 Pápa, Jókai u. 60.

● Keresem az alábbi kínai filmeket: A Saolin templom szent köntöse, Árulás és megtorlás, valamint Vang Vu, a kung fu hős, Keresem még az Öld meg a sógunt című japán filmet. Jó minőségű felvételek esetén 1000 forint térítést adok kazettánként. Szolnoki Attila, 1033 Budapest, Zab u. 14. IV/13.

● MAVIDEO klub létrehozásához várjuk az érdeklődők segítségét. Petőfi Művelődési Központ, 5900 Orosháza, Kossuth L. u. 1. Pf. 109. Telefon: Orosháza 48.

● Legújabb, 100 programos, nagyképernyős 2 × 30 W-os Grundig sztereó televízió 3 videocsatlakoztatási lehetőséggel, és Blaupunkt hifi sztereó videomagnó, 365 napra, 16 programra állítható (képlassítást, kockázást, editálást, műholdvételt is tud), vámkezelten, reális áron eladó. Zámbó István, 8084 Csákvár, Műszerész Kollégium.

● Eladó: Panasonic NV-850 hifi képmagnó + Sony PCM-501 audio-digitálaudio átalakító processzor (14, 16 bites). Cserélnék progresszív műfajú zenés videoanyagokat. Varga Csaba, 9400 Sopron, Gyóni u. 1. Telefon: 99/13-301.

● Megvételre keresem az ÖTLET Video Magazin 1. és 2. számát. Bakos József, 8060 Mór, Asztalos J. u. 37.

● Keresem az ÖTLET Video Magazin eddig megjelent számait – kínálok autós, híradástechnikai és videós nyugati prospektusokat. Pallós László, 7400 Kaposvár, Hegyi u. 3/b.

● Cserélném vagy megvenném a következő filmeket: E.T., Ben Hur, Hegedűs a háztetőn. Dr. Németh Attila, 8174 Balatonkenese, Márkó u. 12.

● Keresem a Halál ezer neve – Shang Li című filmet. Gondán Róbert, 9023 Győr, Munkásőr u. 60.

● Cserére ajánlom a következő, német nyelvű, kiváló minőségű felvételeimet: Pillangó (149'), Delta Force (124'), Ben Hur (203'). Csereként szóba jöhet: Csillagok háborúja, A Jedi visszatér, A birodalom visszavág, Alien I–II., Taxisofőr, Hitcher, Conan, a barbár, Malevil, Piedone és Bud Spencer, Terence Hill filmek. Ajánlatot levélben kérek: Füredi Ferenc, 1139 Bp. XIII., Röppentyű köz 3/a.

● Eladó egy BLAUPUNKT TVC 311 típusú videokamera. Telefon: 893–537.

● 1980-as évjáratú GRUNDIG SVR 4004 típusú képmagnóhoz SVC típusú 1–5 órás kazettákat keresek megvételre (lehet üres, hibás vagy használt is) Cím: dr. Székely Szűcs Imre, 6726 Szeged, Kállay u. 9/b. telefon: napközben 62/12-644.

● Grundig VHS videomagnóhoz infrás távirányító AT érzékelővel együtt eladó (VIF-K 30 a). Ugyanitt Grundig FB adapter VFA-2 eladó. Érdeklődni lehet: Seres Pál, Békéscsaba, Kőműves K. sor 87. Telefon: 66/39-724.

kis-Lexikon

A magazin műszaki szakkifejezéseihez

B/W

(black and white) – fekete-fehér

CUT IN

– bevágás. Gomb az editáló távvezérlőn, melynek megnyomásakor a szerkesztő képmagnó lejátszásból felvételre kapcsol

CUT OUT

– kiállás. Inzertálásnál a bevágni kívánt részlet végénél e gomb megnyomására a szerkesztő képmagnó felvételből lejátszásra kapcsol és így a beszúrt képsor törésmentesen illeszkedik a szalagon levő eredeti felvételbe

DNR

(Dynamic Noise Reduction) – zajcsökkentő rendszer a hangfelvételek tisztaságának fokozására

DOLBY

– zajcsökkentő eljárás a hangfelvételek minőségének javítására. Igényesebb amatőr és a professzionális képmagnók állófejes (hagyományos) hangfelvételének javítására is használják

EIDOPHOR

– videoprojektor márkanév. Az Eidophor cég által kidolgozott sajátos rendszer igen nagy fényerejű és ezáltal igen nagyméretű videoképek vetítését teszi lehetővé

FOTOELEKTROMOS

– fény hatására elektromos változásokat mutató (ezen az elven működnek a képfelvevő eszközök: a felvevőcső, CCD stb.)

FREKVENCIAMENET

(frekvenciaátviteli görbe) – elektronikus készülékek amplitudó átviteli tulajdonsága (erősítése) a frekvencia függvényében ábrázolva

HÁLÓZAT

– 1. kiépített tápfeszültségellátó áramkör (nálunk és Európában 220 voltos, 50 Hz-es váltakozó áram) – 2. kiépített, kommunikációs célokat szolgáló vezetékrendszer (pl. telefonhálózat, koaxiális kábelhálózat stb.)

HQ

(High Quality) – jó minőség: bizonyos VHS gépeken újabban megtalálható felirat, amely apróbb, a kompatibilitást nem érintő áramköri változtatást jelez a jobb képminőség érdekében

Hz

(hertz) – periodikus rezgések másodpercenkénti száma

IDŐKÓD

– a szerkesztés megkönnyítése és automatizálása céljából a szalag szélére felvett kódjel, melynek segítségével a szalagon levő bármelyik félkép igen gyorsan megtalálható

IDŐALAP-KORREKTOR

– l. TBC (Time Base Corrector)

INTERCOM

– egymás közti kommunikáció; a stáb tagjai közti kommunikációt a felvétel során biztosító elektronikus hangrendszer

KONVERTER

– l. modulált rádiófrekvenciás jelet egyik sávból egy másikba áttevő áramkör – 2. feszültségátalakító készülék

MONOKROM

(egyszínű) – a videotechnikában általában a fekete-fehér tévét vagy képet jelenti (l. B/W)

NYERSFELVÉTEL

– olyan videofelvétel, amelyből szerkesztéssel komplett videoanyagot kívánunk készíteni

NYITOTT CSATORNA

(Offene Kanal, Public Access Channel) – olyan lehetőség kábeltévé-rendszerekben, amely bárki számára lehetővé teszi, hogy a közösséghez szólhasson. Általában egy külön e célra fenntartott csatorna és a felvételkészítő berendezés (stúdió) rendelkezésre bocsátásával valósítják meg. (l. CATV 2.)

PAY/VIEW

– olyan kábeltévé-közvetítés, amikor egy adott műsor közvetítéséért külön díjat számítanak fel

PROGRAMTÁROLÓ

– az egyszer beállított hangolást őrző memóriaáramkör vevőkészülékeken

S-VHS

– szuper VHS. Módosított, javított VHS rendszer. A normál VHS felvételek lejátszhatók a szuper VHS készülékeken, de annak felvételeit a normál VHS gépek nem tudják lejátszani

SZELEKTIVITÁS

– vevőkészülékeknek az a jellemzője, hogy a bemenetükre (antennából vagy kábelen) jutó sokféle jel közül kiválasztják a venni kívántat és csak azt erősítik

SZELLEMKÉP

– ha a tévévevőre két vagy több különböző hosszúságú úton érkezik ugyanaz a jel (visszaverődések következtében), a tévé képernyőjén jobbra elcsúszva megjelenik ezek képe is, ami rontja a felbontást és néha teljesen élvezhetetlenné teszi a képet

SZÉLSZIVACS

– mikrofonra húzható puha szivacs, amely csillapítja a szél vagy ráfújás miatt a mikrofonban keletkező kellemetlen dübörgő hangot

SZÍNTELÍTETTSÉG

– a színezettség mértéke a színes tévéképen. Nullától (fekete-fehér kép) állítható a maximális értékig, amely általában erősen zajos, természetellenes, túlhajtott színeket ad. A normális beállítás általában a kezelőszerv középállásánál van

TÉVÉ VÉTELI SÁVOK

– a nemzetközi postai megegyezések szerint Európában a tévé műsorközlés céljára igénybevehető frekvenciasávok. Az I. és III. sávot VHF-nek hívják (Very High Frequency). A II. sávon nincs tévéadás. A IV. és V. sávot UHF-nek nevezik (Ultra High Frequency) (l. VHF, UHF)

VÁGÁS

– 1. olyan hely a videoprogramban, ahol az egyik képsor megszakad és hirtelen egy újabbal folytatódik – 2. az a művelet, amellyel szerkesztett, komplett videoanyagokat állítunk (l. editálás)

WIPE

(kitörlés) – osztott képmezős videotrükkök összefoglaló neve

Szerelem és erotika a filmművészetben

5. rész

A SZENTEK KIVONULÁSA

A félig-meddig illegalitásba kényszerített erotikus és pornófilmek forgatási gyakorlatából önként adódott a hatvanas évek rendezőinek aranyszabálya: minden ábrázolható – a szeretkezés kivételével. Ám ez az időszak sem tartott sokáig...

„Egy jelenet átlépte az ábrázolhatóság határát – megsértve ezzel sok-sok néző erkölcsi érzékenységét – ezzel a sommás, csak a részleteket tekintetbe vevő ítélettel intézte el a katolikus filmkritika *Ingmar Bergman* Csend (Tystnaden) című, 1963-ban forgatott filmjét. A higgadtabb véleményalkotók közül viszont senki sem vitatta, hogy a Csend – beleértve a kárhoztatott epizódot is – színtiszta művészet, a szó legigazibb értelmében.

Az egyházi sajtó azonban egyre dühödtebben fújta a magáét, így aztán a mesterségesen előidézett botrány hullámai mind magasabbra csaptak. Mi is történt? A kamera a lehető legtermészetesebb mozdulattal fordul a szeretkező pár felé, s néhány másodpercig rajta feledkezik. A felháborodást nem is maga a puszta tény váltotta ki, hiszen ilyesmi korábban már nemegyszer fordult elő. Ilyen esetekben minden teketória nélkül betiltották a filmet, s napirendre lehetett térni az ügy fölött. Mindennél fájdalmasabb volt a konzervatív kritikusok és közvélemény számára, hogy nem egy olyan rendező művében tűnt fel a szeretkezés, aki az olcsó közönségigények kielégítésén fáradozik, hanem a filmművészet markáns egyénisége, a nemzetközileg ismert és elismert Ingmar Bergman filmjében.

Természetesen a Csendet is betiltották, méghozzá szinte a világ minden országában, ez azonban már nem segített. A vita végighullámzott a nyugat-európai sajtón, s a legagyafurtabb reklámnál is hatékonyabban népszerűsítette Bergman alkotását. A film ellenzői, akik e vitát kirobbantották, maguk sem gondolták, hogy akadékoskodásukkal éppen az ellenkező hatást érik el: kíváncsivá tették egész Európát. Olyan mértéket öltött az emberek érdeklődése, amit lehetetlen volt nem tudomásul venni. 1964-ben a Bundestag egyik képviselője egyenesen egy miniszternek szegezte kérdését: miért ne lehetne ott, a szövetségi parlamentben bemutatni az oly sokakat érdeklő Bergman-filmet?

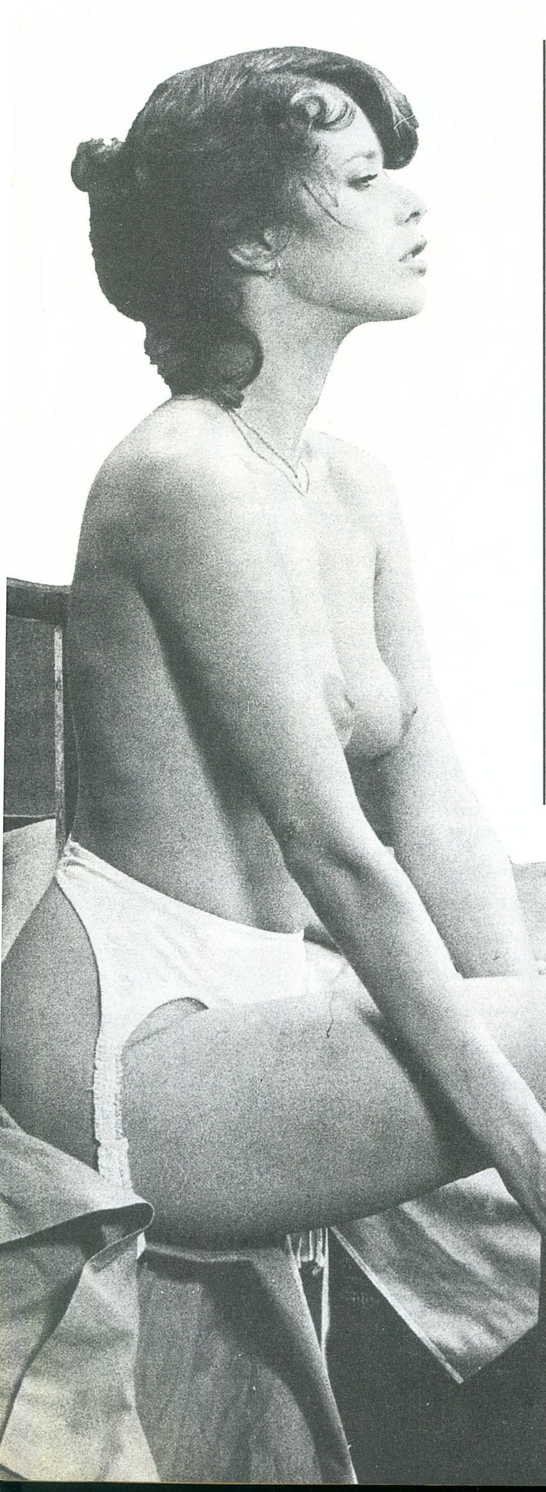
A tilalmat rövidesen föloldották. Széttört egy tabut a Csend, s a szex ezzel bevonult az intellektuális-művészi filmek rendezőinek kelléktárába.

Nem véletlen, hogy *Vilgot Sjöman* svéd filmrendező éppen Bergman színházában kezdte pályáját, s botrányos filmjeivel csaknem túltett mesterén. A Csend születése után egy évvel forgatta 491 című filmjét, amelyet még Svédországban is betiltottak a szexualitás ábrázolásának merészsége miatt. Mindez nem szegte kedvét: 1966-ban Testvérágy 1782 (Syskonbädd 1782) címmel a testvérszerelemről készített filmet, majd érdeklődése a homoszexuálisok felé fordult. Ez az érdeklődés inspirálta híres-hírhedt *Kíváncsi-filmjeit* (Kíváncsi vagyok – sárga, Kíváncsi vagyok – kék), amelyek egy leszbikus nő szemével mutatják be a világot.

Sjöman művei a szexualitás félreeső tájaira kalandoznak ugyan, mégis elvitathatatlan érdemeik vannak. Egy társadalomnak nem akármilyen fokmérője az, hogy mennyire képes tolerálni az elfogadott normáktól szélsőségesen eltérő jelenségeket. A Kíváncsi-filmek segítettek megértetni nézőikkel: anélkül, hogy azonosulnának azzal, ami számukra idegen, elfogadhatják, s megtanulhatnak együtt élni vele.

Az Egyesült Államokban 1967-ben végérvényesen eltörölték a Hays-Codex elnevezésű intézményt, amely részletekbe menően szabályozta, mi kerülhet a filmvászonra, s mi nem. Ez az intézkedés tette lehetővé *Michelangelo Antonioni* Nagyításának (Blow Up, 1967) amerikai premierjét, ugyanis a fentebb említett Codex nem tartotta helyénvalónak a női szeméremszőrzet nyilvánosság előtti bemutatását. Furcsa eljárás – s ez a legenyhébb jelző erre –, hogy a már születése pillanatában klasszikussá vált művet ilyen apróság miatt kitiltani a mozikból. ▶

Az erotika elfoglalta helyét a művészetekben, de nem csak ott, hanem a közéletben is. Nem maradt ki a sorból a politika sem. Emlékezetes vihart kavart *Profumo* brit hadügyminiszter esete *Christine Keeler* kisasszonnyal. A magyar sajtó is visszhangzott e botránytól, amellyel jól lehetett illusztrálni, milyen mélységekbe süllyedt az erkölcs, a közéleti emberek magatartása a kapitalista országokban.

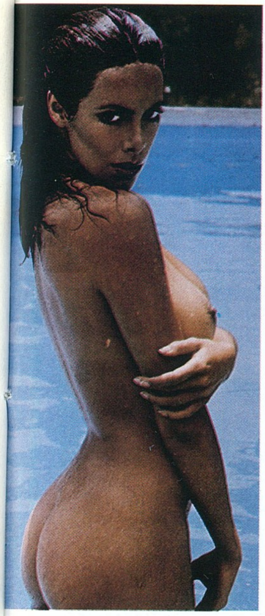
Nyugat-Európa csaknem egy évtizeden keresztül lubickolt a most már szabadon áradó erotikában. A kényes ízlésű franciáknak például zseniális ötletük támadt: mire való egyre újabb szexfilmeket kiagyalni, amikor a nyugatnémetek már iparszerű termelékenységgel ontják őket. Éppen elegendő, ha a hazai nézők kívánalmainak megfelelően átalakítják őket. Így aztán a harcias teuton szexlovagból kedves francia szépfiút varázsoltak, a hatalmas idomokkal megáldott szőke istennő pedig elomló latin szépséggé változott, s mindehhez nem egy havasi legelő vad hegyekkel koszorúzott tája szolgált hátterül, hanem a gyönyörök titokzatos, buja kertje. A többi, vagyis az események egymásutánja megmaradhatott.

Hogy egy szexsztár milyen magasságokba emelkedhetett Franciaországban, arra a legjobb példa a közismert Emmanuelle című sorozat főszereplője, *Sylvia Kristel*. A holland születésű fotómodell – egészen addig, amíg föl nem figyeltek rá – alkalmi munkákkal kereste kenyerét. Hihetetlen népszerűség övezte az Emmanuelle I. bemutatása után, s több mint százmillió nézője volt a filmnek. A csúcsra akkor érkezett, amikor a *Paris Match* 1975-ös újévi számának címoldalán – három másik személyiség társaságában – az ő képe is megjelent. Sylvia Kristelnek igazán nem kellett szégyellnie ezt a társaságot, hiszen rajta kívül *Giscard d'Estaing* köztársasági elnök, *Richard Nixon* amerikai elnök és egy joviálisan mosolygó olajsejk foglalt helyet a színes borítón.

Az erotika terjedésének megvoltak a maga furcsa szüleményei is, amelyek ugyan túlmentek a jóízlés határán, ám a nézők mégis remekül szórakoztak. Az ötlet természetesen amerikai: gyermekkorunk kedves, ártatlan meséiből pornó-rajzfilmeket készíteni. Képzeljük el, hogy Csipkerózsika hosszú-hosszú álmából nem a királyfi varázserejű csókjára ébred, hanem arra, hogy megerőszakolják. Hófehérkét a kis törpék az ágyukba vonszolják, a Jancsi és Juliskában pedig Jancsika gerontofíliás, nimfomán szexőrültként mutatkozik be, s a vén boszorkány már nem akarja a kemencébe vetni, inkább sikoltozik a gyönyörűségtől... Ne hagyjuk ki a felsorolásból Fritzet, a macskát, sem. Ő New Yorkba keveredik, ahol megismerkedik a világvárosi élet legbujább rejtelmeivel, beleértve egy jókora állatorgiát is...

Az erotikus és szexfilmeknek – a közönség ízlésének megfelelően – széles műfaji skálája alakult ki. Arról már szó esett, hogy mit s hogyan szeretnek a franciák, ám az Egyesült Államokban a lágy pasztellszínekkel is hangsúlyozott érzelmes szex nem sok sikerre számíthatott. Az amerikai néző keményebb, harsogóbb stílushoz, képi ábrázoláshoz szokott, s ezt a hetvenes évek rendezői egészen pontosan tudták.

Újra működésbe lépett a producerek és rendezők boszorkánykonyhája. Olyan szexsztárt kerestek, aki lenyűgözően szép, ugyanakkor erős – testi adottságait

illetően is –, határozott jellem, robbanékony és agresszív, s mégis gyengéd és szexis. A „tehetségkutatók" – mint az amerikai film történetében annyiszor – most is megtalálták Európa valamelyik félreeső zugában azt a névtelen senkit, aki egyenesen erre a szerepre született.

A gyönyörű, szőke *Sybil Danning* valóban ideálisnak bizonyult erre a feladatra. Arcának elszánt vadsága a pillanat tört része alatt képes volt elbűvölő kedvességgé változni, az sem okozott gondot számára, hogy kegyetlen amazonból – ugyancsak meghökkentő gyorsasággal – elesett, gyönge nővé válják.

Az ifjú Sybil Salzburgból indult pályáján, s annyi kolléganőjéhez hasonlóan, ő is fotómodellként kezdte, afféle „vetkőző baba" szerepkörben. A róla készült képekkel akár egy anatómiai atlaszt is illusztrálni lehetne. Sybil nem bízott a sikerben, hogy számára is eljön a kiugrási lehetőség nagy pillanata, ezért inkább fogtechnikusnak tanult, majd kozmetikai és testkultúraszalont nyitott. 1970-ben mégis szerepet kapott a Loreley és a Niebelungok című filmekben.

Hamarosan Münchenbe tette át székhelyét, onnan pedig egyenesen Hollywoodba, ahol villámgyorsan népszerűvé vált. A tűzzel játszanak (They're Playing with Fire) című alkotásban debütált, amelyben angoltanárnőként a testi szerelem válfajai elnevezésű tantárgyból korrepetálja ifjú és tapasztalatlan tanítványát. A zajos siker után Sybil gyorsan megtalálta az igazán hozzáillő szerepet, s egy tévésorozatban már Mars-lakókkal dühödten hadakozó, szőke démonként látjuk viszont. Ettől kezdve ő az akció-szex filmek csillaga, csaknem negyven ilyen mű főhőse.

A valóság azonban mindig kiábrándító. Sybil Danning ma egyedül él az egykori filmcsillag, Jean Harlow házában. A hatalmas villát rajta kívül csak Hansi nevű kutyája lakja...

Berkes András

Dollárgörlök

Nem is tudom, hogyan kerültem videokölcsönzőt keresve abba a bostoni utcába. Egyszer csak elmaradtak a belváros elegáns üzletei, toronyházai és egy kopott házakkal szegélyezett, szemetes utcában találtam magam. Angol és kínai feliratok, villogó vörös és fehér reklámok. A mozik előtt fiatalok téblábolnak, s a szórakozóhelyek ajtaján zeneszó és cigarettafüst ereszkedik kifelé. Mindez alig pár száz méterre az elegáns, magára sokat adó s magáról sokat tartó protestáns Boston „úri vidékétől”.

„A lányok teljesen meztelenek! A belépés díjtalan! Nyitva a nap huszonnégy órájában!” – így a reklámok. A helybéliek engednek a csábításnak. Elegáns autók fékeznek vagy állnak be a parkolóházba, s jólöltözött urak igyekeznek a kopott éjszakai lokálokba. E városrész évek óta viták kereszttüzében áll. A tekintélyes városatyák a lerombolása mellett kardoskodnak, s rossznyelvek szerint a „sötétség leple alatt” – nap mint nap személyes tapasztalatokat szereznek a romlottság helyi bástyájáról.

Hárman kóborlunk tehát e romlott negyed utcáin – két magyar turista és egy benszülött amerikai. Az évszakhoz képest meglehetősen hideg van, s az egyre erősebben szemerkélő esőben már cipőnk is átázik.

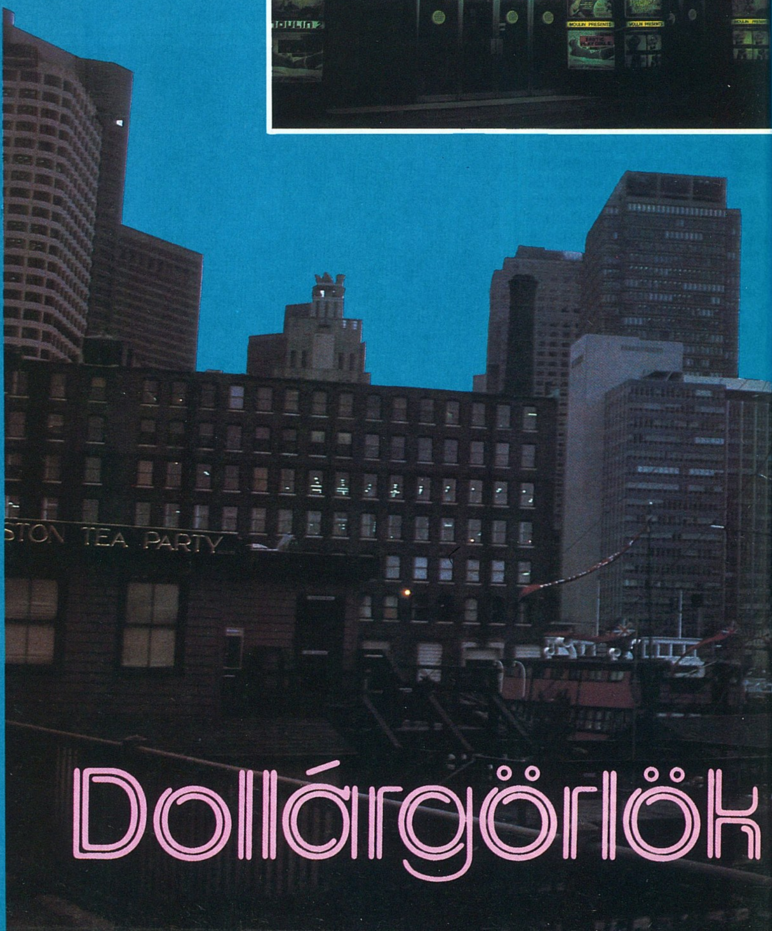
– Meghívlak egy italra! – oldja meg közös gondunkat John, és alapos terepszemle után egy videoboltba invitál minket. Az eladótér szűkös, mint egy békebeli trafik, de a padlótól a mennyezetig kazettákkal teli. A kijáratnál két automata: húsz dollárért tízféle videofilmből lehet válogatni. a választék német, olasz, dán és svéd meg persze főleg hazai – egy témát variálva. Gondolom, nyilvánvaló, mire. Gyorsan végigfutjuk a kínálatot, majd egy fordulattal egy tömör fából készült ajtó felé irányít minket barátunk.

Sötétségbe lépünk. Bent furcsa szagú, füstölőtől és cigarettafüsttől súlyos levegő fogad. Csak a színpadot világítja meg fehér fény, az asztalok jótékony félhomályban maradnak. (Bár nem a sötétség miatt nem látható cikkünk mellett bent készült fotó: célszerűbb a fényképezőgépet a tokjában hagyni, győzött meg a személyzet egy-két sötét szemüveges emberének figyelme.) A színpad úgy másfél méteres magas bárpulttal szegélyezve. Egyik oldala tükörrel borított. A világot jelentő deszkákon egy fiatal lány a zene ütemére lépeget. Azt nem mondom, hogy táncol, mert azt az unott sasszézást még egy mázaszászvári lokálban sem minősíteném táncnak. Öltözete egy pici bikininadrág és gyöngyökből kirakott felsőrész.

Lehuppanunk egy közeli asztal mellé, hogy jól láthassuk a jeles produkciót. Egy perc múlva ott gyöngyözik előttünk az ott divatos Michelob márkájú, a hazai toroknak kissé gyenge itóka. A felszolgáló rögtön számláz is: 15 dollárt. Vagyis hát így váltottuk meg a belépőjegyet, a másutt 2–2,50 dollárba kerülő sör itt zenés árral számolandó.

Koccintunk és a színpadra vetjük tekintetünket, ahol még mindig a lomha testű szépség araszol valóban kartávolságnyira a bárpultra könyökölő rajongóktól. A zene véget ér, szórványos taps, a fények kihunynak. Hörpintünk a sörből és John éppen washingtoni élményeit kezdené mesélni, amikor újra villan a reflektor és felharsan a zene. Az előbb látott tündér tér vissza immár anyaszült meztelenül. Azazhogy mégsem, mert a jobb combján egy harisnyakötőt visel. Ennek funkciójáról később meggyőződhetünk. Bár a zene sokkal vérforralóbb, valamilyen latin egyveleg – a táncosnő ott folytatja, ahol az imént abbahagyta. Unott képpel – istenem, hogy hasonlít a sarki közértesre! – húzza el mézes madzagként

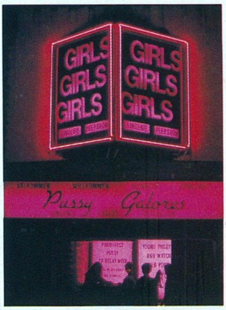

amúgy formás hátsóját, s kevésbé formás kebleit, alig pár centivel a férfiak orra előtt. A hatás mérsékelt. Mi tovább beszélgetünk, néhányan az egyik folyosón villogó játékautomaták felé veszik az irányt, s csak néhány ottmaradót foglalkoztatja a harisnyatartó. Egy vörös hajú fiú, ha jól látom – mert a színe nehezen kivehető – egy ötdolláros bankjegyet hajt ketté, s tűzi a lány egyetlen ruhadarabjába. Példáját csupán egy nyakkendős úr követi, s ez bizony bukás a javából.

– Nézzük meg a másik termet is – javasolja barátunk. Poharainkat és üvegeinket magunkhoz ragadva vonulunk át a szomszéd helyiségbe. Itt egy hosszú kifutón, melyet természetesen bárpult szegélyez, lépeget egy párducmintás miniruhába öltözött lány. Itt sincs telt ház. A mixer jóízűt beszélget a kiszolgálóval, aki csalódva látja, hogy van még mit innunk. Odébb egy baseballsapkás fiú egy hatalmas hamburgerrel birkózik, a mellette levő asztalnál elegáns nők és férfiak nevetgélnek. A kifutót pedig négy-öt úriember üli körbe sört iszogatva.

videoboltban

A program kísértetiesen hasonlít az előzőre, azzal a különbséggel, hogy a párducmintás szépség számára a tíz méter hosszú és két méter széles színpad már komoly lehetőségeket tartogat. Időnként megiramodik, majd lassan vonszolja magát. Hátraveti fejét és magasba emeli lábát. Változik a szín, változik a zene. Immár érdeklődve nézem, hogy rajta is – a ruhán kívül – harisnyatartó van, sőt meglepődve konstatáljuk, hogy bár a produkciója nem sokkal különb a „kisterminél", a combra szoruló gumiba már két-három zöld hasú bankó szorul. John elmeséli, hogy ezek a lányok nem kapnak fix fizetést a tulajtól, napi keresetük a harisnyatartó tartalmától, vagyis a nézők nagylelkűségétől függ.

Már a harmadik számot unatkozzuk végig a párducmintás vonaglását nézve, mikor hirtelen történik valami. A táncosnő egy jól kiszámított pillanatban egyetlen mozdulattal lerántja kebléről a könnyű kelmét. Halk moraj fut végig a nézőseregen, még a vihancoló asztaltársaság is elhallgat egy pillanatra. A műsor most már toplessben, azaz felül csupaszon folytatódik, a tempó és a kivitel azonban marad. Néhány perc múlva a maradék ruhanemű is eltűnik, s csak a harisnyatartó marad. A lány – fenekét alkalmanként a mintegy méterre ülők orra felé fordítva – hogy úgy mondjam, minden rejtett zugát megmutatja a nagyérdeműnek. A földre hasal, négykézlábra ereszkedik, majd guggol és szökell, a zene ütemére mit sem ügyelve. És így szaporodik a harisnyatartó gumi tartalma. A szőke minden adományozónak a szemébe néz, megszakítja a „produkciót" és halk köszönetet rebeg. Még egy Mick Jagger-szám és jó néhány dollárral gazdagabban az öltözőbe billen.

Utódja egy magas, barna hajú, bikinibe öltözött lány, azazhogy majdnem lány. Amerikai barátunk szemét ugyanis nem lehet becsapni. Legyen bármilyen jó alakja, formás lába, fitos nózija, a kar egy volt férfit mutat. Így aztán nem pusztán azért nem várjuk meg, míg levetkőzik, mert a sörünk is elfogyott: menekülünk...

SZ. P.

Speciálisan kialakított *márkaszervizeinkben JVC, Siemens, Grundig, Sony, Fisher* és még sok más típusú szórakoztató elektronikai termék *javítását* vállaljuk. *Hangátalakítás, áthangolás* a legkorszerűbb technológiával.

Bp. VII., Majakovszkij u. 19.
Tel.: 225-252
Bp. X., Pongrác u. 9.
Tel.: 575-634

Speciális igényével forduljon speciális szaküzlethez: Ápisz számítástechnikai szaküzletei:

Budapest VIII., Szigony u. 15. tel.: 143-446
Budapest XI., Budafoki út 7. tel.: 665-503

Ápisz

DOMUS

ISZB BÚTORCSALÁD

Gazdaságos helykihasználás, számtalan variációs lehetőség!

zöld	dió	beige
szürke	tölgy-fehér	teljes-tölgy

színekben vásárolható.
Forgalmazza: DOMUS SZERVEZÉSTECHNIKA
1096 Budapest, Lenhossék u. 37. Telefon: 337-720

Manfred, Otranto hercege megházasítja egyetlen fiát. A kiszemelt hajadon a gyönyörű Izabella, aki mellesleg dúsgazdag is. Az esküvő éjszakáján azonban a fiú titokzatos körülmények között meghal. Mivel ő volt a hercegi vagyon egyetlen örököse, az apa váratlan lépésre szánja el magát. Elválik feleségétől, hogy nőül vegye Izabellát. A lány azonban nem hajlandó erre és egy fiatal parasztfiú, Theodore segítségével megszökik. Így kezdődik az alapregény, egy sajátos műfaj első alkotása. Szerzője *Horace Walpole,* aki maga is kékvérű nemesi család sarja, s így szintén egy regényes-rejtélyes ősi kastély lakója.

A 18. századi angol nemesi író aztán jócskán megforgatja még az események kerekét. Rejtélyes gyilkosság, hazajáró szellem és beteljesülő átok teszik az amúgy sem szürke történetet vérfagyasztó krimivé. Az alapító író nyomát aztán olyan már neves írók követik, mint *Mary Shelley,* a Frankenstein írója, vagy *Edgar Allan Poe,* A Morgue utcai kettős gyilkosság szerzője. A műfaj pedig egy különös elnevezést kap: gótikus regény. A névválasztás oka igen egyszerű: ezek a történetek jórészt a középkorban, s annak is első felében, a gótika idején játszódnak.

Walpole, Shelley, Poe vagy éppen az angol irodalom kevésbé ismert „gótikus" írói, *Ann Radcliffe, M. G. Lewis* vagy *C. R. Maturin* kialakították ennek a már akkor is rendkívül népszerű regénytípusnak az alapsémáját. Titokzatos kastélyban reménytelen szerelem, rejtőzködő fattyú, harc a hatalomért és a szerelemért – mindez jól meglocsolva természetfeletti jelenségekkel, megmagyarázhatatlan történésekkel, amelyek döntően meghatározzák a hősök életét. A falról leeső sisak agyonüti a főhőst, a tóban elmerül a lány, s kínoktól elgyötört arccal kap szívéhez a szerelmes.

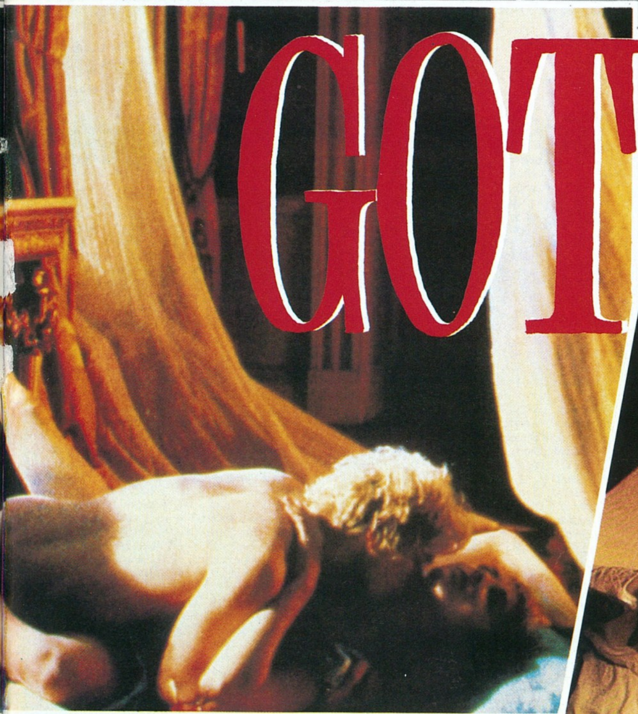
A gótikus regény műfaja aztán szörnyekkel, életre kelt mesterséges emberrel, földöntúli hatalommal rendelkező orvosokkal is bővült, s talán Poe művészetében érte el csúcspontját. Tulajdonképpen *Hitchcock* is ezt az ősi „kastélykrimit" teszi át jelen időbe – az immár három részesre bővült Psycho esetében például egy elhagyatott motel épületébe. *Ken Russel,* a neves brit rendező legújabb filmjében is ehhez a hagyományhoz nyúl vissza, s egy kis erotikával meghintve tálalja a vérfagyasztó múltat korunk nézőjének.

Hogy a történet még abszurdabb és izgalmasabb legyen, egy ópiumálom keretébe foglalja a történetet, amelynek címe – Gothic – egyértelműen utal a gyökerekre. Az időpont és a főszereplő kiválasztása sem lehet véletlen. Lord Byron nemcsak az angolok szemében testesíti meg a tökéletes romantikus hős, a szabadságért életét adó poéta bronzszobrát. Személyét már életében legendák övezték, s néhány szigorú kritikusa szerint ez mentette meg a középszerűségtől, s ezzel a vátesz szereppel „győzte le" költőnek is kiváló kortársát, *Sir Walter Scottot,* az Ivanhoe íróját.

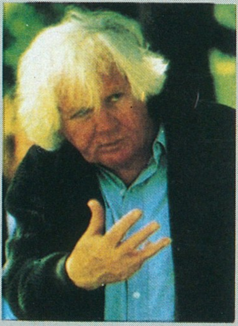
A színhely a Genfi-tó partján álló titokzatos kastély, ahol a műfaj sajátosságainál fogva éppen nagy vihar tombol. Léha, nemesi társaság gyülekezik itt 1816. június 15-ének éjszakáján a lord kastélyában estélyre. Köztük van a korszak költőóriása, Shelley és féltestvérei, Claire és Mary – ez utóbbi a híres Frankenstein szerzője. Az előkelő hölgyek és urak az eget átszabdaló villámok fényében arról beszélgetnek, hogy ezt a hatalmas energiát új élőlény teremtésére is fel lehetne használni (lásd Frankenstein!).

GOTHIC

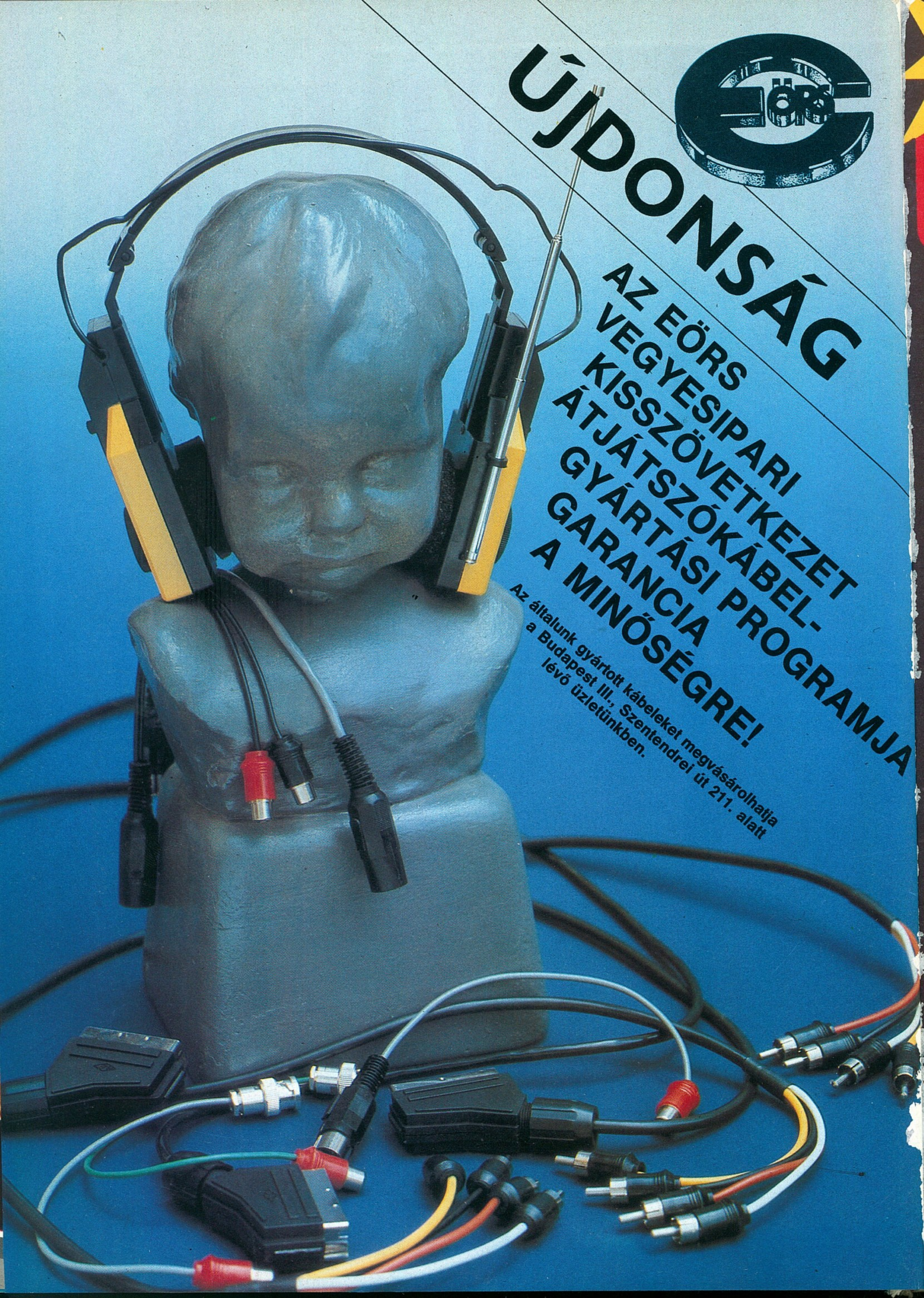
Ken Russel

Az ősz hajú, hatvanas éveiben járó brit rendező a filmvilág sokat vitatott egyénisége. Lisztománia című filmjével, amelyet 1975-ben forgatott Roger Daltrey, a Who együttes gitárosának főszereplésével, a kritikusok és a nézők pergőtüzébe került. A rendező azóta is különös vonzódást mutat a komoly zene és az extrém esetek iránt. Liszt mellett filmre vitte Csajkovszkij életét is, Richard Chamberlain főszereplésével. Ez, a The Music Lover (a Zenerajongó) című film is indulatokat korbácsolt, hiszen először mutatta be a csak férfiak társaságát kedvelő zeneművész életének intim pillanatait. Pályájának eddigi csúcsa kétségtelenül D. H. Lawrence, a Lady Chatterley szeretője című regény írójának Woman in Love (Szerelmes asszony) című regényének megfilmesítése volt. A filmben nyújtott alakításáért kapott Oscar-díjat Glenda Jackson, de mellette Russelt is jelölték a legjobb külföldi film Oscarjára.

Legforróbb közönségsikerét mégsem ezzel, hanem a könnyűműfaj egyik legjobb rockoperájának a Tommynak filmre vitelével érte el. A Who együttes szereplésével elkészült film ma videováltozatban is – több mint tíz év telt már el a forgalmazás kezdete óta! – a népszerűségi és eladási listák éllovasa.

Az ártatlan játék komolyra fordul, s az alkohol és ópium gőzében megmozdul a fantázia. Erotikus kalandok kezdődnek, különös szörnyek bukkannak elő a Diodati kastély rejtett zugaiból – vagyis egy hamisítatlan „gótikus" regény kél életre a filmvásznon, minden hatásos kellékével együtt. A néző pedig az alig kilencvenperces lidércálom után arra ébred, hogy a kastélyt beragyogja a nap kelő sugara, s a rémes álom torz figurái éppen olyan valószerűtlenek lesznek, mint a mai képregények hatfejű, lánctalpas jövőlényei.

SZ. P.

ÚJDONSÁG
AZ EÖRS
VEGYESIPARI
KISSZÖVETKEZET
ÁTJÁTSZÓKÁBEL-
GYÁRTÁSI PROGRAMJA
GARANCIA
A MINŐSÉGRE!
Az általunk gyártott kábeleket megvásárolhatja
a Budapest III., Szentendrei út 211. alatt
lévő üzletünkben.